

דודי קאליש

מגשים את חלום חייו,
אחרי עשרות
פרויקטים מצליחים

KOL: PLAY

בס"ד. מגזין קול פליי
לתרבות ומוזיקה יהודית
ירחון מס' 7 : שבט תשפ"א

למטה לוק

בעבודה קשה ובלתי מתפשרת, הצליח **משה לוק** להכניס את הפיוט המרוקאי כשווה בין שווים אל המוזיקה היהודית • "אין היום אירוע תורני בלי פייטן ובלי מקום של כבוד לפיוט", הוא מצהיר. בראיון מיוחד הוא מספר על החברותא היומית עם הזמר הנודע, השנים בצרפת, הלימוד של כל סוגי הפיוטים המרוקאים, השילובים עם אמני המוזיקה החסידית וגם מדוע החליט להקים תזמורת אנדלוסית משלו

משרד התרבות
עם הרב מאיר רובינשטיין

מנהלי התרבות התורנית
מסכמים שנה של קורונה באירועים

עדי נתנאלי
מתכנת את האורגנים של טובי הנגנים

מיקי שפיצר

הצלם-אמן שמתעד נופים מרהיבים בעולם עם טוויסט יהודי, נלחם מול רוחות של 140 קמ"ש באיסלנד

פנחס ביכלר

מונה רוזנבלום

הרב שלמה טויסיג

MORI'A

◀ בקרוב

תכניות
חדשות

הסופ"ש שלכם

הולק להישאר
אחרת:

KOL:
PLAY

107.6 FM

קול פליי
תמיד צעיר

front פורנט

* הדדמיה לתחנה בלבד

יוקרה פוגשת שקט

כנריקה HEIGHTS

במרום 'משהב' המבוקשת, בטופ של גבעת זאב הוותיקה

מגוון דירות גדולות 6,5,4 חד', דירות גן ופנטהאוזים במפרט גבוה ומפנק מעבר לסטנדרט. כולל יחידת הורים, מרפסות גדולות, מחסן וחניה לכל דירה למשפחות השואפות לשקט ואיכות חיים בלב קהילה איכותית, במרחק דקות הליכה ממסדות חינוך, בתי כנסת, קאנטרי ענק ומרכזי קניות.

כנריקה. הזדמנות של בית לחיים

7
דק' לתחנת
הרכ"ל העתידית
ברמות ירושלים

3
דק' מכביש 443

14
דק' ממטרופולין
מודיעין

KANERICA.CO.IL < 02-6515666

ערכות בנקאית
מזרחי טכנות

גם 2020 לא עצרה את העשייה בירושלים

עוד שנה מאתגרת ורבבת עשייה הגיעה אל סיומה ובמרכז אתם, תושבי ירושלים, עמדתם בתכלית עשייתנו.

חינוך

- הגדלנו את תקציב החינוך העירוני בכמיליארד שקלים: מ-2.3 מיליארד שקלים אשתקד ל-3.3 מיליארד שקלים השנה לכלל המגזרים.
- 450 מיליון שקלים הושקעו בבניית 300 כיתות לימוד חדשות.
- 220 מיליון שקלים הושקעו בשיפוץ 700 מוסדות חינוך ברחבי העיר.
- תקציב השיפוצים והתאמת בתי הספר עלה באופן משמעותי במגזר החרדי.

המאבק בקורונה

- נפתחו חמלים ייעודיים למגזר החרדי, וחמל"ל חינוך ייעודי לפתיחת שנת הלימודים.
- הוקם מערך 'אגשי חיל' בשיתוף עיריית ירושלים ומשרד הביטחון: המערך פעל ופועל ב-25 שכונות העיר ועד כה העניק ליוזם וסיוע לכ-8,000 משפחות חולים במגזר היבטים.

עיר נקיה

- מערכי פינוי האשפה תוגברו במשמרות נוספות לאורך היום ונקבעו ימי פינוי גם לכל שכונה בעיר.
- כ-1,000 פחים מוטמנים עם חיישנים מתאימים לשבת נוספו ברחבי העיר.
- כ-1,500 אשפתונים חדשים הוצבו ברחבי העיר.
- מנקים את השפי"פ: במסגרת רפורמת הניקיון בשכונות בוצעו עבודות ניקיון וטיפול בכ-800 שטחים פרטיים פתוחים, על מנת לשפר את נראות פני השכונות. הפרויקט נעשה בשיתוף פעולה מלא עם בעלי הנכסים והתושבים.

תכנון, בנייה ותשתיות

- למעלה מ-2,000 יח"ד חדשות אושרו וקיבלו היתר, למעלה מ-6,000 יח"ד נוספות אושרו ונמצאות בהליך הוצאת היתר.
- נחנך מחלף סחרוב החדש.
- מתחם "רבע הכניסה לעיר" שוקק בהצלחה: מתחם שערי צדק ומתחם K, שוקק בהצלחה מרובה, כחלק ממיזם רבע הכניסה לעיר שעתיד לכלול שטחי מסחר, תעסוקה, הייטק, מגורים ותיירות בסטנדרט בינלאומי.

יחד פעלנו למען עתיד טוב יותר בירושלים 2020, וזו רק ההתחלה...

תוכנית עיתון

שכונות העיר

- כ-1,300,000 פרחים חדשים נשתלו בעיר.
- כ-35 גני שעשועים שופצו והתחדשו לטובת ילדי העיר ובנו 2 גנים מונגשים חדשים לטובת ילדים בעלי מוגבלויות.

דואגים לעסקים המקומיים

- רוח גבית לעסקים: מתן פטור מאגרת הוצאת מתקנים, מעבר להגשת בקשה לרישיון עסק באופן מקוון, הנחות באגרות שילוט, קיום קורסים יעודיים להתמודדות עם משבר הקורונה ועוד.
- הענקת מענקים כספיים לכיסוי עלויות פתיחת תיק, טיפול בתיק ובניית תוכנית עסקית לקבלת הלוואות.

תרבות ואירועים

- מתחם הופעות הקפסולה הראשון בישראל הוקם בכיכר ספרא: הופעות למגזר החרדי.
- מיזם 'משאיות השמחה' בשכונות עם מיטב אמני המגזר החרדי.
- מאות אירועי "בלאגן בגן" לכל המשפחה בגנים הציבוריים ובסטחים הפתוחים בשכונות החרדיות.
- הכשרת חצרות ושטחים פתוחים לתפילות החגים, בצל הקורונה, בכל העיר ירושלים.

חיי קהילה

- בית בטוח: בימים אלה יוצא לדרך מיזם להתקנת אמצעי בטיחות בבתייהם של כ-24,000 תושבים ותיקים בעיר למניעת נפילות וליצירת מרחב בטוח עבורם.
- ליווי משפחות: 460,000 מזון חולקו לכ-13,000 משקי בית. כ-30 אלף סלי מזון חולקו למשפחות מבודדים, משפחות המוכרות ברווחה, אזרחים ותיקים ומשפחות אשר נקלעו למצב כלכלי קשה בעקבות הקורונה.
- הקמת מערך פעילות טלפוני לילדי המגזר החרדי: שעות סיפור, חדר בריחה, חידונים, התעמלות ועוד.

והעתיד עוד לפנינו

- תוכנית הענק לקירוי ציר בגין אושרה השנה בועדה המקומית לתכנון ובנייה.
- הושקה תוכנית אב עירונית לסלילת שבילי אופניים: במסגרתה מתוכננים כ-200 ק"מ של שבילי אופניים להיסלל ברחבי העיר.
- אומצה תוכנית אב חדשה לרובע תלפיות: ייבנו 8,600 יחידות דיור, 1.3 מיליון מ"ר לתעסוקה ומסחר, עשרות מבני ציבור חדשים, מערכות תחבורה מתקדמות, יענות ציבוריות ומרחבי נופ שעשועים.

מוכנים? היכון... ספורט!

- כ-63 מיליון שקלים הושקעו השנה בפיתוח תשתיות ספורט.
- הקמנו ספורטק, מתקני כושר במרחב הפתוח, שדרגנו ושיפצנו אולמות, מגרשים, בריכות, מתחמי סטודיו ועוד.
- כ-3.5 מיליון שקלים הושקעו בשיפוץ ופיתוח של מגרשים ואולמות השייכים למינהל החינוך החרדי.

למידע נוסף אודות העשייה בעיר, אתם מוזמנים לעיין בחוברת שנשלחה לביתכם בימים אלה

העבר

תוכן

20: המהפך האנדלוסי

משימת חייו של משה לוק היא להחזיר את הפיוט המזרחי למקום הראוי לו. כעת, הוא מרגיש, הוא כבר בחצי הדרך | אהרן אטינגר

32: קול דודי דופק

אחרי עשרות פרויקטים מצליחים, דודי קאליש מפיק את הפרויקט עליו חלם כל חייו | ישראל גולדמן

40: תרבות למרות הכל

גם בשנת הקורונה, מנהלי אגפי התרבות דואגים לתרבות יהודית עבור כל המשפחה. פרויקט | דניאל שטרן

44: מבעד לעדשה

גם מול רוחות עזות ואיתני הטבע, מוצא מיקי שפיצר את הזמן לבנות סיטואציה יהודית שתצטלם היטב | יונתן ריגלר

טורים

10: יעקב השל

12: הרב שלמה טויסיג

14: מונה רוזנבלום

16: פנחס ביכלר

מדורים

8: בקצרה

52: נעים להכיר

54: ובאו האובדים

56: בית נאה

58: משרד התרבות

59: החודש בתמונות

60: ישראל שומע ומדוח

62: קפיצה לחו"ל

64: אוכל

65: ין

66: החידושים של דוליק

67: דוליק בולש

הביטו על עטיפת האלבום שמשמאל – זהו אלבום של ימים התברר שעשה היסטוריה במוזיקה החסידית: האלבום הראשון של מרדכי בן דוד. הוא נקרא, "מרדכי בן דוד ורדיגר שר נגונים חסידיים מקוריים". הוא יצא בשנת תשל"ג והכיל עשרה שירים שמרדכי – למרות שקרדיטים לא צוינו על עטיפת התקליט – הלחין את כולם.

לימים, יכנה מרדכי בן דוד את האלבום הזה כ"מינוס אחד", כלומר כאלבום לפני האלבום הבא ("הנני") שמתחיל לדידו את הספירה האמתית של אלבומיו. מדוע "מינוס אחד"? אולי כי הלחנים עדיין היו אז בוסריים למדי, אולי הוא לא היה מרוצה מספיק מהשירה. לא ברור. מהאלבום הזה שר שיר אחד בלבד שמושר עד היום, ולעתים מהווה חלק מהופעותיו של בן דוד עצמו: "ישעיה".

גם לפני האלבום הזה, קולו של בן דוד כבר הוקלט – באלבומי אביו, ר' דוד ורדיגר ז"ל, וגם בהופעות, בהן הופיע לצד אביו. אבל כאלבום שלם משלו, האלבום "שר נגונים חסידיים", הוא אלבום הראשון של מרדכי בן דוד. על העיבודים, אם שאלתם, חתום ג'וש גולדברג, מוזיקאי שעבד חלק מאלבומי התקופה בתחילת שנות השבעים.

הספרים והפנים

הפנים: מי הוציא הכי הרבה אלבומים במוזיקה היהודית

אודי דודי
(8 אלבומים)

עדי רן
(8 אלבומים)

יוסף קרזנר
(15 אלבומים)

אהרן רזאל
(15 אלבומים)

כחה חילים

החידוש המעניין לנכסי צאן הברזל

בשנים האחרונות החלה תופעה מעניינת, במסגרתה יוצרים במוזיקה היהודית לוקחים מילים שהשתרשו כלהיטי ענק, נכסי צאן ברזל של ממש, נותנים להן לחן חדש עם אינטרפרטציה אישית משלהם, ומשגרים לאוויר העולם.

נדרשו לנושא הזה בעקבות להיט גדול שמתנגן ברדיו בחודשים האחרונים – "למה", של פרחי ניו יורק, בלחן המצוין של איצי באלד. בלחן הזה, בעצם הגיע באלד ולקח את המילים "מי שענה לאברהם אבינו... למה נקרא מוריה", שבמקור חיבר ביניהן מונה רוזנבלום, שגם כתב את לחן הנשמה המוכר והאהוב לשיר, ונתן לו פרשנות חדשה – בועטת, רוקיסטית וקצבית, ממש הוציא מההקשר את השיר המקורי...

זה הזכיר כמה שירים כאלה שיצאו בשנים האחרונות: "אדרבה תן בלבט", ששר לוי כהן, ומחדש בכך את הנכס האלמותי של יוסי גרין ואברהם פריד; "כי המצווה הזאת", שהלחין גרין לאוהד מושקוביץ בלחן קצבי, ו"דרס" בכך את הלחן שלו עצמו, המוכר והאהוב ל"כי המצווה", גם הוא של גרין. גם אלי הרצליר עשה זאת עם פרשנות חדשה לגמרי ל"שמע בני", בלחן קצבי ובוועט, עם מסרים חדשים לגמרי מזה של מונה רוזנבלום ומרדכי בן דוד. אפשר לתת עוד דוגמאות, כמו שיר שיצא לאחרונה בשם "שירת העשבים", עם לחן חדש לגמרי למילים שמושרות כבר עשרות שנים בלחן הידוע והמוכר. האם זה טוב? או שמא היה עדיף לשירים גדולים כל כך להישאר עם ההילה המיוחדת להם? לא ברור. יהיה קל יותר להשיב על כך, מן הסתם, כשנשמע את הביצוע הקצבי והרוקיסטי ל"תניא". תתכוננו.

רוצים לקבל את מסין "קול פליי" מידי חודש ישירות לוואטסאפ? שלחו את שמכם ל-

למיני דיגיטלי במייל, שלחו מייל ל- minuy@kol-play.co.il

עורך: חנני בלייר | עריכה גרפית: מנדי שוכטר | כותבים ומשתתפים: הרב שלמה טויסיג, מונה רוזנבלום, פנחס ביכלר, ישראל גולדמן,

דודי רובינשטיין, ישראל כהן, יונתן ריגלר, אהרן אטינגר, יואב שוורץ, ישראל ברגמן,

אלי הלמן, יוסי אטינגר, דניאל שטרן, זלמן שטוב, משה ולדר, יעקב השל

מו"ל: קול פליי – ניצח ברמה בע"מ | מנכ"ל: עו"ד אריאל דרעי | ייצום וניהול: צביקה כהן

מנהל תוכן ושיווק: עוזר דרוק | ייעוץ מוזיקלי: יואלי דיקמן | צלמי מערכת: משה ביטון, נתן איבגי

הפצה: בר פוינט אוף סיל בע"מ | בשער: משה לוק. צילום: אילן ספירא | מערכת ומנהלה: ז'בוטינסקי 7, בני ברק

דוא"ל: magazine@kol-play.co.il | טלפון: 03-5777782 | אין המערכת אחראית לתוכן המודעות וסגנון

KOL
PLAY

אפיקס

פאגי מזמין אתכם להתאזן מחדש

**פותחים חשבון בפאגי ונהנים מחבילת הטבות
ייחודית שתעזור לכם להגיע לאיזון כלכלי**

**ייעוץ פיננסי חינם
ע"י יועץ כלכלי מומחה²**

**פטור מעמלות
ל-10 שנים¹**

מעמלות ערוץ ישיר ועמלות מינימום

**הלוואה עד 100,000 ₪
בריבית אטרקטיבית³**

בחשבון בו מופקדות שתי משכורות
בסכום כולל של 10,000 ₪ וזמנא

**הלוואה עד 30,000 ₪
ללא ריבית³**

בחשבון משותף בו מופקדות שתי משכורות

**חדש! פתיחת חשבון
ביישומון פאגי⁵**

**קביעת פגישה בסניפים
דרך האתר או 3360*⁴**

פאגי
הבנק הבינלאומי

pagi.co.il

ההטבות יינתנו ללקוח חדש בבנק הפותח חשבון פרטי (לא עסקי) ועומד בתנאים המפורטים לגבי כל אחת מההטבות. ¹ מבצע הטבה בעמלות מתונה בהפקדת משכורות חודשיות בסכום כולל של 3,000 ₪ וזמנא, וכפוף לתנאים המפורטים בטופס המבצע. ² הייעוץ הכלכלי יינתן ע"י גורם חיצוני ואין הבנק אחראי לתוכנו ולאו לפעילות המבוצעת במסגרתו, לרבות נטילת אשראי ו/או ביצוע השקעות. ³ אין לראות בפרסום זה משום הסכמה או התחייבות למתן אשראי כלשהו, אשראי יועץ, כפוף לשקול דעת הבנק ולהמצאת ביטחונות לשביעות רצונו. אי עמידה בפרטון הלוואה עלול לגרום חיוב בריבית פיגורים והליכי הוצאה לפועל. ההצטרפות לתוכנית/למבצע כפופה לשקול דעת הבנק, ההטבות כפופות לתנאים המפורטים בחסמי הבנק וכן להסדרים הנהוגים בבנק. ההטבות ניתנות לניצול פעם אחת בלבד, ובמהלך 10 שנים ממועד ההצטרפות לתוכנית פאגי קצבי. אין כפל מבצעים ואין מעבר ממבצע למבצע. הבנק רשאי לשנות את תנאי ההטבות או להפסיקן בכל עת. "מיועד" ללקוחות המגויים לשירות פאגי און ליין בעלי הרשאה מתאימה, השירות כפוף לתנאים המלאים המפורטים בחסמי הבנק ולפי העניין גם באתר pagi.co.il וכן להסדרים הנהוגים בבנק. "השירות ניתן במכשירים תומכים בלבד ובכפוף לתנאי הבנק ואישורו. ככלל השירות מיועד ללקוחות פרטיים (לא עסקיים), בגירים, שהינם תושבי ישראל בלבד. השירות ניתן לתושבי ישראל שאינם מנהלים חשבון בבנק הבינלאומי.

זלמן שטוב

מעבר למוכר ולידוע

מוכרחה להיות תכנית רדיו אחת נטולת הגבלות והתניות, כזאת שלא משמיעה דווקא את הלהיט העכשווי אלא מכירה למאזינים צלילים שמעולם לא הכירו

שלנו? אלו שאלות שאנחנו מוכרחים לשאול את עצמנו, כשאנחנו עוצרים לרגע ממרוץ החיים. כמוזיקאי, אני מרגיש שמוזיקה היא מסע. כשאני מופיע לפני אנשים, המטרה היא לקחת אותם ואותי לצעידה של הלב, אל עבר אי-שם; לתת להם לרגע לפסוע בשבילים חדשים שלא היו מוכרים להם קודם.

חבר טוב אמר לי פעם: "התכנית שלך היא התכנית הכי משוגעת ברדיו". אני מאמין לו. אותו חבר מבין בשיגעון וברדיו. אני מאמין במסע, אני מאמין בהדירה לטווח ארוך, ולכן מבחינתי תכנית רדיו משובחת, היא כזאת המשלבת בתוכה מזרח ומערב, רגש עדין וסופות גשמים. ארוך וקצר, עבר ועתיד.

אני מודע לכך שהצרכן הרגיל אוהב לשמוע את החדש, את מה שהשני שומע, את מה שהשמיעו לפני שעה. ולכן תכניות רדיו מבוססות עכשוויות, מריצות להיטים חדשים שוב ושוב כמו באגטים טריים במאפייה צרפתית. גם אני הייתי רוצה שישמיעו את שירי החדשים הלוח והשמע. אך בשביל המסע, בשביל השטחים הרדומים שבתוך הלב - מוכרחה להיות לפחות תכנית אחת, שתשאב את המאזין לכל עבר, נטולת גבולות והתניות, פורצת את ההתמכרות למה שידוע ופשוט.

*הכתוב מגיש את התכנית "מריחים שבת", בכל חמישי ב-21:00 ברדיו "קול פליי"

גדלתי בבית שלא שמעו בו מוזיקה "מיינסטרימית", כלומר - מיינסטרימית לאותה התקופה. אימי המוזיקאית נהגה להקשיב למוזיקה משנות ה-70, כמו להקת "בני הרבנים", פרחי לונדון, מוזיקה קלאסית, שלמה קרליבך (שעדיין לא זכה לעדנה כמו היום) ועוד. אבי נהג ללמוד תורה, והלחין שירים תוך כדי צעידה חזרה מבית הכנסת בשבת, אך מעולם לא היה מאזין מוזיקלי. כשבגרתי, פגשתי את המיינסטרימיות, זאת שנוגנה שוב ושוב בכל סיום ובכל מסיבה. ומה אומר? היה נחמד, היה נעים, אבל כשה'מיי' פוגש אותך שוב ושוב, והוא פוגש אותך תרצה או שלא - אתה משתעמם. כי זהו תפקידו, לעמוד בצומת המרכזי ולהכריז: "גם אני מוכר את הטעם האהוב והמוכר".

כך התבגרתי שוב, והתחלתי לשוטט בארצות התווים. נדדתי בלי פחד אל עבר העתיק, החלוד ומלא הקמטים: שנות השלושים, הארבעים, החמישים והלאה. חציתי יבשות - אסיה, אפריקה וכו', ופגשתי בנעימות שכל אחת מהן שאבה אותי לנקודה אחרת בתוך האינסוף.

אך זה שבשנות האלפיים פלוס עשרים, יש לנו עוד כוח לשמוע משהו מוגדר בזמן? מה יש במוזיקה שהופך אותה למקום חשוב כל-כך בחיים

נתן איבגי

כחמאל
לכאמור

אוהד מושקוביץ בביתו
של יוסי גרין בניו
יורק, בעת העבודה
על האלבום הראשון,
"וארשתיך"

משה ולדר

מכתב לאהרן רזאל

משה ולדר קרא בשקיקה את ספרו של אהרן רזאל, "החיים כניגון", ויצא מופתם. הספר מבטא את ה"מרד" בתרבות הרעש, ומציע שקט עם התבוננות פנימית

ר' אהרן היקר! איך אפשר לדבר במילים פשוטות על ספר כל כך פשוט? אני מאמין שאני לא הראשון שאומר לך את זה, אבל כשקראתי את הספר יכולתי לשמוע בירכתי מוחי נגינת פסנתר עדינה שליוותה אותו מתחילתו עד סופו, כמו יצירה ארוכה שמתפתלת אל תוך הנשמה. המילה שתגדיר הכי טוב את הספר הנפלא הזה, היא: פרספקטיבה. אפשר להסתכל על העולם בהמון צורות. ואתה מציע בספר, מעין זווית מיוחדת שאם מביטים ממנה על העולם פתאום רואים תמונה אחרת, זוהרת יותר, מלאת משמעות, גם - ואולי בעיקר - בפרטים הקטנים. יש כאן מנגינה של אדם שרגליו נטועות עמוק בארץ ואילו ראשו מגיע השמימה. הקריאה בספר נוגעת בנקודות עמוקות בנשמה, כמו שכתבת על הניגון - שהוא נותן תחושה שכל הדברים נמצאים במקומם, סוג של שלווה אמיתית. יש בספר, בין השאר, גם את "המרד הקרליבכי" בעולם כולו ובתרבות הרעש שנוכחת בחיינו. ההבדל הוא, שבספר שהמרד של שנות השבעים היה גם הוא מרד, של רעש נגדי, כעת המרד הוא שקט עם התבוננות פנימית.

קראתי פעם שר' שלמה אמר ש"בשונה משאר אנשי הדת שידועים היטב את המילים אך לא זוכרים את המנגינה, ה'היפים הקדושים' אולי שכחו את המילים, אבל יודעים וזוכרים את המנגינה...". על פי זה, "המרד השקט" שמאפיין את ספרך רוצה להביא גם את המילים וגם את המנגינה אל עולם שבו הבלבול והמבוכה תופסים מקום גדול. הספר הזה הוא סיפורם של החולמים. אנשים כמו הקדוש הלל צייטלין, שניסה לפנות אל האנשים שמצליחים להרגיש את צער העולם כשהוא ללא רוחניות אמיתית שמובילה לשלמות. ר' שלמה קרליבך הלך גם הוא באותה הדרך והשתדל לקרוא בשמם של החולמים, עם חזון אוטופי ומלא תקווה על העולם הזה. אני לא חושב שמישהו מהם ניסה "למרוד". זה פשוט בגלל ש"הנשמה רוצה יותר"...

בנוסף, השיבוץ של השירים והטקסטים המיוחדים שלך בתוך הספר, נותנים נופך מיוחד (בעיקר למישהו כמוני, שהאזין לכל אחד מהם בהנאה רבה עם השנים, בדגש על הכתובים בכישרון רב: "דרך חדשה"; "איפה ניגנתי בקיץ האחרון"; "כשיבואו לפנות את ביתי", ו"מי צפת"). ישר כח גדול. תמשיך ליצור תוכן יהודי אמיתי לעם ישראל. אנחנו, מצידנו, מחכים כבר לחלק השני...

עשרת הלהיטים של
החודש ברדיו "קול פליי"

<<
מחרוזת פאנקי
'עקב שוואקי,
לייב פארק

<<
כי סא המלך
איציק דדיה

<<
מובטח
שמילי אונגר
(רכנץ)

<<
למה
פרחי נוי יורק

<<
בסוף יהיה טוב
אסף הרוש

<<
אותו היום
משה פלד

<<
שיר פשוט
משה קליין

<<
חי חי חי
מוטי וייס

<<
מי שיש לו
אידיש נחת

<<
הלואי יהיה שמח
גיל קפטן

אריאל דרעי

תרבות שמחברת בין המגזרים

בזמן בו אנחנו מותקפים מכל כיוון, צריך למצוא דווקא את המאחד והמחבר בין כלל המגזרים בישראל. מוזיקה יכולה להיות דרך נהדרת

בזמן האחרון, הציבור החרדי מותקף מכל כיוון. חלק בצדק, וחלק מתוך עוינות טהורה ואינטרסים פוליטיים צרים. מבלי להיכנס לענייני קורונה ועניינים פוליטיים, דווקא בימים אלה, צריך למצוא את הדרכים כדי להאיר את הציבור שלנו באור נכון וחיוני יותר. להפנות זרקור אל האמת הגדולה והמוארת, ולא אל השוליים שיש בכל חברה. מוזיקה, למשל, תמיד ידעה לגשר ולדלג, גם על המחלוקות הקשות ביותר. אנחנו רואים בשנים האחרונות שילובים בין אמנים ממגזרים שונים, שאף דבר אחר לא היה מחבר ביניהם, זולת המוזיקה. אפילו ראש הממשלה, לאחרונה, ניסה להתחבר לצעירים דרך המוזיקה. ולא רק בתוך הציבור שלנו: גם ערבים ויהודים חושפים תהליכי התקרבות דרך המוזיקה. גם בעבר, אנשי המוזיקה היהודית-החסידיית וגם היהודית-האנדלוסית, ידעו לבנות את הגשר, השמניח בצד את המחלוקות ומתמקד במכנה המשותף שלנו, במה חשוב לנו באמת.

החודש בשער הגלילון, יש לנו אחד כזה: משה לוק, האיש שהצליח לחבר את המוזיקה המרוקאית לכלל רבדי העם ולהאחיד את המוזיקה המדימה הזאת גם על ציבורים אשכנזיים וחסידיים, כאלה שלא שמעו מעולם תווים ולחנים מעין אלה שלוק מוציא לאור בהצלחה יתירה. לשמוע בני ישיבה מיישבות חסידיות שרים "יפה ותמה" או "למולדת שובי רוני", מרחיב את הלב. מלמד שלעיתים, במקום שהמילים נגמרות - המוזיקה יכולה לחולל פלאות. ומילה אחת נוספת: אנחנו ב"קול פליי" משתדלים להביא בכל פעם מחדש את החידושים המרעננים לציבור. בקרוב, תשמעו על כמה כאלה, מעניינים במיוחד...

קריאה מהנה!

יואלי דיקמן ממליץ לכם להשקיע האזנה נוספת

והפעם: לעבד או לאבד

מהו תפקידם של המעבד ושל המלחין? ומי יותר חשוב ביצירה - המלחין או המעבד? אלו שאלות שנשאלות תדיר, והגיע הזמן לעשות סדר בעניין, אחת ולתמיד: כשכתוב בקרדיט "מלחין: פלוני אלמוני", הכוונה היא לאדם שלא בהכרח חייב להיות מוזיקאי, אלא שלאותו אדם עלה רעיון למנגינה מסוימת (מלודיה, בשפה המקצועית), וזה ייחשב ללחן שלו. יש הרבה אדמו"רים וראשי ישיבות שמיוחסים להם כל מיני לחנים, חלקם שירים מוכרים, כדוגמת "קה אכסוף" של קרלין ועוד. בהחלט לא מדובר במוזיקאים שהלחינו מתוך ידע מוזיקלי, אלא בלחן שהגיע מתוך השראה רוחנית. במוזיקה החסידית, קיימים לא מעט מלחינים מפורסמים שכן מונחים בעולם המוזיקה, מנגנים ומבצעים, כאלה שהלחינו עשרות נכסי צאן ברזל במוזיקה היהודית. כאלה הם יוסי גרין, ר' בן ציון שנקר, משה לאופר, מונה רוזנבלום, ר' משה גולדמן, קרליבך ועוד.

אלא שחשוב להבין, שמשלב הלחן הגולמי ועד שהוא יקבל את התלבושת החגיגית והמושלמת שהולמת אותו (מה שאנחנו מכירים כ"שיר" המוכן שאנחנו שומעים ברכב או בנגן), הדרך עוד ארוכה... נמשיל זאת לאוכל במטבח: הרי אם ניקח את כל חומרי הגלם של הטשולנט ונדחוף אותם סתם כך בסיר, לא יהיה לזה שום טעם, כי צריך להוסיף מלח, פלפל ותבלינים שונים - כמובן, כל אחד לפי ההרגשה והטעם שלו. וגם אז, עדיין צריך להמתין שהתבשיל יתבשל על האש כמה שעות. כך גם בעיבוד: הלחן, הבוסרי, הוא בעצם כלום בשביל המאזין. עדיין אינו "אכיל". כדי לגרום לאדם "לטעום" ממנו, אנחנו צריכים לבשל אותו בצורה טעימה, לתבל אותו בפסנתר, בבס, בגיטרה, ואולי גם בחליל וכינור וכו' - כל שיר עם מה שמתאים לו. החוכמה של המעבד היא לפני הכל לשרת את הלחן בסגנון ובאווירה שלו, ובמידה והלחן מצוין - רק "להרים" לו, מבלי להפריע. הבעיה מתחילה רק כשמגיע לחן בינוני, או גרוע מזה. תפקידו של מעבד טוב הוא לקחת את הלחן הגרוע ולהפוך אותו למוצר מרשים ומשובח, כך שבסופו של תהליך, המכלול שנאזן לו יישמע מצוין. עבודה כזו אינה פשוטה בכלל ודורשת ידע נרחב ובקיאיות בתורת כלי הנגינה ואופי הנגינה שלהם.

מעבד מוצלח הוא לפני הכל מלחין. קחו לדוגמה לחן שהביא המעבד ולא המלחין: הפתיחה, ללא המילים, של "שירו למלך" (יידל ורדיגר). את השיר הלחין ר' הלל פלא, אך מי שהלחין את הפתיחה והפך אותה לחלק מהשיר, היה המעבד, משה לאופר. וכך עוד שירים. כי בסופו של דבר, גם הרצון של המלחין הוא שהמעבד יעבד וירומם את השיר, ולא "אבד" אותו.

יעקב השל

magazine@kol-play.co.il

הלב הגדול והשירה הטהורה

26 לפטירתו של ר' ליבלה השל ז"ל: אחיו יעקב על הזמר שהצליח בשירתו העדינה לכבוש את לב המאזינים, וששיריו נכנסו לבתי הכנסת דרך קבע

ר' ליבלה השל ז"ל

היה מביא לכאן בכל שנה בקיץ ילדים מארה"ב, ועושה עבורם מחנה קיץ בראשון לציון, היכן שכיום שוכנת הישיבה הגדולה של הרב סורוצקין. מחזיקה היתה חלק בלתי נפרד מהמחנה, ובתקליט שיצא מהמחנה שימש ליבלה כסולן, כאמור.

המעבד המפורסם משה לאופר עשה את צעדיו ההתחלתיים עם ליבלה. הוא היה אז מלחין צעיר, וליבלה זמר צעיר, והם התחילו את הדרך ביחד. משה הלחין לו שירים כמו "אלוקי נשמה", "אלוקים שיר חדש"

ועוד ועוד שירים שהפכו ללהיטי ענק. בהמשך, עבד ליבלה גם עם ישראל לאם ועם מונה רוזנבלום.

אך אין ספק שהשיר, בה"א הידיעה, אותו הותיר אחריו ליבלה כמעין צוואה לדורי דורות, הוא השיר "מה אשיב לה" שהלחין עבורו הרב אביעזר וולפסון, והפך לשיר שמושר בכל בית כנסת בכל תפוצות ישראל, בעת אמירת ההלל. זהו שיר - אולי אפילו "יצירה" - שמופיע באלבום הראשון שהוציא ליבלה, תחת אותו שם. באלבום הבא שלו, כבר הופיע השיר "אלוקי נשמה" - שלאחרונה חידש אברהם פריד - שאני יודע שמשא לאופר, שהלחין את השיר, אומר שאולי זהו השיר הכי יפה שהוא הלחין אי פעם.

אני קטן מליבלה בחמש שנים וחצי, אך בגיל צעיר מאד הופעתי עם ליבלה כצמד. הוא היה בן כ"ח, בהופעותיו הראשונות, ואני כבן 13, והופענו יחד כצמד, בהופעות בהן הופיעו גם פרחי ניו יורק דאז, עם ירחמיאל ביגון, דודו פישר ועוד.

שואלים אותי לעתים מהיכן הגיעה ההשפעה לשירה של ליבלה. ובכן, אנחנו באים מבתי חסידיים, גם מצד אבא וגם מצד אמא. סבי מצד אמי היה בעל תפילה במודיץ. והושפענו מאד מהשירה החסידית ומזמירות השבת. כל הבית היה מתמלא בסעודות השבת בקולות יפים. אהבנו לשיר כל בני המשפחה.

ליבלה, שנפטר בגיל 37 לתדהמת כולם, מדום לב (והיה צריך להיות היום בן 63), זכה להקים משפחה, ויש לו שני ילדים שמתגוררים בארה"ב. אבל הדור הבא שלו כבר לא המשיך בעולם השירה.

פטירתו היתה תדהמה טראגית בשבילנו, המשפחה. אבל אנחנו לא מנהלים את העולם. יש בורא עולם שמנהל את העולם ולכל אחד יש את התפקיד שלו בעולם הזה. ליבלה, בשנים הלא רבות מידי בהן זכה לשיר, שימח הרבה מאד אנשים, וכאמור, חוץ מהשירה בחייו, הוא ניכר באישיותו המיוחדת כלפי כל אדם. חבל על דאבדין.

26

שנים עברו מאז נפטר אחי האהוב, משמח הבריות ר' ליבלה השל ז"ל, בכ"ה בשבט תשנ"ה, בפתע פתאום. זו היתה אבדה עצומה, קודם כל, כמובן, לנו, בני משפחתו, אבל גם לכל עם ישראל. ליבלה הצליח בשירתו המיוחדת לחבר אליו כל אחד ואחד.

בשירתו העדינה, התבטאו כלל מידותיו התרומיות. ליבלה היה אדם מיוחד, עם לב רחב, לב עצום. כבוד הבריות שהיה לו, החסד, ובכלל הנעימות שלו לכל אחד ואחד, היו לשם ולתפארת. וכל זה, ביחד עם טוהר הלב שלו, יצא החוצה בשירה. לליבלה היה קול מאד ייחודי ועדין, וכשמעתי אותו שר - שמעתי את הרגש מתפרץ החוצה מתוך הקול הגדול והאישיות המיוחדת שלו.

בזמן שהוא בו פעל ליבלה, לפני כ-30 שנה, היו שלושה זמרים גדולים: מרדכי בן דוד, אברהם פריד וליבלה. בעוד שאר הזמרים, מן הסתם, התעדכנו מאז, והם מוציאים שירים גם בסגנון השולט היום, ליבלה, שהסתלק מאיתנו בפתאומיות לפני 26 שנה, נחקק לעולמי עד עם השירה הסולידית, הטהורה והעדינה, שהיתה השלטת אז.

עד כמה שהוא היה זמר גדול, הוא גם היה עניו וטוב לב בצורה קיצונית, ולמרות שהופיע הרבה מטבע הדברים, בעיקר באירועים בארה"ב שם התגורר, אף פעם לא דחף כדי לבלוט או להראות את עצמו.

ליבלה היו כמה תפקידים בעולם השירה. בהופעות ענק, למשל, הוא פחות התמקד - לבד מכמה יוצאי דופן, כמו "האסק 2" (שם השתתף במקהלת 101 הקולות) וגם שר כסולן, אבל הרבה מאד לשיר באירועים ובחזנות בארה"ב, יחד עם "תזמורת נגינה". מעבר לכך, ליבלה שימש גם כחזן ובעל תפילה בקהילת "ישורון" במנהטן. גם בריבר דייל הוא היה חזן במשך כמה שנים.

גם אני עצמי, למרות שלא היתה לי קריירת שירה משלי, ליוויתי אותו בזמנו בסדרת הופעות שקיימנו יחד בבנייני האומה ובהיכל התרבות בתל אביב, כשעוד היה בתחילת הדרך.

ליבלה ז"ל הוציא שלושה אלבומי סולו, בפני עצמו, יחד עם חברו הטוב משה לאופר, אתו התחיל לעבוד לאחר שפגש במקרה ברוב רבי עקיבא בבני ברק... גם עם המלחין ר' חיים בנט היתה לו חברות מאד קרובה, והוא שימש כסולן בתקליטים הראשונים של "רגנו חסידים" - מקהלת סערט ויז'ניץ. ליבלה, למשל, היה סולן בתקליט "הנה אנוכי", בשירים שהפכו לנכסי צאן ברזל מלחניו של ר' חיים: "הנה אנוכי"; "כה אמר" (שחידש לאחר מכן מרדכי בן דוד); "אבינו אב הרחמן", שמושר היום בכל תלמוד תורה ובכל בית ספר; בשיר "אילן אילן" המפורסם ובשאר שירי האלבום.

ליבלה ז"ל שימש גם כסולן במקהלה בתקליט שהוציא ר' אלי טייטלבוים ז"ל למחנה האמריקאים "שדה חמד". בזמנו, טייטלבוים

לא כל לייזר הוא בי קיור לייזר!

חפשו רק את הלייזר שהוכח מחקרית כיעיל בהפחתת כאב

טיפול יעיל בכאבי -

• ברכיים • דורבן • גב • פריצת דיסק • דלקות

ידעתם שלא רק תכשירים שונים ותרופות זמינות בתחום הטיפול בכאבים ובדלקות? המאה ה-21 הביאה עימה וממשיכה לייצר המון טכנולוגיות מדהימות בתחום הרפואה. בתחום הכאב איפשרה הטכנולוגיה להקטין את מכשירי הטיפול העצומים אשר היו זמינים רק במרפאות כאב ובבתי החולים השונים. היום עם מכשיר הבי קיור לייזר, תוכלו לטפל בכאבים לבד, באיזור הנוחות שאתם בוחרים. במידה ואתם או בני משפחתכם סובלים מכאבים אתם חייבים לקנות או לפחות להתנסות במכשיר הבי-קיור לייזר שיעילותו הוכחה מחקרית לטיפול בכאבים אקוטיים וכרוניים (גב, ברכיים, מפרקים, צוואר ועוד).

בי קיור לייזר הוא מתנה לחיים. המכשיר אושר ע"י משרד הבריאות לטיפול עצמי-ביתי לכאבים.

פוטנט ישראל - באווה לאומית

בעת יציאתי לשוק, סומן הבי-קיור לייזר כמכשיר פורץ דרך בתחום ויצר לא מעט עניין בקרב הקהילות הרפואיות בארץ ובעולם. זאת בעקבות פוטנט ייחודי שאיפשר למכשיר לספק טיפול מלא בלייזר רך, ברוחב אלומה גדול ובעוצמה מרביה. ההסבה של אותה טכנולוגיה למכשיר קטן, דינמי, נייד, הפכת את המכשיר לבטוח לשימוש לחלוטין לכל המשפחה ואפילו גם לטיפול בפציעות סכרתיות ופציעות פתוחות. המכשיר היום מטפל בעשרות אלפי אנשים ב-20 מדינות ברחבי העולם! אין ספק שמדובר באווה ישראלית.

מעל 200 אלף ישראלים כבר מחייכים

היום זה כבר לא סוד שבי קיור לייזר מטפל ביעילות בכאבים ולכן אין זה פלא שלמעלה ממאתיים אלף לקוחות בישראל בלבד, כבר מטפלים בעצמם בבי קיור לייזר. השמועה אכן עברה מפה לאוזן, אנשים העבירו אחד לשני את המכשיר לניסיון וכאשר התוצאות מדברות בעד עצמן, הגידול בשימוש לא מפתיע. ב-20 מדינות באירופה הבי קיור לייזר הוא כבר עניין שבשיגרה אצל הסובלים מכאב.

הקוחה הבהירה סופית: הטיפול בכאב עובר הביתה

כבר תקופה ארוכה שהעולם מתמודד עם משבר שלא ידע כדוגמתו. הציבור הגדול פחות נייד והכאבים, בגב, רגליים, מפרקים ושלל פציעות אורתופדיות, הולכים וגוברים. לפעמים הציבור אף דוחה טיפול בעקבות חששות מיציאה החוצה. טוב שהיום יש את בי קיור לייזר שעונה בדיוק על הצורך הזה. טיפול, קצר, 6 דקות, פעמיים ביום. בכל אזור שתמצאו והכאבים נעלמים. אל תדחו את הטיפול בכאבים. כאשר יש כאבים, הגוף מתריע וככל הנראה מעיד על סימן לדלקת. תתנסו ותיווכחו.

2 מכשירים
שונים
2 עוצמות
שונות

בי קיור לייזר פרו -
הדגם החדש והמתקדם ביותר -
יותר עוצמה בכל טיפול. המכשיר
מתאים לשימוש מקצועי בבתי
חולים וקליניקות פרטיות. מיועד
לטיפול בבעיות כרוניות ואקוטיות.

בי קיור לייזר קלאסי -
הדגם הקלאסי אשר מוכח קלינית
כיעיל לטיפול בכאבים ובמקור
הבעיה הדלקתית. נייד, קל,
בטוח ופשוט לשימוש -
היחיד בעל טכנולוגיית LLT808

פרופסור דניאל רייס,
נשיא איגוד האורתופדיה
בידום

"אני מאוד מרוצה שיש לי
טיפול לכאבים שאני יכול לתת
למטופלים שלי, ללא דאגה"

ד"ר דיוויד בן קיקי,
כירופרקטור בכיר

"אני ממליץ לכולם להשתמש
בבי-קיור לייזר. זה כמו מרפאה
בבית. שימוש בבי קיור לייזר מסייע
בתהליך הריפוי של האיזור הפגוע"

מבצע מיוחד לקוראי "יתד נאמן"

קל ונייד

המכשיר היחיד
בטכנולוגיית
LLT808

פוטנט ישראל
רשום

6 דקות
פעמיים ביום

פשוט ונוח
לשימוש ביתי

להתנסות במכשיר
בתנאים מיוחדים: *3414

הוכח
מחקרית
כיעיל
בהפחתת
כאב

B-CURE®
LASER
מתנה לחיים!

*ההתנסות במכשיר בכפוף לתקנון. תוקף המבצע - 20.2.2021. הטיפול אינו מחליף טיפול תרופתי והוראות רופא. יש לעיין בעלון לצרכן לפני השימוש.

הרב שלמה טייסיג רב קהילת בעלזא, בורו פארק
shloimesinger@yahoo.com

הלכה ממשנה רבינו לעולם הנגינה

האדמו"ר בעל האמונת אברהם מפיטסבורג זצ"ל, בטיש פירות

משה רבנו, היה כל כולו רק חיובי כל הזמן, ורק ראה טוב בעם ישראל, וכשהוא כבר כן היה צריך לומר להם מוסר - זה היה אך ורק סמוך למיתתו. ואז ממילא, כשהוא כן בסוף אומר להם מוסר, אבל בצורה הזאת, עם המחשבה מראש, וכשהוא כבר קרוב למיתתו, הדברים שלו גם הם התקבלו על לבם של עם ישראל.

בימי החודש הזה, חודש שבט, יש לנו עוד שני זמנים מיוחדים. האחד הוא כמוכן "ט"ו בשבט" והשני הוא "שבת שירה".

ט"ו בשבט הוא ראש השנה לאילנות, ואנחנו מברכים את האילנות ואת הפירות. אז כמוכן שצריך לעשות זאת בניגון ובשמחה, שהרי איזו משמעות יש לברכה אם היא לא ניתנת בחיוך ובשמחה? וכמוכן שכשמדברים על כך, איך לא ניזכר בלחן המפורסם שהפך לנכס צאן ברזל בעולם כולו, של כ"ק האדמו"ר בעל האמונת אברהם מפיטסבורג זצוק"ל, על המילים "אילן במה אברכה..." (גמ' מס' תענית, ה' ע"ב). ולפי מה שאמרנו מקודם, מה יותר מתאים מלברך את האילנות על ידי ניגון.

ובהמשך החודש, כאמור, יש לנו את "שבת שירה", ששמה הרי כבר מדבר בעד עצמו, ורק מחזק את דברינו, שכשבן אדם במצב רוח טוב ובשמחה, אז התגובה הספונטנית שלו היא "שירה". וכך באמת היה עם כלל ישראל ביציאת מצרים: כשהם ראו את כל הניסים והנפלאות שנעשו עמהם, התגובה היתה: "אז ישיר משה ובני ישראל את השירה הזאת".

נסיים בכך שחז"ל לימדו אותנו שהקריאה, מעוררת את הזמן. כולנו תקווה שבזכות זה שניקה את כל מה שהחודש הזה מביא איתו מתוך שמחה וניגון, נזכה בקרוב מאד לנגן ולשמח ללא הפסקה בביאת המשיח ובניין בית המקדש אמן.

כבר דברנו בטורים קודמים על לחנים ומה שעומד מאחוריהם, ועוד נחזור לזה בעז"ה, אך הפעם חשבתי להתמקד קצת על החודש שבו אנחנו נמצאים, חודש שבט.

ראש חודש שבט מוכר בתורה כיום שבו משה רבינו פתח בדברי מוסר לעם ישראל לפני מותו, חודש ושבע לפני פטירתו, כמו שכתוב "ויהי בארבעים שנה בעשתי עשר חודש באחד לחודש, דבר משה אל בני ישראל ככל אשר צוה ה' אותו אליהם". וכבר הסביר רש"י על הפסוק: מלמד שלא הוכיח אלא סמוך למיתתו. וממי למד זאת משה רבינו? אומר לנו רש"י, מיעקב אבינו, שגם הוא הוכיח את בניו רק סמוך למיתתו.

אוקיי, אז איך מגיע העניין הזה לעולם הנגינה?...

ובכן, שמעתי פעם בשם הגאון רבי משה קופשיץ, מראשי ישיבת "קול יעקב", שאמר בשם אביו, שכל דבר שאומרים, ובפרט בעניינים שנוגעים למוסר, אזי הרבה יותר מהאמירה עצמה - משנה מאד איך אומרים אותה, באיזו צורה ובאיזו מנגינה. כלומר, משנה מאד איך אומרים את הדברים, מאשר תוכן הדברים.

הרב קופשיץ הסביר את זה באופן נחמד עד מאד: אנחנו רואים שדווקא לביל שבת, כשכל עם ישראל מגיע לבית הכנסת ורוגע השבת נסוך על פניו, בדיוק אז ניגש הש"ץ לעמוד ומתחיל לנגן את סוף הקטע הראשון בקבלת שבת: "ארבעים שנה אקוט בדור, ואומר עם תועי לבב הם והם לא ידעו דרכי..." וכל אחד מהמתפללים מזמזם לעצמו את המנגינה עם הש"ץ בקטע הזה, וממשיך הלאה לפרק הבא. והרי לכאורה, אם נעצור שנייה ונחשוב על פירוש המילים שאמרנו עכשיו, נגלה שבכלל מדובר בתוכחת מוסר מאד חזקה ונוקבת. ועם כל זאת, עדיין כולם מאושרים, באווירת שבת רגועה ובמצב רוח טוב...

מאידך, אנחנו יודעים שבראש השנה נהוג לומר את ה"למנצח" שלפני תקיעת שופר. ושם, בין שאר הפסוקים, אנחנו אומרים גם את הפסוק "זמרו אלוקים זמרו, זמרו למלכנו זמרו". כל אחד נמצא אז מתחת לטליתו באימה ופחד מפני יום הדין הגדול והנורא. הייתכן שדווקא עכשיו, כשאנחנו אומרים את הפסוק שמדבר על כך שאנחנו צריכים לזמר לאלוהים, אנחנו בכזה פחד ואימת הדין, במקום להיות עם חיוך גדול וזמרה על שפתינו?

אלא ללמדנו בא הדבר, שכל דבר תלוי איך ובאיזו צורה אומרים אותו. אם תגיד למישהו מוסר במצב רוח טוב ועם חיוך ובניגון, אז הוא יקבל את הדברים באופן חיובי. ואם תגיד לו לשיר ולשמח, אבל צורת האמירה שלך לא תהיה בצורה נאותה, אזי הדברים שלך לא יתקבלו על לב.

NESCAFÉ
Taster's Choice Barista

מתי בפעם האחרונה לקחתם רגע לעצמכם?
בואו ליהנות מרגע איכותי לעצמכם עם נסקפה טייסטרס צ'ויס בריסטה,
בתוספת פולי ערביקה בטחינה דקה לחוויית קפה משובחת במיוחד.

ר' משה מרדכי (מונה) רוזנבלום

magazine@kol-play.co.il

אילן אילן במה אברך

מנגן עם הילדים בכפר חב"ד. הפקה: צבעים הפקות. צילום: מענדי קורנט

תחת ידי עיבוד יפהפה לשיר, שאני לא חושב שאני הייתי מצליח לעבוד כך, והאמת שגם לא להלחין כך. אלו לחן ועיבוד שהגיעו ממקום מאד גבוה. פירוש המילים ממש.

מידי שנה, יש לנו מסורת במשפחה של שמחת בית השואבה, בה כל אחד מהילדים תופס כלי, וכולנו מנגנים ושרים ביחד. לעתים, יוצא לנו לנגן יחד, כל המשפחה, בעוד אירועי איכות קטנים במהלך השנה, כשאני על האקורדיון, שניאור על הקלידים, אפרים על הגיטרה, מאיר על כלי ההקשה, וגם אבי ודוב'לה תופסים כלים משלהם. ללא ספק, יש משהו מיוחד בלנגן עם הילדים, יותר מאשר נגנים מקצועיים רגילים, כי הם נושמים מילות את המוזיקה הזאת, שנמצאת אצלם ב"ד.אן.איי.

ואם הזכרנו את נושא האירועים: לפני כל אירוע, וזה לא משנה אם מדובר באירוע קטן יותר בו אני מנגן עם הילדים; מנצח על תזמורת בת 100 נגנים לפני רבבות אנשים; הגשת תכנית הרדיו לפני שבת קודש; או בקומוץ עם מאות ילדי תלמוד תורה או בני ישיבות - לפני כל אירוע כזה אני ממש עומד, מתפלל ומבקש מה' שנצליח לעשות קידוש שם שמים, ושלא תצא ח"ו תקלה על ידי. וכך גם נוהגים שאר הילדים אצלנו, כי זה מה שהם סופגים בבית.

ובכלל, אין דבר כזה דבר לבוא לשיר ולדבר לפני ציבור בלי להכין מראש, חוץ גם הסיבה שאני משתדל להימנע מלעלות לבמה ב"הפתעה" לעתים, כשמתקלים אותי. כי כל עלייה לבמה דורשת הכנה, מה לשיר, מה לדבר ומה לספר, כי זו אחריות גדולה. למשל, לתכנית הרדיו ב"קול ברמה", שכבר קיימת ב"ה בהצלחה רבה שנים לא מעטות. אני עד היום מתכוון במשך כל השבוע. כמוכן, לא כל היום, אבל משתדל בכל יום לעיין בהרבה חומרים, ובסופו של דבר, בסוף השבוע, לפני הקלטת התכנית, בוחר בס"ד את מה שנראה לעניות דעתי הכי מתאים. וכך גם לפני כל הופעה לפני ציבור ואף לפני כל כתיבת עיבוד וכו'. לכל דבר כזה, אני מתייחס כאילו זו הייתה הפעם הראשונה.

וכשמגיעים לאירוע - מה לשיר? גם כאן, גם אני וגם הילדים, באירועים שלנו, שרים ומנגנים שירים שמחזקים, שירי איכות, כל שיר שהוא עם מסר. שירים כמו "שמע בני", "ריבונו של עולם", "מקימי מעפר דל", וכמוכן, מלמדים שירים חדשים, ניגוני שמחה שמעוררים, ותמיד משלבים גם סיפורים מקרבים, דברי תורה מתאימים וכו'. כך, חזקנו גם את הקהל, וגם את עצמנו...

הזכרתי בטור שעבר את אירוע י"ט בכסלו בו זכינו לנגן גם השנה - במגבלות הקיימות - בכפר חב"ד, ובמילה קצרה הזכרתי שבאירוע ניגנו גם ילדי שיחי'. הפעם, ארצה קצת להרחיב עליהם, על משפחת רוזנבלום המורחבת...

מי שמעיין בעטיפות האלבומים שהוצאתי בס"ד במהלך השנים, ובפרט באלבומי "מונה", ימצא שבאלבומים האחרונים בסדרה, ילדי לוקחים חלק נרחב מאד בפרויקט, אם זה בלחן, בעיבוד ואף בשירה. זה מעניין, כי לא שלחנו אותם ללמוד מוזיקה מעולם, הם פשוט ספגו את זה בבית, בורידים, כבר כפעוטות, יחד עם המטרינה. כיום, רובם ככולם שקועים בעולמה של תורה, אבל גם יודעים פרק נרחב בעולם הנגינה.

כשהם היו ילדים, הם היו מגיעים אליי רבות לאולפנים, סופגים מהאווירה. בכל מוצ"ש, גם היינו עושים ביחד "מלווה מלכה" משפחתית, שרים ומנגנים ביחד. קניתי להם תופים, חצוצרה, קלרינט וגיטרה, ובכל מוצ"ש, כל אחד מהם היה מנגן על כלי אחר, וכולם שרים ומנגנים ביחד. ניהלתי בתקופה ההיא את אולפן ערוץ 7 ברמת גן, ושם היינו מנגנים כל המשפחה, כאמור, בכל מוצאי שבת.

ומהר מאד, הכישרון הגיע גם לחיבור לחנים... באלבום "לעשות רצון אביך" של יידל ורדיגר, מופיע השיר "הן גאלתי". על העטיפה, הקרדיט ללחן נכתב כך: "לחן: אפרים בן מונה רוזנבלום". זהו שיר שאפרים הלחין בעודו בגיל 9 בלבד... ומה היה? שמעתי ממנו בבית את הפזמון לשיר, כשהוא שר זאת לעצמו, בכלל על מילים אחרות, הוספתי קטע ראשון, והנה הגיע הלחן הראשון של אפרים... בהמשך, הוא הלחין עבור יידל שירים שהצליחו בס"ד מאד, "לכו נרננה" ו"הנשמה", שניהם באלבום "יידל 4".

גם עם שניאור, שהיום מוכר מעולם הנגינה באירועים, זה היה כך. יום אחד הוא מגיע הביתה ואומר: אבא, תשמע שיר. ואז הוא שר לי ניגון ללא מילים. ומיד הקב"ה הביא לי רעיון "להלביש" על הניגון את המילים "ותשובה ותפילה וצדקה", והשיר, בביצוע של יעקב שוואקי, מופיע באלבום "מונה 7", שם גם מופיע לחן נוסף שלו, "בחיכוך".

ב"מונה 4", הופיע שיר שהלחין אפרים, שזכה בס"ד למה שזכו מעט שירים במוזיקה בת ימינו: להיכנס לבתי הכנסת. זהו השיר "מי כה" - מקימי", שכיום מושר כמעט בכל בתי הכנסת בעת אמירת ההלל. יום אחד הוא בא להשמיע לי את הלחן, ואני ממש נפלתי מהכיסא. הרגשתי שזה שיר מדהים. ביצירת השיר הזה היינו שותפים כמעט כולנו: אפרים בהלחנה, אברהם דוד (אבי) שהצטרף בשירה, ודב זאב (דוב'לה) שעיבד את השיר (ומרדכי בן דוד ששמע את השיר, התלהב והצטרף בשירה). לפעמים שואלים אותי אם ידעתי, בעת הקלטת השיר, שהוא יפרוץ כ"כ חזק, התשובה היא לא. אני לא נביא. אני עושה רק מה שלפי עניות דעתי צריך לעשות, אבל אין לי מושג מה יהיה עם השיר. כמוכן, לפעמים אתה מרגיש שיר עם התרוממות רוח, ואתה חש שיש בו משהו גם מבחינה מוזיקלית וגם מבחינה רגשית. אבל רק בורא עולם מביא את ההצלחה לשיר.

דוב'לה, כיום תלמיד חכם העוסק בקירוב ובלמוד כל היום, הוציא

MILLER POINT.
מילר.

matamcc.com

הקישקע החדש של 'מטעם' לעונג שבת אמיתי

הזמינו עוד היום ממגוון המטעמים
הבלעדי של 'מטעם'
לסעודת שבת מושלמת

להזמנות: חנות המותג - אגריפס 30 י-ם | 02-6243443 📞 02-6232839 matamcc.com

ניתן להשיג את מוצרי 'מטעם' ברשתות המזון המובחרות ובאיטליזים ברחבי הארץ

פנחס ביכלר
מנצח מקהלת "מלכות"
p0527645882@gmail.com

בין מלכות לשירה

מקהלת מלכות ושירה ביחד בסיום בארה"ב

הסיומים, הוא היה השישי בסדרה! מה שהביא למשל לחלוקה כי כל החומר ש'מלכות' כבר 'תשחה' בו כי תהיה אחרי שרשרת האירועים, אקח לטיפולי, בעוד החומרים החדשים יעברו לטיפול. והיו גם יוצאים מן הכלל. יצירת דרשו 'בהתאסף ראשי עם' שנשמעה אמנם בכל הסיומים, טופלה על ידו. ה'הדרן' המיתולוגי של מונה רוזנבלום שזאנוויל ביצע בארה"ב טופל על ידי. וביתר התחלקנו, איש איש וטעמו.

ומכאן לשלב המעשה, כשבתוך שבועות מספר התקיימה הצלבת חומרים. אנוכי שלחתי את חלקי לארה"ב ללמידה לחברי מקהלת 'שירה', כאשר החומר של הורביץ נשלח הנה לצוות 'מלכות'. כך קרה שבחזרה הגדולה והמרגשת שהתקיימה ימים ספורים לפני הסיום, היו כולם מוכנים פרפקט, כל מקהלה עם החומרים שלה ושל רעותה גם יחד!

וכשם שהייתה במעמד עמדת ניצוח תזמורת מתחלפת, בין מונה רוזנבלום, מושי רט ורובי בנט, כך עמדת מנצח המקהלה התחלפה לסירוגין ביני לבין יואלי ידידי.

הייתה זו חוויה עוצמתית ונדירה, אחדות שכזו. קרוב ל־20 בעלי מנגנים, משתי מקהלות שונות, משתי קצוות הגלובוס היהודי, עומדים זה לצד זה, חוברים להרמוניה מושלמת, מוזיקלית ואישית כאחד. ובתווך, בין לבין ובהפסקות, הוחלפו חוויות, יחסי עבודה, הגיגים מוזיקליים, וכמובן, השוואות...

השיא מבחינתי היה כאשר באחת הפגישות המשותפות בניו יורק נשאלה השאלה, איך מצויים שני לוגואים למקהלה אחת מאוחדת? הערשי ויינברגר, מנכ"ל 'שירה' הודיע לי במקום כי זה בטיפולי ו'יהיה בסדר'... בצהרי יום ראשון, ערב ט"ו בשבט, הגענו לאולם, ולהתרגשותי שלא ידעה גבול, אני רואה את צוות ההפקה של 'שירה' מרכיב במיומנות את הלוגואים, אחד של 'מלכות', אחד של 'שירה', כאשר הלוגו של 'מלכות' מוטבע על הסטנד של... 'שירה'! פרי ידיו של הגרפיקאי של 'שירה'!

המנצחים יצאו בריקוד. פנחס ביכלר ויואלי הורביץ

מקהלת מלכות במשרדי מקהלת שירה בארה"ב

א ת הטור אבקש להקדיש הפעם לבקשה שהתבקשתי רבות בחודש החולף, בעקבות מה שנכתב כאן בפעם האחרונה. לפני חודש חשפתי כאן מה היה סיום הש"ס המרגש ביותר שחוויתי אשתקד. למי שהספיק לשכוח, אזכיר כי סיפרתי כאן על הסיום האיש שערך בהצנע נשיא 'דרשו' ר' דוד הופשטר שליט"א במהלך סעודה שלישית קטנה במלון בפאתי ניד'רזי, ערב הסיום הגדול של 'דרשו' בארה"ב. חשבתי לצאת בזה ידי חובת 'תולדות הסיומים', כי עם ישראל כבר שקוע עמוק בין פרקי מסכת פסחים. אלא שבעקבות הנכתב, רבים וטובים ביקשו ממני לכתוב דווקא על המחזה היוצא דופן בסיום הש"ס בארה"ב, כאשר שתי המקהלות 'מלכות' ו'שירה', הופיעו לראשונה יחד, זו לצד זו.

איך זה עבד? מי עיבד? מי ניצח? ותחרות, מה תהא עליה?...

ובכן, ההכנות לאירועי 'דרשו' החלו כבר בעיצומם של חורף תשע"ט. עוד בטרם התקדש חג הפסח, התגבש והתבשל מאחורי הקלעים החיבור הראשון מסוגו בין שתי המקהלות. בל"ג בעומר תשע"ט הופיעה 'מלכות' בארה"ב במעמד ההדלקה הגדול בויליאמסבורג, כאשר בלילה שלפני ההדלקה, ביקרה 'מלכות' לראשונה במשרדי 'שירה' הממוקמים כאן, בלב השכונה החסידית. כאן לראשונה עלו הדברים על השולחן ונידונו באחוות קולגות מדהימה! אגב, 'שירה' הוזמנה לביקור גומלין במשרדי 'מלכות' בישראל, כאשר באה הנה להופיע בסיום הש"ס בביתר. משרדי המקהלה הממוקמים לא רחוק ממקום האירוע, הוקצו במקרה הזה לחזרות של 'שירה'...

לקראת שלהי קיץ תשע"ט, החל להתגבש הפלייליסט המוזיקלי העשיר של שרשרת אירועי 'דרשו'. הפגישות נערכו אמנם בישראל, שכן רוב המנצחים, הזמרים והנגנים, היו מהארץ, אך החבראי מארה"ב היו בקשר רציף כל העת. חלק מרכזי של החומר עבר כחוט השני בין כל סיומי 'דרשו' מסביב לעולם, אך בכל זאת, לכל מעמד גם היו ביצועים מוזיקליים ייחודיים לו שהותאמו במיוחד עבורו. לסיום בארה"ב היה ממש נדבך מוזיקלי חדש, שונה ועשיר, ייחודי לו, מעבר לפלייליסט הקבוע הנייד.

חורף תש"פ. הדברים מתחילים לצאת מן הכח אל הפועל. פגישה וירטואלית ארוכה נערכת ביני לבין יואלי הורביץ, המנצח המוכשר של מקהלת שירה, בה עברנו יחד על 'כל' החומר המוזיקלי של הסיום בארה"ב שהיה למעשה האחרון במסע, כשל'מלכות', שהופיעה בכל

בס"ד

BC
בית הספר החדש

בתקופה של חוסר וודאות

אתה צריך השקעה עם פוטנציאל בטוח!

חברת פוטנציאל מציעה לך להפוך שותף
במיזמי נדל"ן עם מקסימום בטוחות.

פוטנציאל
השקעות לבנות עליהן

משקיעים בתבונה
מצליחים באחריות

www.potenzial-h.com | office@potenzial-h.com | 073-381-5597 | בית הדפוס 9 ירושלים

גם בשנת 2020 נותר הנדל"ן
אפיק ההשקעה הבטוח ביותר.

* השקעות החל מ-100,000 ₪

פרסומת זו אינה מהווה הצעה או הזמנה לאיש להשקיע בדרך, ולא הוכנה בקשר להצעה כזו. כמו כן, פרסומת זו אינה מהווה בסיס לקבלת החלטות השקעה, אינה מהווה המלצה ו/או חוות דעת, אינה תחליף לשיקול דעת של משקיע פוטנציאלי, ואינה מהווה תחליף ליישן מקצועי. כל התקשרות, ככל שתהיה, תהא אך ורק בהתאם להסכם שיהיה שייחםם והתנאים שיקבעו בו.

בס"ד

נאחדים בקה

תקופות של משברים כלכליים יוצרות הזדמנויות חדשות ומניעות אנשים לחיפוש אחר הכנסות פסיביות שאינן תלויות במקום העבודה ■ דווקא בעולם של אי וודאות, נסיגה באמון ושווקים מתעתעים, האינסטינקט האנושי מחפש קרקע יציבה להישען עליה ■ יזם הנדל"ן יוסף קוזליק, מנכ"ל חברת הנדל"ן 'פוטנציאל', סבור כי העידן הזה הוא דווקא הטוב ביותר להשקעות בנדל"ן באמצעות קרן ייעודית, המאפשרת השקעה בסכומים נגישים ומספקת ביטחונות לכספים המושקעים בה ■ בסכום לא גדול, בוודאי לא ביחס לרכישת נכס להשקעה, כל אחד יכול להיות שותף של יזמי הבנייה המצליחים וליהנות מרווחים נאים בראש שקט.

אליהן, וכך גם יכולת המיקוח של הקבוצה ביחס לבטוחות שיבטחו את הלקוח אינן זהות, ולכן גם הרווח בהתאם. בנוסף, באמצעות קרנות נדל"ן, למשקיע הפרטי ישנה הזדמנות להיות שותף של חברות גדולות במשק - חברות מבוססות שלאדם הפרטי בדרך כלל אין את היכולת או הדרך להתקשר איתן בעסקאות שהוא חלק מהן.

השקעות עם ערך

השקעות מסוג כזה, נחשבות לסולידיות ומתאימות למשקיעים פרטיים שלא רוצים שכספם יישחק בחשבון העו"ש שלהם. "כל אחד מאיתנו הוא סוג של משקיע", אומר צבי סילבר, יועץ כלכלי. "הכסף שלנו שנמצא בבנק מושקע גם הוא על ידי הבנק, ולכן כל אחד נהנה במידה מסוימת מהשקעות על הכסף שלו. עם זאת, הבנק מעניק ביטחון על הכסף גם אם ההשקעה מפסידה כחלק ממחויבותו ללקוחותיו, אבל מאותה סיבה הוא גם משתף את הלקוחות ברווחים באופן מיטרי בלבד. לכן, אדם שרוצה למנוע מהכסף שלו להישחק צריך לחשוב על אפיק השקעות עצמאי שאינו תלוי בגורמים מתווכים שחולקים את התשואה מכספי המשקיעים".

לדבריו, לא צריך להפוך למשקיע מקצועי כדי להצליח להשקיע בלי לחלוק את מרבית הרווחים עם מתווכים. "משקיע שרוצה להשביח את הערך של כספו", מסביר סילבר, צריך לדעת מה שהבנק יודע כשהוא ניגש להשקעות. כמוכן שאין השקעה אחת שהיא המומלצת, אך השקעה בנדל"ן היא בהחלט מהמומלצות ביותר.

סילבר מדגיש כי אחד הפרמטרים העיקריים בבחינת השקעה אמינה היא הגורם המשפטי

להרשות לעצמם רכישת נדל"ן. הסיבות לכך הן מגוונות, כאשר המעכבים העיקריים הינם סכומי הכסף הנדרשים לרכישת דירה שאינם תמיד בנמצא, וכמובן האתגרים שמלווים כל רכישה של נכס להשקעה - איתור נכס, שיפוז במקרה הצורך, חיפוש שוכרים וניהול שוטף, שכרונים במרבית המקרים בכוחות נפש ויכולת לנהל את הפרויקט. ואחרי כל זה, לא תמיד הנכס מניב את התשואות המצופות ממנו.

למי שרוצה לשמר את כספו באופן שיחסוך ממנו להוציא סכומים הגדולים על מידותיו, ומאידך יעניק לו דרך להשיג תשואה נאה על הכסף כדי שלא יישחק, ישנו פתרון קלאסי בדמות קרן השקעות בנדל"ן. קרנות הנדל"ן, שמבוססות בדרך כלל על שותפות מוגבלת, מהוות פתרון יעיל למשקיעים לא מנוסים שרוצים לקבל תשואה על כספם, ולמשקיעים שהונס העצמי אינו מאפשר להם לרכוש נדל"ן. "הרעיון של שותפות מוגבלת", מסביר היזם יוסף קוזליק, מנכ"ל קרן נדל"ן - 'פוטנציאל', "הוא להשקיע באמצעות שותפים, וכך להגדיל את סיכויי הרווח והביטחונות לכסף. באמצעות שותפים, מתגבשת קבוצת אנשים שמשקיעים או מלווים יחד את הכספים שהצטברו בקופה, כל אחד לפי חלקו בשותפות".

השותפות, הוא מסביר, היא דרך טובה לנהל את ההשקעה גם מבחינה ארגונית וגם מבחינת מיסוי. "מטבע הדברים עם כסף גדול אפשר לייצר יותר רווח", סבור קוזליק, "אך העסקאות שאנשים פרטיים מסוגלים להיכנס אליהן הן קטנות ובדרך כלל נעות במקרה הטוב ברווח של כ-5% תשואה. כאשר קבוצה של אנשים מתאגדים ויוצרים יחד קופה של סכום גדול, העסקאות שהשותפות מסוגלת להיכנס אינן דומות לעסקאות שאדם פרטי מסוגל להיכנס

שנת הכספים 2020 הייתה נקודת מפנה משמעותית בעולם הפיננסי. היא חלפה אמנם, אך השפעותיה חודרות לעומקה של שנת 2021. למרות שהחיסונים כבר פה והאופק נראה ברור יותר, המשבר הכלכלי ואתגרים נוספים שניצבו בפני האנושות במהלך השנה שחלפה עדיין נמשכים. חלקם, מסתבר, עשויים ללוות את האנושות גם ללא הגבלת זמן. הם כאן כדי להישאר.

אחד המאפיינים הבולטים של תקופת הקורונה הוא החיפוש המתמיד אחר יציבות בעולם של אי וודאות, נסיגה באמון ושווקים מתעתעים, האינסטינקט האנושי מחפש קרקע יציבה להישען עליה. משהו שיספק פינה שקטה, אי של ביטחון, בתוך ים סוער. תחומים רבים שנחשבו ליציבים במשך שנים ארוכות, הפכו בחסות הנגיף לחסרי רלוונטיות. מאידך, סקטורים רדומים יחסית הפכו לפתע להבטחת השנה. שנת הקורונה נשאה עמה ספקנות, שלא לומר לעג, על מוסכמות שרווחו בעולם ונחשבו לבטלי מעוררות. לפחות עד שהגיעה הקורונה.

אבל אם יש תחום אחד שאפילו נגיף מתעתע לא הצליח לפגוע בו אנושות, הוא ללא ספק תחום הנדל"ן. בחודשים הראשונים להתפרצות הנגיף, כשהתחזיות היו אפוקליפטיות למדי, אנשים חששו להחזיק את כספם בחשבונות בנק מחשש לקריסת הבנקים. גם תחומים כלכליים אחרים, כמו מניות ואגרות חוב, חוו טלטלות משמעותיות שהשפיעו על המשקיעים. לצד כל אלה, ההתנהגות של שוק הנדל"ן הייתה שונה. הוא אמנם קפא בהתחלה בשל הפחד הטבעי שריחף בעולם, אך לאחר כמה חודשים כבר החל להתעורר ולנקז לעצמו ביקושי שיא של תקופת קיפאון ממושכת.

הבעיה היא, שאזרחים רבים לא יכולים

כך לדוגמה, המצב הכלכלי של הבנקים בארץ יציבים, ולכן כאשר בנק נכנס לעסקה והוא נותן ליווי בנקאי, השותפות יכולה להיות בטוחה שהם יהיו הרגולטורים הטובים ביותר לכספי השותפות שמונחים בקרן.

שיטת הפעולה שמאפיינת את 'פוטנציאל', מאפשרת למשקיעים להשיג את התשואה האופטימלית תוך זמן קצר יחסית. לא נדרשות תקופות השקעה ארוכות, וכך כעבור פרק זמן קצר – כשלוש שנים במרבית המקרים – ניתן כבר למשוך את כספי הקרן עם התשואה שהושגה עליהם במהלך התקופה.

אתגרים והזדמנויות

דווקא בתקופות משבר, אולי בינוגרם לדעה הרווחת, אנשים נוטים להשקיע את כספם. עוד בהיסטוריה, וגם בעת החדשה, בתקופות של משבר כלכלי אנשים רכשו זהב כדי להגן על הערך של כספם. בדיוק כשנראה שקיימת מצוקה כלכלית ולאנשים אין כסף מיותר כדי להשקיע, המציאות מוכיחה שמשברים מניעים גם אנשים שאינם "משקיעים" לעבר השקעות סולידיות. זה נובע גם מהצורך לשמר את ערך הכסף, וכמובן מההבנה שמתחדדת בעיקר בתקופות משבר שאי אפשר לסמוך רק על מקום העבודה. אנשים מאבדים משרות יציבות ומרגישים צורך "לדאוג לעצמם" באופן בלתי תלוי.

"תקופת הקורונה", אומר צבי סילבר, "לימדה דברים חדשים על השקעות וסיפיקה חשיבה שלוקחת בחשבון גם אפשרויות של אי יציבות. בתקופת משבר, בפרט כמו הקורונה, אנחנו כל הזמן לומדים דברים חדשים שמעולם לא חשבנו עליהם. זה נותן לנו מבט מכופך יותר על עולם ההשקעות, ומאפשר לקבל החלטות מושכלות שמתייחסות גם לאתגרים שהעולם החדש מציב בפנינו. מי שמתנהל נכון עם כסף, יודע שהוצאות באות רק אחרי הכנסות, בתקופת אי ודאות המציאות שלו רגועה יותר. לצד זאת, יש לא מעטים שהתעשרו בתקופת הקורונה הודות ליצירתיותם, ועבורם המשבר היה ייצור הזדמנויות".

הזדמנויות כאלה, למי שרק מחפש למצוא אותן, קיימות לרוב. אחת מהן היא השקעות נדל"ן באמצעות קרן ייעודית המאפשרת שותפות אפקטיבית עם יזמים גדולים. "העידן הזה", מסכים קוזליק, "הוא העידן הטוב ביותר להשקעות. יזמים רבים התעשרו משום שידעו למצוא את ההזדמנויות במקרים של מציאות מורכבת, ודווקא בזמן כזה חשוב להשקיע במיזמי נדל"ן בטוחים שאינם מהמרים על כסף. אם לא די בכך, בעקבות התקופה הנוכחית הוצעו פחות מרכזים על ידי רשות מקרקעי ישראל, ולכן המחירים בשוק הנדל"ן צפויים על פי התחזיות לזנק דרמטית בשל החסר המצטבר בדירות. בדיוק בזה מונחת ההזדמנות". ■

פוטנציאל
השקעות לבנות עליהם

המידע באדיבות:

משקיעים בתבונה מצליחים באחריות. ☎ 073-381-5597

כתבה זו אינה לשונית מידע כללי בלבד, ואינה מהווה הצעה או הזמנה לאיש להשקיע בקרן, ולא הזמנה בקשר להצעה כזו. כמו כן, כתבה זו אינה מהווה בסיס לקבלת החלטות השקעה, אינה תחליף לשיקול דעת של משקיע פוטנציאלי, ואינה מהווה תחליף לייעוץ מקצועי. כל ההשקעות, ככל שתהיה, עם כל שותף מוביל, תהא או יוקר בהתאם לאמור בהסכם שותפות מוגבלת והתנאים הקבועים בו.

עו"ד פישר, "מנהלי הקרן בודקים היטב את הפרויקטים אליהם הם מעוניינים "להיכנס", בין בהשקעת הון ובין בהלוואה. מנהלי הקרן – לאור מומחיותם – וכן בעזרת יועצים כמו עורכי דין, רואי חשבון, שמאי נדל"ן ומומחים להערכת שווי של פרויקטים, מבצעים בדיקת נאותות של הפרויקטים, אשר תניח את דעתם ברמה מסחרית סבירה לגבי סיכויי ההצלחה של הפרויקט. מנהלי הקרן יכולים גם לדרוש בטוחות מהיזמים כדוגמת שעבודים. יתכן גם שמנהלי הקרן ימנעו לחלוטין ממתן הלוואות ליזמים שאינם מסכימים או יכולים להעניק שעבוד לקרן כדי להבטיח את ההלוואה שהוענקה".

במילים אחרות, השקעות נדל"ן הן יציבות ביחס לענפי השקעה אחרים, ולכן השקעות באמצעות קרן נדל"ן ייעודית הן פתרון אולטימטיבי לאנשים שתרם אחר אפיקי השקעה סולידיים, מעוטי סיכונים ועתירי אופציות.

יתרונות הקרן

עם ההבנה שהשקעה בקרן נדל"ן היא האפשרות הנאותה ביותר לשימור ערך הכסף והשבתו, כאשר רמת הסיכונים היא נמוכה וההון העצמי הנדרש נמוך משמעותית מזה שנדרש עבור רכישה עצמית של נכס, מה שנדרש למשקיע הפוטנציאלי הוא לאתר את ההזדמנות הנכונה להשקעה שתפורה לפי מידותיו הכלכליות. "חברתנו מציעה פתרון ליזמים הגדולים להשלמת ההון העצמי כדי שיוכלו לקבל את הליווי הבנקאי הנדרש", אומר קוזליק. "כל היזמים, גם אלו הגדולים, סקקים לשירותים אלו משום שזה כלי המאפשר להם את האופציה להתרחב. אין להם כמעט צורך להביא הון עצמי מהבית, וכך הם מסוגלים להגדיל את היקף הפרויקטים, וכן גם את הרווחים בהתאם".

היתרונות הגדולים ב'פוטנציאל' על פני חברות אחרות המעניקות שירותים דומים להשקעות, הינם ש'פוטנציאל' מציעה את השותפות בקרן גם לבעלי הון בסכומים נמוכים. אנשים שאינם בעלי הון, מטבע הדברים לא בנויים לאתגרים וסיכונים על הכספים שברשותם. "ראשית", אומר מנכ"ל 'פוטנציאל' קוזליק, "אנו מאפשרים השקעה בסכומים קטנים יחסית, החל מ-100 אלף שקלים בלבד. זהו סכום לא מבוטל, אך ביחס לרכישת דירה הוא בהחלט לא משמעותי. זה גם סכום שאנשים מחזיקים בו בפקדונות וחשכונו שנצברו במשך שנים וגם אם זה, זה סכום שניתן ללווה בקלות".

יתרון נוסף שמייד את 'פוטנציאל' הוא מועד העברת כספי השותפות לקרן. "אנחנו לא מבקשים את העברת סכום השותפות עם חתימת הסכם השותפות, אלא רק לאחר שאנו חותמים עם יזם ומקבלים את הבטוחות המתאימות", הוא אומר. "כשזה קורה, אנו דורשים מהשותפים להעביר את כספי ההתחייבות תוך 30 יום, באופן שהם מועברים ישירות ליזם. עם זאת, על מנת להבטיח לקוחות איכותיים, אנו דורשים העברת סכום בהיקף של 10% מתוך סכום השותפות עם החתימה על ההסכם".

"חשוב להדגיש", הוא מוסיף, "שאנו מתמקדים ביזמות נדל"ן בארץ ולא בחו"ל, משום שאיננו מוכנים להמר על כספי השותפים. כלי המשחק ביזמות נדל"ן בארץ ידועים וניתנים למעקב.

המלווה. "קיים כלל אצבע", אומר עו"ד צבי פישר, שותף במשרד עורכי הדין 'לוי פישר', "ככל שהמשקיע מקווה להשיג תשואה רבה יותר, הרי שמידת הביטחון בהשקעה הינה נמוכה יותר. משקיע שרוכש נכס בעצמו (כגון דירה) ורושם את הדירה על שמו בטאבו, הרי שהשקעתו בטוחה במובן זה שהנכס רשום על שמו. מנגד, התשואה על השקעתו הינה בדרך כלל נמוכה. משקיע שישקיע במניות, אין לו כמובן כל בטחון לכספו, אולם הוא מצפה לתשואות גבוהות יותר. כך גם כספי משקיעי הון-סיכון אינם מוגנים בדרך כלל, ומנגד משקיעים אלו מצפים לתשואה גבוהה יותר".

אבל כשמדברים על השקעה בקרן נדל"ן, ישנן דרכים רבות להבטיח את הביטחון המירבי למשקיעים-שותפים. "לפעמים הכספים שהקרן משקיעה מוגנים בשעבוד על הנכס", אומר עו"ד פישר. "לדוגמה, במקרה שהקרן מעניקה ליזמים הלוואה להשלמת ההון העצמי הנדרש לצורך הלוואה מגורם פיננסי לשם רכישה או בניית פרויקט נדל"ן (ליווי בנקאי), הרי שהקרן עשויה לדרוש שעבוד על הנכס - בין מדרגה ראשונה ובין מדרגה שניה - המעניק ביטחון למשקיעים. בנוסף, ישנן גם קרנות שמתקשרות בהסכמים עם נאמן, אשר אמונו על הפעילות הפיננסית וחלוקת הכספים למשקיעים. בנוסף, עורך הדין של הקרן מוודא שההסכמים שחותמת הקרן עם יזמי הנדל"ן יגנו על הקרן בסיטואציות קיצוניות. הוא אמור לוודא שכלל ובהסכם ההלוואה בין הקרן לבין היזם נדרש רישום שעבוד על ידי היזם, אזי שעבוד זה נרשם לטובת הקרן. בכל מקרה שמדובר ברכישה או יזום של נדל"ן, עורך הדין המתמחה בתחום הנדל"ן גם יכול להיות חלק מתהליך בדיקת הנאותות של הזכויות של היזם במגרש או בנכס הנרכש".

היתרונות הללו, יחד עם העובדה שהקרן מלווה על ידי יועצים מומחים, יוצרים יחד הגנה מקסימלית על ההשקעה. "נעקרון", מסביר קוזליק, "ד"ח האפס עליו מתבסס הבנק כאשר הוא מאשר את הליווי הבנקאי ליזם, כולל פרמטרים של רווחים אשר בהתבסס עליהם מחליט הבנק אם להעניק את הליווי הבנקאי ליזם. הבנק הוא שומר הסף, ושומר על הכסף של ההון העצמי בקופת הליווי כפי שהוא שומר גם הכסף של עצמו".

קוזליק סבור שהסיכון בהשקעות נדל"ן המלוות את היזמים הוא אפסי: "הסיכון היחיד", הוא אומר, "הוא שמחירי הנדל"ן בארץ יצנחו באופן שהיירידה תאין את כספי ההון העצמי שהושקעו בפרויקט, דבר שלא קרה מאז קום המדינה. למען האמת, קרה בדיוק הפוך. מחירי הנדל"ן בארץ בעלייה מגמתית מאז ומתמיד. כאמור, כל פרויקט יש לו רווח. אם הבנק הסכים להיכנס לפרויקט בדרך כלל הרווח יהיה לא פחות מ-13%. כלומר, כדי שכספי ההשקעה ילכו לטמיון, אמור להיות מצב שמחירי הדירות ירדו גם באחוזים של פער הרווחים, וגם בסכום של ההון העצמי - סיכוי שהוא רחוק ולא התרחש מאז קום המדינה".

היזמים עצמם, אלה שמובילים את הקרן, נעזרים בעורכי דין ויועצים כדי לבצע בדיקת נאותות משלהם לפרויקטים אותם הם מתכוונים ללוות באמצעות הקרן המשותפת. "כדי לשמור על נכסי הקרן ויציבותה", מסביר

הילדות בכרברי פריז במוסדות
 נובהרדוק. המעבר הלא פשוט לארץ
 – והחזרה לצרפת. ההופעה הראשונה
 מול 3,000 איש. ההצעה המפתיעה
 להיכנס ל"קורס להוראת פיוט".
 הנסיעות ברחבי הארץ ללמד פיוטים
 את בני הנוער. הניסיון שהגיע מהשטח
 אל הבמות הגדולות ביותר. הדואט
 המפתיע עם החזן הלפגוט ("הטופ
 שלי עד היום"). החברותא היומית עם
 מרדכי בן דוד. והתזמורת האנדלוסית
 שהקים בעצמו. הפייטן והזמר משה
 לוק מגשים מטרה אחרי מטרה

לבן בלחזרת

אהרן אטינגר

צילומים: יעקב כהן, משה ביטון

חיים. הם נולדו וגדלו לתוך זה, וגם עסקו בזה כל השנים. משפחת לוק ידועה כמשפחה של פייטנים, ואך טבעי היה שגם הדור השני המשיך לעסוק בפיוט.

במהלך השנים, אביו של משה יחד עם שאר אחיו בני המשפחה, עשו עלייה ארצה, אך כעבור כמה שנים האחים התפצלו: ר' חיים לוק קיבל משרת רבנות בלוס אנג'לס, ר' יעקב לוק נשאר בארץ, ור' רפאל נסע לצרפת, שם שימש גם הוא כפייטן. "אבל למרות שמאז שנולדתי שמעתי בבית את הפיוטים, אני עצמי לא כל כך התחברתי לזה בשנים הראשונות. התחברתי יותר לניגונים הישיבתיים יותר, שהושרו בתלמוד תורה ובישיבה בה למדתי בפריז, ישיבת 'אור יוסף' של רבי גרשון ליבמן זצ"ל. לא היה לי עניין בשנות הישיבה לתת חלק גם בפיוטים. היום זה כבר דור אחר, אבל אז, בתלמוד תורה ובישיבה בצרפת, אתה גדל כולך לתוך עולם ישיבתי בסגנון נובהרדוק: מוסר, גמרא. אתה ממש גדל כנובהרדוק, לא סתם, והפיוט לא היה חלק מזה. זאת למרות שכל התלמידים בישיבה, וגם אני, היו בעצם מרוקאים.

"אז הפיוט עוד היה קצת מוחבא אצלי, אבל שירה רגילה - הייתה בהחלט. כל מיני שירים של נובהרדוק, שירים חסידים וכו'". ולוק מתחיל לפזם שירים משירי נובהרדוק, שנשארו אצלו שמורים היטב בלב, כגרסא דינקותא. "זה היה עולם אחר, אבל השפיע עליי מאוד. עד היום אני פותח כמעט כל הופעה שלי בפיוט 'נפשי עוז תדרכי', פיוט שחיבר רבי חיים לוק על המילים האלה, אותן כתב רבינו בחיי אבן פקודה. ומה זה בעצם? מוסר. כלומר, אני פותח כל הופעה במוסר. אני כל השנים משתדל לשמור על זה, כי בסוף, כל מי ומה שאני היום, זה הכל רק בזכות המוסר שלמדתי אז, הבין אדם לחברו, השורשים. וגם כשאתה עובר כל כך הרבה ניסיונות בחיים, יש לך בסיס חשוב".

מה הכוונה ב"ניסיונות"?

"להגיע לארץ, אחרי השנים בצרפת, זה ניסיון קשה מאוד. פה הכל מאוד קשוח. פתאום יש חלוקה לדתיים וחילונים וחרדים ואשכנזים וספרדים, וכל אחד עם המגזר שלו, זה קשה. אצלנו לא היה קיימת חלוקה כזאת: או שאתה יהודי או שאתה גוי. נקודה. סבתי, למשל, גרה במרוקו עד היום, וכמעט כל פסח וסוכות אנחנו אצלה במרוקו, ואין שם מגזרים, אין דבר כזה. אגב, כבחור, כשהייתי מגיע לסבתא במרוקו, הייתי נשאר שם לעתים חצי שנה ואף יותר, מפסח ועד לסוכות הבא. בכלל, אצל המרוקאים, כשפייטנים מתארחים במקומות שונים לשבת, הפייטן לא בא דקה לפני שבת ויוצא מיד אחרי שבת. הוא מגיע לפעמים כבר ביום שלישי, וחוזר ביום שני שלאחר השבת. כשהפייטן ר' דוד בחגלו ז"ל היה מגיע לשבת לאיזה מקום, הוא היה מגיע ברביעי וחוזר בשני. לא רק הקהל צריך ליהנות מהפייטן, אלא גם הפייטן צריך ליהנות מהאירוח. שיארוחו אותו, שיבשלו לו".

משה לוק לקח על עצמו משימה, והוא לא יזח ממנה עד שהיא תסתיים: להביא את הפיוט המרוקאי-אנדלוסי לכל בית יהודי, בארץ ובעולם. אפשר לומר שהוא כבר לגמרי בחצי הדרך, בעבודה קשה של שנים, אבל הוא כבר מתחיל לקצור את הפירות, ומוכן לעצור רגע, להסתכל אחורה על הדרך שעשה, ולהעלות חיוך על הפנים: הנה, עשיתי משהו.

"היום, ככנסים תורניים בציבור הספרדי", אומר לוק, "אין דבר כזה אירוע בלי פייטן ובלי כמה פיוטים. זה נהיה מובן מאליו. לא תמיד זה היה כך, אבל משהו בשנים האחרונות השתנה. הפיוטים חזרו שוב, בעבודה קשה של כלל הפייטנים וגם שלי, והם כאן כדי להישאר. אף אחד לא מדמיין היום אירוע תורני ספרדי בלי 'פה ותמה' או 'ישמח משה', כאשר רק עד לפני מספר שנים, גם באירועים הללו שלטו השירים החסידיים".

אבל הדרך להחזרת הפיוטים אל שולחן הכבוד של המוזיקה היהודית, היתה ארוכה ומפותלת. כעת, מוכן רגע לוק לעצור רגע לנוח, ולהסתכל על העבר, איך הכל התחיל.

"נולדתי בצרפת", מספר לוק (38), כיום תושב תל אביב, "וגדלתי בפרברי פריז עד גיל 15, אז עליתי לארץ ולמדתי כאן בישיבות. משפחת לוק היא משפחה ידועה בעולם הפיוט. אבי שיחי' הוא חלק משלושה אחים שמוכרים כפייטנים ובעלי שם בעולם הפיוט: האח הגדול הוא הרב חיים לוק, הפייטן בה"א הידיעה. לרב חיים יש שני אחים, תאומים, הצעירים ממנו ב-4 שנים, שגם הם פייטנים, ואחד מהם, ר' רפאל, הוא אבי. שלושתם שרים ומפייטים כל

עם מורו ורבו, הגר"ש עמאר שליטיא

"הגמגום, אגב, אף פעם לא עצר אותי בחיים מעולם. השתדלתי להגשים את כל המטרות שלי, כשהגמגום בכלל לא אישיו. בתכנית, אני משתדל להיות קשוב לכל אדם, והעיקר ללמוד וללמוד עוד ועוד"

אתה בידיים טובות. אתה לא לבד. אנחנו לצידך.

החברה המרכזית למימוש זכויות. המומחים שלנו המלווים עשרות אלפי אנשים, ליווי צמוד בתהליך, עד קבלת הזכויות המגיעות להם. באחריות. כבר 15 שנה.

החברה המרכזית
למימוש זכויות בע"מ
15 שנות מקצועיות מנצחת

לתיאום פגישה
***5700**

מס הכנסה
ביטוח לאומי
חברות הביטוח
קרנות הפנסיה

אליף לקוחות
מרוצים

פתיחת תק
ללא עלות

מעטפת שירותים
אישית 360

דיסקרטיות
מוחלטת

החדר כספי
בבז

צוות רופאים
ומומחים בכיר

ניסיון של למעלה
מ-15 שנה

* החברה אינה נותנת שירותים משפטיים

ומתי נכנס אליך כל עניין הפיוט?

"אחרי שנות הישיבה, בתחילת גיל ה-20. יום אחד, כשהייתי בבניין כלל בירושלים לצורך מסוים, פגשתי שם בפייטן ומורה לפיוט בשם מני כהן, והוא כנראה הכיר אותי ואמר לי: שמעתי שיש לך קול לא רע. אנחנו עומדים לפתוח כעת קורס להוראה לפיוט, ואשמח שתצטרף. אמרתי לו: אני לא יודע מה זה פיוט, ואתה רוצה שאהיה בקורס לפיוט? והוא השיב: מה אכפת לך, אפילו משלמים לתלמידים כסף. שבוע לאחר מכן, אני מוצא את עצמי יושב בראיון מול ההנהלה של הקורס, והם אומרים לי: תשיר מה שאתה יודע. שרתי שם כמה פיוטים שבכל זאת הכרתי מהבית, והם אמרו לי: התקבלת. האמת, לא הבנתי איך... מאז, במשך שנתיים, פעם בשבוע, למדתי הוראה לפיוט. זה היה קורס מאד ארוך. למדנו פואטיקה, קצב, שירה. לא את השירים עצמם, אלא את כל מה שצריך לדעת מסביב. באתי לקורס הזה ממש נקי וזך, התחלתי מאפס."

מי היו המורים בקורס?

"המורים היו ר' חיים לוק, ר' מאיר עטייה ז"ל, יורם אזולאי - המנהל המוזיקלי של התזמורת האנדלוסית, אשדוד, מורי ורבי ר' חיים ביטון, מני כהן ור' דוד מנחם, שלימד אותנו פואטיקה."

ואז הבנת שאתה אוהב את זה?

"עדיין לא, אבל פשוט מצאתי בתוכי משהו שכנראה תמיד רציתי לעשות, כמו כולם בבית, אלא שפחדתי לעשות אותו עד אז, מאחר והחבאתי כל כך הרבה שנים את הפיוט שבתוכי, כשהייתי בעולם הישיבות. בזמני, אם היית שר בשיבה פיוט, היו צוחקים עליך. אז, בשנות ה-90, אמרו: תשמיע פריד, בן דוד, דדי, שלמה שמחה. פיוטים לא היו על הפרק בכלל. ופתאום, באחת שמו אותי במקום בו מלמדים אותך לשיר פיוטים, מלמדים אותך את כל יסודות השירה והפיוט, בקורס ענק ומקיף. אגב, מאז ועד היום לא קיים מי שילמד את היסודות והבסיס לפיוטים בהיקף הזה. בקורס, לא רק למדתי בעצמי, אלא למדתי איך ללמד אחרים את עולם הפיוט, הוראה. בשביל זה אתה צריך ללמוד פואטיקה, וגם את ההיסטוריה של חכמי ספרד וכל המשוררים, ללמוד איך לזהות מי כתב כל פיוט לפי המשקל, ללמוד קצב. בתחום הזה, אם אין לך קצב - אתה לא שווה כלום. פתאום למדתי איך עובד עולם הפיוט, מכמה סוגי מוזיקה הוא מורכב, ומה התיאוריה. זה עולם שלם. ואת כל זה למדנו שם, ועוד שילמו לנו כסף. המטרה של מנהלי הקורס היתה להכניס את הפיוט בדי.אנ.איי. הישראלי. כמו שיש שירה בציבור, למה שלא יהיה פיוט בציבור? ואכן, אחרי הקורס אני ושאר התלמידים רצנו בכל הארץ, ולימדנו פיוטים בכל מקום. היה רצון שכולם ילמדו פיוטים, ושהם לא יישארו רק בבתי הכנסת. כך לימדתי ברחבי הארץ במשך כמה שנים."

בהמשך, משה לוק היה חלק מפרויקט "פייטן בגן", במסגרתו נשלח לבתי ספר שונים ברחבי הארץ, ללמד

"רוצה להיבחן על כל בבא בתרא"

את כל שנות התבגרותו בצרפת, השקיע משה לוק בלימוד התורה, ונכנס לשיבה קטנה, כמקובל באזור בו גר בצרפת, כבר בגיל 12. שנה לאחר מכן, עשתה משפחתו עלייה לארץ, בעקבות האח שנכנס ללימוד בשיבה בארץ. "עלייתי גם אני אז עם כולם לארץ, זה היה בפסח. אבל הרגשתי שאני לא מסתדר כאן. היה לי קשה עם התקיפות הישראליות, ה'היי! מה קורה?' או 'שומע? אני רוצה ש...'. אין 'סליחה' או 'שלום' לפני שפונים, אלא הכל ישיר כזה, ישראלי, וזה היה מאד מוזר עבורי. הייתי מידי תמים אז. לכן, בעצה אחת עם המשפחה הוחלט שאני אחזור בינתיים להמשך לימודים בשיבה בצרפת, ואכן נשארתי שם שנתיים נוספות, ורק אז, בגיל 15, עשיתי לכאן עלייה והפעם באופן סופי, ונכנסתי ללימוד בשיבות כאן בארץ."

כשהגיע לארץ, התברר שהעובדה שהתחיל ללמוד בשיבה כבר בגיל 12, שיחקה לטובתו. "חיפשנו כאן את הישיבות הכי טובות, אבל אז התברר שיש פה עניין עם ספרדים, מכסות, כמה ספרדים יכולים להתקבל לשיבה אשכנזית. אבל כשהגעתי להיבחן, ראש הישיבה שאל אותי על מה אני רוצה להיבחן, ואמרתי לו: על בבא בתרא. הוא שאל: על איזה פרק? אמרתי לו: על פרק 'חזקת הבתים'. הוא שאל: על כמה דפים? ואמרתי לו: על כל הפרק, ובעיון. הוא פשוט היה בהלם, אבל זה היה החינוך שלנו בצרפת. מגיל 12 כבר היינו בשיבה, לא מכירים משהו אחר חוץ מללמוד. אז כמוכן שהתקבלתי לשיבה, ושם, אגב, היו קוראים לי 'משה לויק'..."

עם נשיא המדינה ראובן ריבלין

"אנחנו רק בהתחלה. כעת, כשכבר אנשים הבינו מה זה פיוט, אנחנו נמשיך לשלב הבא ונכניס לציבור את ההארדקור של הפיוטים, אלה הכבדים ביותר, והכל בדרך היפה ביותר"

אפליקציית חדשות נקיה

האפליקציה זמינה גם במכשירי 'הדרך' ו'עסקן'
ובגלישה ישירה לאתר בכתובת WWW.JDN.CO.IL
פתוח לגלישה באינטרנט המסונן

הורידו עכשיו

פעם בשבוע את שירת הבקשות, שזו המוזיקה היהודית המסורתית היחידה שיש אצלנו. הייתי יושב לילות על גבי לילות ולומד עוד ועוד תחומים שלא למדנו בשיעורים הרגילים, שבעה או שמונה סוגי מוזיקה מרוקאית, גם זו המוכרת יותר מההרים (קסידא), וגם את המוזיקה המרוקאית ה'צעירה' יותר (שעבי), בת מאה שנה בלבד."

מתי עליית על במה בפעם הראשונה כפייטן בזכות עצמך?

"לפני כ־15 שנה. הייתי אז עוד באמצע ללמוד, ויום אחד בא אליי יורם אזולאי, המנהל המוזיקלי של התזמורת האנדלוסית אשדוד, ואמר לי: יש הופעה של פיוטים בבנייני האומה ואני רוצה שתבוא לשיר שם. יהיו שם גם חיים לוק ואמיל זריהן. רק שמעתי את השמות, וכמעט התעלפתי. הגעתי לאולם, והאמת שרעדתי כולי. בפעם הראשונה אני מופיע מול 3,000 איש, ועוד שרתי שם דברים מאד מורכבים, שאפילו היום אין לי אומץ לשיר. זה פשוט היה מתמימות. אבל המופע הזה היה 'וואו' בשבילי."

"חודש לאחר מכן, יורם שוב פנה אליי ואמר שהוא מריץ כעת קונצרט עם אמיל זריהן בעונת המנויים של האנדלוסית, קונצרט שירי 10 פעמים ברחבי הארץ ב־3 שבועות. זה היה הסיפתח שלי עם האנדלוסית, שהיום אני אחד הסולנים שלהם. יש לנו 4 מופעים בשנה, שכל אחד מהם רץ 10 פעמים, ואני סולן בחלק לא מבוטל מהמופעים הללו. לפני 3 שנים עשיתי במסגרת המופעים הללו שילוב: יונתן רזאל ומשה לוק, כשאני עושה את שלי והוא עושה את שלו, ואנחנו שרים ביחד גם שילובים - הוא שר איתי פיוט, את 'מול אילי וגודלו' וכו', ואני שר אתו שירים שלו, כמו 'והיא שעמדה' ו'קטונתי'."

השילובים הללו הפכו ללהיט בשנים האחרונות.

"נכון, ושתבין שלכל פייטן יש אגו משלו, אחרי שהוא השתלם כל כך הרבה בעולם הפיוט, וכשרוצים לשלב אתו זמר 'רגיל', הוא לכאורה יכול לשאול 'מי זה בכלל?'. אבל עבורי לפחות, השילוב הזה עם יונתן, למשל, כן היה טבעי, כי אני הרי בא מעולם הישיבות, ומכיר את השירים האלה. לעומת זאת, לחלק גדול מהקהל, השילוב הזה כן היה חדש ומרענן, ולכן השילובים האלה גם היו בהמשך, כי תזמורות כאלה צריכות להמציא את עצמן כל הזמן מחדש. וכך פתאום התחלנו להופיע עם זמרים שונים ועם חזנים מהחזנות האשכנזית, ותמיד במופעי השילובים הללו היו לוקחים אותי לסולן, כי היה בי את השילוב של הכל: אני גם בא מהישיבה, ויש לי גם את החסידי, וגם את האופרה, כך שאני יכול לתת את החלק שלי לא רק בפיוט."

"ב"ה, בזכות זה זכיתי להביא את הפיוט לקדמת הבמה. כיום, בכל אירוע של ש"ס כמו הקבלת פני רבו באצטדיון טדי, יש פייטן. 30 אלף איש מסתכלים עליי באירוע כזה. אז נכון, אני שר שם גם את 'השבעתי' של בעלזא, וזה בסדר, נחמד, אבל אני שר גם את 'ישמח משה', 'יפה ותמה' ו'אעופה אשכונה'. וב'יד אליהו' כשהופעתי עם שוואקי, גם היה אותו דבר, וכך גם עם אברהם פריד ב'ארגנה'. בכל

במופע, עם מוטי שטיינמן ואהרן רזאל

עם אברהם פריד בסיום הש"ס בארנה ירושלים

את הפיוט בשיעורי מחיקה. "בכל פעם היינו עוברים עם התלמידים על מה שהם למדו, שרים איתם, וגם מלמדים אותם פיוט חדש, כך במשך כמה שנים."

על הבמה עם השמות הגדולים ביותר

בשנים ההן, עוד לפני בכלל שעלה על במה כפייטן וזמר בפני עצמו, התמקצע בשטח. "אתה משתפשף עוד ועוד, ועוד שאתה נכנס לעולם הבמה, אתה כבר מוכן לגמרי עם הבסיס. דווקא העובדה שבאתי מאפס, בלי ידע בכלל, גרמה לי לקלוט עוד ועוד, ולהיות הכי מקצועי שניתן. באותה תקופה התחלתי ללמוד אצל ר' חיים ביטון 'אלא אנדלוסית', שזו המוזיקה המרוקאית, ובמקביל למדתי

עם דודו, הפייטן המפורסם ר' חיים לוק

עם ליפא שמעלצר

עם החזן יצחק מאיר הלפגוט

מצדי גם הבאתי איתי פייטנים בכל פעם למופע, והפיוט פתאום הפך ל'וואו', נכנס לתודעה. דרעי, בזכות התקציבים מהמשרד, הביא את מופעי הפיוט לכל ערי הפריפריה ובכלל, ובזכותו הופענו בכל מקום, כשפתאום יש עבורנו כסף. הוא, וגם השרה מירי רגב, עמדו על רגליהם והודיעו שתקציבי התרבות של המדינה אינם מיועדים רק ל'אנר מסוים, אלא לכולם, ועד הקורונה הופענו כל הזמן, ותרואה לאן הגענו. והכל בזכותו, כי הוא לחם עבורנו בשיניים. היו

"הופעתי עם החזן יצחק מאיר הלפגוט. ביצעתי איתו קטעים שלו, והוא שר איתי את 'שמח משה'. זה היה הטוב. למעשה זה היה קונצרט חזנות, והביאו אותי לכמה פיוטים, ופתאום מצאתי את עצמי עושה חזרות עם הלפגוט ואלי יפה. אך פעם לא נהייתי לשיר עם מישהו כמו עם הלפגוט"

מקום שאני נמצא אני שר פיוטים, והיום אנשים כבר לא מתביישים לשיר אותם. היום זה כבר הפך לגאווה לשיר פיוט כמו 'יפה ותמה', ואתה שומע פיוטים מושרים בכל ישיבה".

אז המטרה הושגה?

"לגמרי. אבל לא סיימנו, אנחנו רק בהתחלה. כעת, כשכבר אנשים הבינו מה זה פיוט, אנחנו נמשיך לשלב הבא ונכניס לציבור את ההארדקור של הפיוטים, אלה הכבדים ביותר, והכל בדרך היפה ביותר. צריך לומר את האמת: את חלק מהקהל שמגיע למופעים שלי, לא מעניין לשמוע פיוט, אלא את הטונים של משה לוק. אז אני נותן להם גם את זה, אבל על הדרך 'דוחף' להם את הפיוט. וב'ה זה מצליח, תראה לאן הגיע הפיוט היום".

ותודה לשר דרעי

בתקופה האחרונה, הקים משה לוק תזמורת אנדלוסית, "אנדלוסלאם" שמה, וזה כי הוא רצה שמופעי הפיוטים יתמקדו בפיוטים, ופחות בשילובים עם המוזיקה הפופולארית, כפי שהתחיל לקרות עם תזמורות אנדלוסיות אחרות. "פתאום נהיה מצב שכדי למכור כרטיסים, התזמורות האנדלוסיות האחרות הפסיקו לתת כמעט פיוטים, שזה היה הגאווה שלנו, אלא הלכו לצד השני של שילובים עם זמרים ומוזיקאים אחרים. ואנחנו, הפייטנים, הפכנו לנספחים. מתוך סדרה שלמה של מופעים, רק אחד מהם הוקדש לפיוט, וזה אמור להיות בכלל להיפך! אז פתחנו את תזמורת אנדלוסלאם, ויחד איתה אנסה לשמר את הפיוט כמה שיותר".

איפה כבר הספקת להופיע עם התזמורת שלך?

"המופע הראשון שלנו היה בסיום הש"ס בארנה. במאמר מוסגר, אני זכיתי ב'ה לסיים את הש"ס מעל 30 פעם, וסיום הש"ס הוא משהו שנוגע לי ללב. בשנה שעברה, בכל מקום שהזמינו אותי בארץ לשיר בסיום הש"ס, הגעתי. ובחזרה לארנה, שם היה משהו מעניין: הביאו לאירוע גם את אברהם פריד והלהקה שלו, וכאמור אותי, שבאתי עם 20 נגנים משלי. לפי התכנית המקורית, הייתי אמור לשיר בסך הכל חצי שעה, כשפריד הוא המופע המרכזי. בסוף, כמעט בכל אותו הערב יצא שאני שרתי עם התזמורת שלי, וב'12 בלילה עלה פריד לחצי שעה. וזה קהל של בני ישיבות! ב'ה, זה רק מראה על הצלחת הפיוט. איך אמר השר אריה דרעי? 'להחזיר עטרה ליושנה'.

"השר דרעי ייזכר לטוב בנושא הזה. הוא מאוד אוהב אותי, ולפני כמה שנים פניתי אליו ואמרתי לו שהגיע הזמן להכניס את הפיוט לתרבות הישראלית. והוא פשוט עשה זאת, עשה מהפך עם הפייטנים. קודם כל, הוא הכניס אותנו לכל 'הקבלת פני רבו' ולכל מקום שיש בו הופעה של ש"ס. כמעט בכל הופעה כזאת, היה משה לוק. אני

"אבל ההתרגשות הכי גדולה שלי היתה כשהופעתו בקונצרט ענק עם תזמורת סימפונית בניצוחו של אלי יפה, עם החזן יצחק מאיר הלפגוט, איתו ביצעתי קטעים שלו, והוא גם שר איתי וביצענו יחד את הפיוט 'ישמח משה'. זה היה הטופ. למעשה זה היה קונצרט חזנות ששרו בו רק חזנות, אבל רצו לשמח את ראש העיר ירושלים משה ליאון, והביאו אותי לכמה פיוטים, ופתאום מצאתי את עצמי עושה חזרות עם הלפגוט ואלי יפה. אף פעם לא נהנית לשיר עם מישהו כמו עם הלפגוט. כשהוא שר איתי 'ישמח משה', לא הבנתי מה קורה איתי בכלל. זה היה השיא, וזה ייאמר לזכותו של משה ליאון, שבזכותו קרה הדואט הזה.

"עם מרדכי בן דוד, מאז שהופענו יחד, נרקם קשר נפלא, ומתחילת הקורונה אנחנו אפילו לומדים ביחד כל יום שיעור ב'זום' בהלכות שמירת הלשון, הוא, אני, ועוד שלושה-ארבעה אנשים".

מה התכניות הלאה?

"יש לי את הרצון לעשות כל מיני שיתופי פעולה, אלא שכמובן שהקורונה עצרה הכל. בינתיים, אני עסוק בהקמת התזמורת הזאת, אנדולסלאם, יחד עם חברי וידידי הרב מרדכי עזון, ראש העמותה. אנחנו עובדים מאד קשה, זה לא קל, כי אין כרגע עבודה, אבל עושים כל שביכולתנו להופיע ולמכור לפחות את המופעים המצולמים, כשהמטרה היא לשמור את הפיוט ולפרגן לפייטנים הצעירים, כי יש הרבה כאלה. כיום זה כבר לא רק משה לוק וליאור אלמליח, אלא שורה ארוכה של פייטנים, וכשנחזור לעבוד - ניתן במה לכל הפייטנים הצעירים. כרגע אנחנו עובדים על הרבה פרויקטים, כשהכל כמובן עולה הרבה כסף, אבל משקיעים ומקווים שיצמחו פירות.

"בשנה שעברה הוצאנו שני אלבומים, הראשון 'יוצר יחידתי', שהוא יותר הארד'קור, והשני 'שיר ושבחה' שהוא יותר קליל, כשבין לבין אנחנו משחררים סינגלים בסגנון הפיוטי-אנדלוסי, בהם אני מארח את חבריי היקרים, הוותיקים לצד הצעירים, וב'ה זה מקבל הדים מדהימים, אפילו בארצות כמו מרוקו, תוניס ועוד. ממש בימים האחרונים השקנו אלבום חדש, 'יחיד רם', חלק ראשון

בהקבלת פני רבו, עם יו"ר ש"ס אריה דרעי ושלמה כהן

מארגנים מופע, ואריה היה אומר: אני רוצה שם את משה לוק או את הפייטן הזה והזה, והמפיקים היו אומרים לו: מה הקשר? והנה, היום כבר לא צריך לדחוף אותי או פייטנים אחרים. בכל פעם שסוגרים מופע כבר ברור שפונים לפייטן מוזמנים אותו כחלק מהמופע. וזה ייאמר לזכותו של אריה".

ועל הדרך, הנגשת את הפיוטים גם לציבור האשכנזי ואפילו החסידי.

"כן, זה נהיה טבעי. הופעתי בשנים האחרונות עם מרדכי בן דוד (ובכך הגשמת חלום ישן שלי), אברהם פריד, יעקב שוואקי ועוד. יצא לי לשיר אפילו עם מוטי שטיינמץ. שרתית איתם חסידי, וחלקם שרו איתי את הפיוטים, וככה זה נכנס גם לציבור הזה. אחד הדברים היפים שעשינו, הוא הביצוע 'ליפה ותמה' שיום עמי כהן שגם עיבד, בו אני שר עם מנדי ג'ורפי ואבי אילסון את הפיוט 'יפה ותמה', ואנחנו מגישים אותו לכלל הציבור.

בקו כזה נעשה את הסנטר והלחיים

עכשיו הפה, אין צורך להכנס לפרטים דלגתי על השיניים

הגבות

עכשיו העיניים קחו את הזמן זה קצת קשה

דבר ראשון נעשה אף עם לוק מגניב

הצייר החסידי מענדי ירוסלבסקי מצייר משה לוק

משירי 'יגל יעקב' שכולו שירים מבית משפחת אבוחצירא. במקביל, לקראת יום ההילולא של הבבא סאלי זי"ע"א, השקנו החודש סינגל חדש, 'אללא אללא'."

ואת קרנו של הפיוט מעלה לוק בין השאר במסגרת "שיר ידידות", תכנית שבועית המוקדשת לעולם הפיוט ברדיו "קול ברמה". זה אתגר לא פשוט עבורו, כמי שסובל מגמגום קל ואמור להעביר תכנית רדיו של דיבורים - וכמובן פיוטים - בכל שבוע. "אין תכניות רדיו ברדיו החרדי שמוקדשות לפיוט, וישבתי זמן רב על מנכ"ל 'קול ברמה' אריאל דרעי, מרוקאי בעצמו, לעשות תכנית כזאת. לפני כשנה, קצת אחרי תחילת הקורונה, הוא התקשר וביקש שאקפוץ אליו, ואז שאל: משה, מתי אתה מתחיל להגיש את התכנית..."

"אמרתי לו: רגע, אני עוד לא מוכן. אז הוא אמר, יש לך שבוע. אחרי שבוע מצאתי את עצמי יושב ברדיו ומתחיל לשדר תכנית, כשאני יודע שיש מאות אלפי מאזינים שמקשיבים לי. מבחינתי זו היתה עוד קליעה למטרה, מהמטרות ששמנו לעצמנו להכניס את הפיוט לציבור. אני לוקה בגמגום קל, אז בהתחלה הייתי מקליט את התכניות מראש, אולם כשהבנתי איך זה עובד וכבר תפסתי ביטחון, עברתי לשדר בחי, והגמגום ב"ה כמעט ואינו מורגש, והוא אולי גם חלק מהחן של התכנית. הגמגום, אגב, אף פעם לא עצר אותי בחיים מעולם. השתדלתי להגשים את כל המטרות שלי, כשהגמגום בכלל לא אישיו. בתכנית, אני משתדל להיות קשוב לכל אדם, והעיקר ללמוד וללמוד עוד ועוד, גם דרך התכנית, להעשיר את עצמי כמה שיותר."

"יש לנו עוד רעיונות אין סוף, כמו לפתוח בית ספר ללימוד הפיוט ולהכשרת נגנים. יש אינספור רצונות לכבוש את כל העולם, והכל כדי שהפיוט יקבל את המקום הראוי לו, כי בעיניי הוא צריך להיות מספר אחד - ורק אחריו כל שאר המוזיקה. ב"ה, המצב של הפיוט כיום הרבה יותר טוב מבעבר, וזו הסיבה שזמרים ידועי שם משתפים היום פעולה עם התזמורות האנדלוסיות, כי כשהמוזיקה הזו גדלה ופורחת, כולם רוצים להיות חלק ממנה. היום, בזמן

הילולות של צדיקים ידועים, אתה רואה את כל הזמרים המזרחיים ואפילו החסידים מקליטים ביצועים משלהם 'לאעופה אשכונה', 'ללכבוד הקדוש ריבי', 'ליפה ותמה' ובכלל. כולם רוצים להיות חלק מהפיוט, וזה פשוט מדהים, ואותי זה ממלא. מבחינתי, ההצלחה בלהעביר את העברת עולם הפיוט לדור הצעיר - כמו שעושים הפייטנים מני כהן, רבי דוד אדרי, וכמובן מורי רבי, רבי חיים ביטון - זו גם השגת מטרה. בעבר, הייתי מתבייש לשיר פיוטים, והיום אני חושב שאדם לא יודע מה זה פיוט - הוא זה שצריך להתבייש. הרי בסוף, כולם שרים את השירים של רבי יהודה הלוי, אבן גבירול ואבן עזרא, הם רק פשוט לא יודעים מי חיבר את מה שהם שרים. אני עצמי הייתי בדרום ספרד, לעשות מחקר על גדולי המשוררים של יהדות ספרד. אתה מבקר במקומות שהם פעלו בהם, ואתה מבין איך מה שהם כתבו ויצרו כל כך רלוונטי להיום. עולם הפיוט היום הוא יותר אקטואלי ורלוונטי מאי פעם". ■

בקוקוס זעיריס
נסמן את גבול השערות
והזקן שקיים לפעמים

נסגור את הראש
ונסוף את הכיפה

המשך הפנים

משה רק אוזן אחת
כי מצירים במעין פרופל
כזה...

ציירתם? הצלחתם? צבעתם? מבין הילדים שישלחו אלינו את הציורים שלהם, הצייר הטוב ביותר יזכה בציור שלו עצמו מהצייר החסידי. את הציורים שלחו למייל: magazine@kol-play.co.il

<p>בצער רב ויגון קודר עם כטירתו של המשגיא זצ"ל, מבני ברק המשפחה האבלה</p>	<p>אוי לנו כי הושברנו איש החסד מחשובי חסידי גור ז"ל, מאשדוד המשפחה האבלה</p>	<p>בצער רב ויגון קודר עם כטירתו של המשגיא זצ"ל, מבני ברק המשפחה האבלה</p>	<p>עין במר תבכה האם הצעירה ע"ה מביתר עילית המשפחה האבלה</p>	
<p>יתומים היינו האשה הצדקנית ע"ה, מודיעין עילית המשפחה האבלה</p>	<p>נפלה עטרת ראשנו ראש הכולל זצ"ל, מירושלים המשפחה האבלה</p>	<p>ברוך דיין האמת האברך החשוב ז"ל מבני ברק המשפחה האבלה</p>	<p>ברוך דיין האמת הרב הגאון זצ"ל מירושלים המשפחה האבלה</p>	
<p>בצער רב ויגון קודר חסיד הנכבד זצ"ל, בני ברק המשפחה האבלה</p>	<p>אבי אבי רכב ישראל ופרשיו ראש ישיבה קטנה זצ"ל, אלעד המשפחה האבלה</p>	<p>אשת חיל מי ימצא אמצא ל- חמישה ילדים ע"ה המשפחה האבלה</p>	<p>ברוך דיין האמת מחשובי חסידי ברסלב ז"ל המשפחה האבלה</p>	
<p>יתומים היינו הרב ממתפללי ביהכנ"ס הספרדי ז"ע תל אביב</p>	<p>מאות נפטרים חרדים ואלפי יתומים מנגיף הקורונה</p> <p>כולנו מכירים אותם בשמותיהם.</p> <p>הם אבא ואמא. סבא וסבתא. אח או אחות. אחיין או אחיינית שלנו</p>		<p>אוי לספינה שאבד קברניטה גלה כבוד מישוראל על כן ציון במר תבכה וירושלים תתן קולה כ"ק האדמו"ר זצוק"ל אשר נלקח בסערה השמימה ונתבקש לישיבה של מעלה למגינת לב כל ישראל תלמידיו וחסידיו</p>	
<p>בצער רב ויגון קודר המומים ומזועזעים מהסתלקותו הפתאומית של אביו עטרת ראשנו, רב חסד לתמוך יד לומדי תורה, ביתו ועד לחכמים מחסידי סדיגורא זצ"ל, בני ברק המשפחה האבלה</p>			<p>עין במר תבכה הבחור החשוב והמתמיד העצום ז"ל, צפת המשפחה האבלה</p>	<p>ברוך דיין האמת הסבתא המסורה ע"ה, מודיעין עילית המשפחה האבלה</p>
<p>יחד עם כל בית ישראל עטופים אבל כבד ושרויים ביגון עמוק על האבידה הגדולה כ"ק אדונו מורנו ורבינו הגאון הצדיק זצוק"ל שעלה בסערה השמימה המשפחה האבלה</p>	<p>יתומים היינו אמא, מחסידות פיטסבורג ע"ה, אשדוד המשפחה האבלה</p>	<p>אבי אבי רכב ישראל ופרשיו נצחו אראלים את המצוקים מרת הרבנית החשובה מטלסמון המתאבלים מדה עם כל בית ישראל המשפחה האבלה</p>	<p>בצער רב ויגון קודר האחות הצעירה ע"ה, ירושלים המשפחה האבלה</p>	<p>אוי לספינה שאבד קברניטה סבא למאות נכדים ז"ל, קרית ספר המשפחה האבלה</p>
	<p>נצחו אראלים את המצוקים המגיד שיעור מחסידי באיאן זצ"ל, ירושלים</p>	<p>עיר במר תבכה אבינו נצר לשושלת חסידי חב"ד ז"ל, כפר חב"ד</p>	<p>פלגי מים ירדו עינינו האברך הגאון ז"ל, מקרית ספר שעלה בסערה השמימה המשפחה האבלה</p>	<p>עלה המוות בחלוניו הרב החשוב מחסידי בוהוש זצ"ל המשפחה האבלה</p>

משרד הבריאות
לחיים בריאים יותר

נמנעים מהתקהלויות

מקפידים על היגיינה

שומרים מרחק 2 מטרים

עושים מסיכה

<p>הושברנו הנגיד החסיד זצ"ל, נחניה המשפחה האבלה</p>	<p>בצער רב וביגון קודר בחיר חסידות ערלי זצ"ל, ירושלים המשפחה האבלה</p>	<p>אשת חיל מי ימצא המורה הצדקנית ע"ה, מבני ברק המשפחה האבלה</p>	<p>יתומים היינו אבינו רוענו דל, מודיעין עילית המשפחה האבלה</p>	<p>נצחו ארליים את המצוקים ונשבה ארון הקודש גלה כבוד מישוראל יחד עם כל בית ישראל מבנים אנו מרה את הסתלקותו בפתאומיות כבוד קדושת האדמו"ר הקדוש זצוקללה"ה תלמידיו וחסידיו</p>
<p>יתומים היינו המחנך הדגול דל, מודיעין עילית המשפחה האבלה</p>	<p>עלה המוות בחלוננו אשה כשרה ויראת ד' ע"ה, בני ברק המשפחה האבלה</p>	<p>גדול כים שברנו ההתנין הטהור דל, מאשחר המשפחה האבלה</p>	<p>עלה המוות בחלוננו הגאון החסיד זצ"ל, חסידות וידניץ המשפחה האבלה</p>	<p>נשבה ארון האלוקים תלמיד חכם עצום זצ"ל, טבריה המשפחה האבלה</p>
<p>אבדה ציון כלי חמדתה מבנים ו מרה את פטירתו של האי צדיק ועניו אשר הרבה פעלים לתורה</p>	<p>עיר במר תבכה המלמד המסור דל, ירושלים המשפחה האבלה</p>	<p>נפלה עטרת ראשנו ראש החבורה דל, תלסטרון המשפחה האבלה</p>	<p>תורה תורה חגרי שק ראש הכולל הליטאי זצ"ל, קרית ספר המשפחה האבלה</p>	<p>אהה רבנו איננו נצחו ארליים את המצוקים ונשבה ארון הקודש מין הגאון זצ"ל, ירושלים</p>
<p>ברוך דיין האמת הסבתא מבורכת הנכדים ע"ה, נחניה המשפחה האבלה</p>	<div> <h1>האם הקפדנו כראוי?</h1> </div>			<p>הושברנו המשגיח מירושלים זצוק"ל</p>
<p>גדול כים שברנו בצער רב ויגון קודר אנו מודיעים על פטירתו של הנגיד הרבני ד"ל המשפחה האבלה</p>				<p>עיר במר תבכה ראש ישיבה קטנה זצ"ל, אלעד המשפחה האבלה</p>
<p>נפלה עטרת ראשנו הסבא מחשובי חסיד בעלזא מירושלים המשפחה האבלה</p>	<p>כבה אור העולם אשת חבר ע"ה, בני ברק המשפחה האבלה</p>	<p>המומים ומזועזעים מהסתלקותו הפתאומית של אבינו וזקנו עטרת ראשנו, רחים ומוקיר רבנו ביתו בית ועד לחכמים</p>	<p>שר וגדול נפל בישראל הרבנית הצדקנית ע"ה, מודיעין עילית המשפחה האבלה</p>	<p>ברוך דיין האמת בנינו הזך והטהור ע"ה, ביתר המשפחה האבלה</p>
<p>שוד ושבר הושברנו העסקן החשוב דל, עמנואל המשפחה האבלה</p>	<p>יתומים היינו המנהלת המוערכת ע"ה, ירושלים המשפחה האבלה</p>	<p>המופלג בתורה וביראה זללה"ה המשפחה האבלה</p>	<p>עלה המוות בחלוננו בעלת העסק ע"ה, ירושלים המשפחה האבלה</p>	<p>אבי אבי רב ישראל ופרשיו מחשובי חסידות תולדות אברהם יצחק המשפחה האבלה</p>
<p>אהה רבנו איננו הרב הגאון מביתר עילית המשפחה האבלה</p>	<p>תורה תורה חגרי שק גלה כבוד מישוראל מזקני ברסלב זצ"ל המשפחה האבלה</p>	<p>אוי לנו כי חטאנו היולדת הצעירה ע"ה, פתח תקוה המשפחה האבלה</p>	<p>שר וגדול נפל בישראל ראש הישיבה זצ"ל, בני ברק המשפחה האבלה</p>	<p>אוי לנו כי הושברנו האשה בעלת החסד ע"ה, בני ברק המשפחה האבלה</p>

משרד
הבריאות
לחיים בריאים יותר

קו המידע-מטה ההסברה למגזר החרדי
03-509-7000

נשמעים
להנחיות
נזהרים
בקדושת
החיים

המלחין והמעבד ר' דודי קאליש מגשים חלום של שנים, ומוציא בימים אלה אלבום ייחודי שלו יחד עם מקהלת הילדים "קינדער" מקנדה, בו שילב לראשונה עיבודי "ווקאל" לילדים • כעת הוא מספר על הפרויקט המורכב, אליו הגיע רק בזמן הקורונה, ההתחלה אצל הרב ברייער ומונה רוזנבלום, הפרויקט הווקאלי הראשון במוזיקה החסידית, הלחן שהולחן בביתו של כ"ק האדמו"ר מבעלזא, ספרי המוזיקה שהוריש לו ניצול השואה, ועל הרגע המרגש בכל הקריירה, אי שם מעל במת דינר יוקרתי בבלגיה

ישראל גולדמן

.....
צילומים: סטודיו בן ישי

קול פליי :
שבט תשפ"א 32

קול דודי

חושב שכל העניין הזה של המוזיקה הווקאלית המקצועית במוזיקה החסידית, התחיל ממני, הוא מסכים. "היו שירים ווקאליים פה ושם, אבל עד שלא הוצאנו את 'ווקאליש', אף אחד לא הוציא אלבום שלם של שירים ווקאליים. בכלל, גם בהקלטות האלבומים הרגילים, תמיד קולות המקלה היו רק כרקע בלבד, כתוספת, ואני הפכתי את זה, כמו שזה נשמע עד היום, לכך שהמקלה היא חלק אינטגרלי מכל שיר ושיר".

ואת הניסיון כבר היה לך, כמי שהיה חלק מהמקלה של מונה רוזנבלום.

"כן, בפרויקטים של מונה השקענו מאד בקולות. משם גם הגיע הצורך שלי להרים את זה לעוד רמה למעלה, ואני אסביר: במקלה של מונה, ששרה באולפנים בפרויקטים השונים שהוא עיבד, היינו כמה חברים ביחד: שלומי דאסקל, אברמי רוט, שלומי גרטנר, אוהד מושקוביץ, ואני. שרנו ביחד באלבומים מיתולוגיים כמו 'משיח' ו'תמיד בשמחה' של מרדכי בן דוד, 'אני הולך בשמחה' של מנדי ורדיגר ובשאר כל הפרויקטים שמונה עשה. היינו עושים דברים מאד יפים באולפן מבחינה קולית, ומונה שמח שיש לו כאלה טאלנטים באולפן. אלא מה, שכאשר היה מגיע אלינו האלבום להאזנה, אחרי מיקס, היינו מגלים בכל פעם מחדש שבקושי שומעים אותנו. שומעים אותנו רק מאחורה, במעומעם כזה, ולא מצליחים לשמוע את כל העיבודים הווקאליים היפהפיים שהיינו עושים באולפן. וזה ממש הרגז אותי ששומעים אותנו רק מאחורה, ואז אמרתי לעצמי: הגיע הזמן שנעשה דיסק ווקאלי ממש, שישמעו בו את הקולות שלנו כמו שצריך, והוצאתי את הדיסק הווקאלי הראשון 'ווקאליש', ממנו מושמע עד היום בימי ספירת העומר השיר 'ריבונו של עולם'. שהלחין במקור ר' משה גולדמן ז"ל. אגב, רבים הכירו את השיר הזה רק בביצוע שלנו, מאחר ובמקור, הוא מופיע במחרוזת שירים, צמוד לשיר 'בני בני' שהלחין האדמו"ר הקדוש מצינן מבאבוב.

"כשיצא האלבום 'ווקאליש', הוא הפך ללהיט בשנייה, והתברר שהציבור היה צמא לפרויקט מעין זה. לאחר שהוא יצא, התקשרו אליי ממקהלת 'המזמרים' באמריקה, המקלה הראשונה שהוקמה שם, שעוד קדמה ל'שירה' ולכל השאר, והם שאלו איך אפשר לעשות משהו דומה למה שאנחנו עשינו, ואכן זמן קצר לאחר מכן הוציאו הם ואחרים שפע של פרויקטים דומים. כך התחיל כל העניין של הווקאליות במוזיקה החסידית".

ואיפה למדת לעבד, לכתוב מוזיקה?

"למעשה למדתי מהרבה מורים, גם בירושלים בה גדלתי, ובהמשך למדתי כתיבת מוזיקה גם בארה"ב, שם שהיתי תקופה מסוימת. אחרי שהשתלמתי בכל עולם העיבוד, זכיתי לעבד אז, כבר בתחילת הדרך, הפקות גדולות לחסידיות שונות, שהשקיעו בזמנו הרבה כסף בהפקות הללו. למשל, אלבומים לטאהש, קו'ניץ, סדיגורא, פיטסבורג (האלבום 'הוא ידרוש לציון'), האלבום 'השיבנו' של בעלזא, האלבום 'שובו אלי' של הרב יוסף צבי ברייער ועוד".

האלבום הראשון: בגיל 17

קאליש, למעשה, גדל אל תוך משפחה מוזיקלית שלמה. אח מלחין (הרב שלמה), אח מנצח מקלה (ר' אלתר),

ר' דודי קאליש הוא עוף ייחודי במוזיקה החסידית. אין כמעט אדם נוסף שיודע לעשות את מה שהוא עושה, שזה מכלול של כל מה שקשור בעשיית מוזיקה: לחנים, עיבודים, שירה, כתיבת תווים, עיבודים סימפוניים, עיבודים אלקטרוניים, עיבודים קוליים – דבר בו נודע מאד בתחילת הדרך – וכמובן ז'אנר השירים הווקאליים, שהוא היה זה שהעלה אותו בכמה דרגות למעלה.

אין ספור פרויקטים רשומים על שמו של קאליש, חסיד בעלזא, במהלך השנים, והוא רץ מפרויקט לפרויקט, דואג להביא בכל פעם את החידוש המרענן שהוא בדיוק מה שהציבור צריך כעת. סביר להניח שיש שירים רבים שאתם שרים בשולחן שבת או בשמחות, ולא יודעים בכלל שדודי קאליש הוא זה שהביא את השירים הללו לקדמת הבמה.

כעת, הוא מוציא אלבום חדש וייחודי בשם "אשר בחר בנו", עם מקהלת ילדים, אבל עם טוויסט בעלילה: עיבודי ווקאל לילדים, דבר שעוד לא שמעתם. עוד מעט נגיע גם לזה.

כיום, כולם זוכרים שקאליש היה אחד מ"נערי מונה", כלומר – מהמוזיקאים שהסתובבו אצל המעבד מונה רוזנבלום בתחילת דרכם, אבל קאליש מספר שהכל התחיל עוד לפני כן. "האלבום הראשון בו הייתי מעורב, מבחינת העיבודים הקוליים, היה אלבום מלחני הרב יוסף צבי ברייער מבעלזא. במקביל עבדתי גם על אלבום שירי חנוכה, גם הוא של בעלזא, כאשר אני הייתי המעבד מבחינה קולית, ואחי ר' אלתר, היה מנצח המקלה".

בתחילת הדרך, כאמור, אחד החידושים שהביא קאליש למוזיקה החסידית, היה המוזיקה הווקאלית, ללא כלי הנגינה (המותאמת לימים בהם אסור לשמוע מוזיקה רגילה), אותה הרים כמה רמות כלפי מעלה, כשהוא עושה עיבודים ווקאליים מדהימים ששבו את לב המאזינים. "אני

עטיפת האלבום החדש

**"מי ש'אשם' בכך
שאני שר, הוא
מרדכי בן דוד.
בזמנו ישבתי אתו
ועם יידל, ועשיתי לו
את העיבוד לשיר
'אמר רבי עקיבא
אשריכם ישראל'
שהלחין אחי. ואני
זוכר שמרדכי אמר
לי אז: דודי, למה
אתה לא שר?"**

עייבדו אלבום שלם, זה היה נדיר. היום, אתה כבר כן רואה בחורים שמתחילים להתעסק במוזיקה בגיל צעיר מאוד."

ואיך הרב ברייער סמך עליך אז, נער בן 17?

"הוא פשוט הכיר אותי שנים. הוא היה המנהל שלי בתלמוד תורה, וכל השנים שמרנו על קשר קרוב. אז הוא ידע שיש לי כישרון טבעי לזה, ונתן לי את ההזדמנות."

אחרי האלבום ההוא לרב ברייער, הגיעו שטף אלבומים שהפיק ועיבד קאליש, בעקבות ההצלחה של האלבום הראשון ופרסום שמו כמעבד צעיר ומוכשר. "בהמשך, עיבדתי את האלבום 'תהא השעה הזאת' של בעלזא, את האלבום 'לשמוע' של ר' משה וינטרוב, 'ניגוני בית קוד'ניץ', וגם הפקתי כמה אלבומים משלי, כמו 'ליל שיש' שנמכר כמו לחמניות טריות, 'התאחדות', 'ווקאליש' ועוד ועוד. זה אבסורד: היום, המוזיקה מאוד מפותחת אבל המכירות באדמה. ואילו אז, כשהתחלתי, המוזיקה היתה הרבה פחות מפותחת מהיום, אבל המכירות היו בעננים. הייתי עושה פרויקטים בהזמנה של 'גל פז', פרויקט מכור מראש."

אבל אלבום סולו אישי משלך, שאתה חתום עליו בשמך ולא תחת פרויקט כלשהו, הוצאת אחד עד היום: "זאג שוין ווען".

"זה נכון, לרוב העדפתי 'להתחבא' ולשיר עם מקהלה אורחת או במסגרת פרויקטים שונים. מי שבכלל 'אשם' בכך שאני שר, הוא מרדכי בן דוד. בזמנו ישבתי אתו ועם יידל, ועשיתי לו את העיבוד לשיר 'אמר רבי עקיבא אשריכם ישראל' שהלחין אחי, ר' שלמה. ואני זוכר שהוא אמר לי אז: דודי, למה אתה לא שר? אמרתי לו: אני שר?"

ואך טבעי היה שהאח השלישי יעסוק בעיבוד. איזו מוזיקה ספגת בילדותך? שאלנו. "גדלתי בעיקר על יוסל'ה רחנבלט, רקע של חזנות, וגם על מוזיקה קלאסית. בהמשך השנים, בשנות הישיבה, התוודעתי איכשהו לארכיון של ניצול שואה שגר ליד הישיבה, שהביא תקליטים - אלה הגדולים, של פעם - עם כל המוזיקה הקלאסית מהעולם, ובהפסקות הייתי בא אליו להאזין, והתענגתי. בכל זמן שיכולתי, הקשבתי לזה עוד ועוד. בסוף, אותו אדם גם נתן לי ספרי מוזיקה, ושם התחלתי ללמוד מוזיקה. הייתי מנסה לקרוא את מה אני שומע, והתחלתי אט אט להבין מעצמי את העניין של התווים, איך לקרוא ולשמוע, ואיך לפצל הרמוניות."

באיזה גיל הוצאת את הפרויקט הראשון?

"זה היה בגיל 17, אז עשיתי את העיבודים לאלבום 'ותמלוך עלינו' של הרב יוסף צבי ברייער. שיר הנושא אגב, 'ממקומך - ותמלוך עלינו', הוא לחן משותף של הרב ברייער עם יוסי גרין. הרב ברייער היה לוקח אותי מהישיבה בכל יום שיש לאולפן, ושם הייתי עובד על העיבודים. להגיע לאולפן, היה בשבילי כמו לזכות בפיס. שם, בימי שיש, שקדתי על כתיבת כל העיבודים לאלבום, מתחילה ועד סוף. מרוב ספרי המוזיקה והתווים שקראתי, כבר ידעתי לכתוב תווים לבד. זה עוד היה לפני עידן כתיבת התווים במחשב, וכתבתי את כל התווים לנגנים בעצמי, ביד. פתאום אתה רואה מולך את כל הנגנים מנגנים את מה שכתבת, וזאת היתה התרגשות גדולה. בזמנו, לא היה דברים כאלה, שבחורים בגיל כזה התעסקו במוזיקה ועוד

לא ותיק. ובכל דבר במחיקה, גם אם תהיה יוצר המוזיקה הכי גדול בעולם, אתה מתקדם עם הזמן עם מה שמתחדש. עושה ניסיונות, בודק, אני יודע שהלחנים האלה באלבום הזה, ב"ה, הם מיוחדים מאד. זמר שרוצה לעצמו אתגר, מנסה לבצע את 'חדשה' ועוד שירים מהאלבום שהם לא קלים לביצוע. הייתי באר"ב באיזו חתונה, וראיתי שם את יואלי גרינפלד ובערי וובר מבצעים בחתונה את 'חדשה', וזה בסך הכל היה כבוד לעצמם שהם מצליחים לבצע שיר כזה באירוע. בסוף, אני לא זמר חתונות שבא לשיר להיטי רגע, אלא יוצר וגם שר שירים שהם יותר מורכבים מזה".

גם מבחינת העיבודים, העיבודים באותו אלבום היו יוצאי דופן. זו היתה הגשמת חלום שלך, לעשות את מה שרצית כל השנים?

"לא הייתי מגדיר את זה כ'הגשמת חלום' של שנים, אבל בהחלט מול מה שדמיינתי כיצד יראה האלבום, הגשמת את החלום שלי".

"שמעתי את 'קעמפ שלוה' ואמרתי: חבל"

כעת, דודי קאליש מוציא אלבום חדש, "אשר בחר בנו" שמו, והוא מעיד עליו כי הוא "פסגת היצירה שלי". זהו אלבום חדשני, שקאליש אמנם מוביל בו שירת סולו - אבל עם מקהלת הילדים "קינדער" מקנדה, בקונספט שעוד לא ידעה המוזיקה החסידי, לדבריו.

"השקעתי באלבום הזה את הנשמה שלי", אומר קאליש. "יש בו הכל: גם עיבודים אלקטרוניים, אבל בעיקר עיבודים מלאים וגרנדיוזיים, שלא חסכתי בהם בשום כלי שיש בעולם. באלבום הזה, בפעם הראשונה הבאנו ילדים בעיבודים וקאליים. למה האלבום 'ווקאלי' הצליח בזמנו? כי הוא היה פורץ דרך. עד אליו, אף פעם לא היה אלבום במחיקה שלנו עם עיבודים קוליים - ווקאל - לבד. מבחינתי, האלבום החדש, הוא גם פורץ דרך. זו פעם ראשונה שלוקחים ילדים, לא רק כדי לעשות איתם דיסק של מקהלת ילדים עם סולו וקולות, אלא הם חלק בלתי נפרד מהווקאל לאורך כל האלבום. אולי קשה להסביר את זה, אבל מי שיאזין יבין למה אני מתכוון.

"בניגוד אולי לאלבום הקודם, הדיסק הנוכחי הוא לא רק ל'מבינים', אלא ירדתי פה לעם. היה לי חלום כל חי לעשות עיבודי ווקאל עם ילדים, כבר לפני 30 שנה, כשהייתי שומע את 'קעמפ שלוה'. אמרתי אז לעצמי: יש להם קולות כל כך יפים, קולות ייחודיים ולא מצויים, וחבל שלא עושים עם זה גם עיבודי ווקאל. הבעיה היא שבציבור שלנו לא למדו את הניצוח והקומפוזיציה של המוזיקה, ולא כולם יודעים לווסת ולעבד קולות כראוי, שזו עוצמה אדירה".

אז למה לא עשית את זה עד היום?

"זה התעכב, כי לי עצמי אף פעם לא היתה מקהלת ילדים. לעבוד עם ילדים זה מאד קשה. והנה, בשנים האחרונות הצליחו מאד אלבומים של מקהלות ילדים, כמו אידיש נחת וגם היונגערליך, אבל אלו, כאמור, אלבומי מקהלות ילדים. אצלי, באלבום החדש, זה לא דווקא אלבום של 'ילדים שרים', אלא אלבום של ילדים ששרים איתי ביחד, ילדים שהם חלק מהתזמורת ומהמוזיקה

במחיצת כ"ק האדמו"ר מבעלזא שליט"א

בהופעה

מה קשור? והוא אמר לי במילים האלה: אם אתה לא שר - מגיע לך מכות, כי אתה זמר גדול! באמת לא שרתי עד אז, התעסקתי רק במקהלות, בהפקה ובכתיבת עיבודים, כלומר - מאחורי הקלעים. וברגע שהוא דחף אותי לשיר בעצמי, חשבתי שאם אני כבר הולך לשיר, בוא נעשה מזה פרויקט. עדיין היה לי חוסר ביטחון לשיר לבד עם תזמורת גדולה. אז לקחתי את נגן הגיטרה הנודע אבי סינגולדה, ויחד עשינו פרויקט אקוסטי: פרקשן, גיטרה בס וקצת כינורות, וכמובן מקהלה. זה היה האלבום 'פארענטשעס', שהצליח מאד. שם התחלתי לשיר, משם הכל התחיל. לאחר מכן הוצאתי גם שני אלבומים עם מקהלת 'ידידים', שגם בהם שרתי סולו והצליחו גם הם. אבל כאלבום שלי, שרק אני חתום עליו, אכן 'זאג שוין ווען', שיצא בשנים האחרונות ממש, היה היחיד".

היו שהגדירו את האלבום הזה, כ"אלבום למבינים", לאו דווקא להמון העם.

"תראה, יש בו שירים כמו 'כתפוח בעצי היער' שמאד נכנס וגם הושמע רבות ברדיו, אבל אני מסכים שבאופן כללי האלבום הזה הוא אולי יותר למבינים, למרות שבסך הכל לא מדובר בלחנים שצברתי כל השנים כדי להוציא יום אחד באלבום סולו משלי, אלא בלחנים שהתגבשו אצלי באותה תקופה. אל תשכח שבתחום השירה אני די חדש,

בדין בארה"ב

**"היינו כמה חבר'ה ביחד
במקהלה של מונה: שלומי
דאסקל, אברמי רוט, שלומי
גרטנר, אוהד מושקוביץ, ואני.
שרנו ביחד באלבומים מיתולוגיים
כמו 'משיח' ו'תמיד בשמחה'"**

קול
דודי

הזה נכנס לאווירה של ראש השנה, אי אפשר להישאר יבש אחרי השיר הזה, אין דבר כזה. יש עוד שיר שהלחין מושי, 'אין ערוך', שבעיניי יהיה להיט. זה שיר במקצב של שש שמיניות, אבל ממש מתאים לאווירה של היום".

נכון שהסגנון שונה באלבום הזה, אבל זה בעצם ממשיך קו בשנים האחרונות ששם דגש על ילדים חסידיים, שהתחיל ב'אידיש נחת' ו'יונגערליך'.

"אבל כאן הלכתי עם הקו שלי והעיבודים שלי, דודי קאליש. אני לא אומר: אידיש נחת ויונגערליך, הכל מצוין ומדחים, וכל אחד עושה את הסטייל שלו, אבל פה אני מביא משהו משלי שמאד ייחודי לי, כמו מה שאני עושה בהופעות, למי שמכיר. בכלל, אני חושב שמה שאפיין אותי בעשר האחרון, אלו בעיקר ההופעות הרבות עם העיבודים הייחודיים. כמעט כל חודש נסעתי לחו"ל

ומהקונסרט הכללי. באלבום הזה אני לא רק נותן נגינה או שתיים משלי, אלא גם שר לאורך כל האלבום, כשהילדים משתלבים איתי בעיבודים הקוליים המיוחדים להם".

מי באמת הילדים באלבום הזה? מי זאת מקהלת ה'קידער'?

"זה מעניין. לפני כמה שנים הייתי במונטריאול, ושם עשיתי את ההופעה הידועה שרבים צפו בה, עם הביצוע 'ל'כנשר' (שהלחין מושי בני) וגם ה'הצגה' שלי על הבמה עם הנגנים, כשאני מסביר שם איך עושים מוזיקה. במופע הזה שרה גם מקהלת ילדים, ואהבתי אותה מאוד וגם התחברתי למי שניהל אותם, אנשי עקשטיין. בסיום האירוע אמרתי לו: תשמע, אני רוצה לעשות איתך משהו. אבל זה לא הסתייע. עד שהגיעה הקורונה וכל האירועים בחו"ל בוטלו, ואז התפנה הזמן לזה.

"הייתי צריך לנסוע לחו"ל לפורים, ונכנסתי לפני הנסיעה למרן האדמו"ר מבעלזא שליט"א וסיפרתי לו שהזמינו אותי להגיע לקנדה לפורים. זה היה אז ממש בתחילת הקורונה בארץ. כשהדיבור היה שרק בסין יש כזאת מגפה. ואז הרבי אמר לי: 'יש כעת רעש בעולם' - הוא לא רצה לנקוב במילה 'קורונה' - ואיחל לי 'פורים שמח'. הוא לא נתן לי ברכת הדרך לנסיעה, וכאילו אמר לי: אל תיסע. כמובן שלא נסעתי. למרות שהיו אז הרבה אירועים שהייתי צריך לעשות שהתקבצו יחד בארה"ב ובקנדה באותם שבועות, כשהרבי רומז לך 'אל תיסע', אתה לא חושב פעמיים, ולא נסעתי. ואז באמת הגיעה תקופה קשה, גם בארץ וגם בעולם כולו, ואין אירועים, ופתאום יש הרבה זמן לכתוב וליצור. אז התקשרתי לאנשי ואמרתי לו: בוא נעיר את הישנים, זה הזמן לעשות את הפרויקט.

"התחלנו לאסוף חומר מהארסנל של הלחנים שלי, וגם מלחני בני מושי בן ה'18, כדי שהאלבום ידבר גם את שפת ה'2021. מושי מוכשר מאוד, הוא הלחין את השיר 'ל'כנשר' ששרתי אז בקנדה וכל העולם דיבר עליו. חצי מהאלבום לחנים שלי, וחצי לחנים שלו. שירים קלילים, קופצניים, שמחים, ורוב העיבודים חיים. כמעט לא השתמשתי באלקטרוני, פרט לשיר אחד, השיר הפותח, שעשיתי את כולו אלקטרוני, עם מקצבים וביטים אלקטרוניים, ואפילו בו - הכינורות מלמעלה הם חיים. בחרנו שירים לאלבום, ואז שלחנו אותם לאנשי, והוא אימן את הילדים. את רוב עיבודי הקולות כתבתי אני, ואת חלקם כתב אנשי, הוא מאוד מוכשר. וכך נוצר ביחד לא סתם אלבום, אלא יצירה משותפת. כל שיר ששלחתי לו, הוא שלח לי בחזרה עם קולות הילדים, וכשמעתי - לא היה לי מה להוסיף מעבר למה שמאחלים בט"ו בשבט: 'שכל נטיעות שנוטעים ממך יהיו כמותך'. כלומר, רציתי שגם השיר הבא שהוא יעשה עבור הפרויקט, יהיה באותה רמה של השיר הקודם... זו היתה הרבה עבודה אמנם, אבל כזאת ששווה כל רגע".

מה לדעתך השירים שיהפכו ללהיטים מתוך האלבום?

"יש פה דברים מאוד מיוחדים, והכל בס"ד יצליח מאוד, אבל לדעתי השירים שהכי יצליחו הם 'אבינו מלכנו', שיר קצבי ומיוחד; 'עיני עמך', שהוא שיר שהלחנתי בבית של האדמו"ר מבעלזא בשבת שבין ראש השנה ליום כיפור. הרבי שאל אותי אז אם הלחנתי שירים שמתאימים לאווירה, ושרתי לו שם לבקשתו, במשך שבע פעמים, את 'עיני עמך' שהלחנתי במקום בביתו. מי ששומע את השיר

קול דודי

**"הכי התרגשתי ממוכפ
בבליגה עבור ילדים מוגבלים,
כשאחד הילדים צעק באמצע
ביצוע השיר – שזכיתי
להלחין – ריבונו של עולם
געב מיר א'ביסאלע כח!"**

עם קהל, אולי כזה עם "דרכון ירוק", וגם עובד על מופע עם ילדי ה"קינדר", אלה מהאלבום. "אנחנו רוצים להקליט מופע משותף שלי עם הילדים, שישודר בשידור חי. הם יצולמו מקנדה ואני מכאן. משהו שעוד לא נראה".

עשיית פרויקטים רבים במהלך השנים. באיזה מהם אתה הכי גאה?

"אני גאה ב"ה בהרבה פרויקטים, אבל בעיקר אני גאה בתלמידים שיצאו תחת ידי. אני, למשל, הראשון שנתן לאהרל'ה סמט לשיר סולו, באלבומי 'התרגשות', 'קח'ניץ' ו'התוועדות'. הוא שר שם סולו כשהוא עוד היה נער צעיר ואף אחד לא הכיר אותו, וזה מאד קידם אותו. שולם למר הוא גם תלמיד מובהק שלי. הוא למד בישיבה בבני ברק, ופשוט היה גר אצלי. הוא שר אצלי עוד בתור ילד, בהפקה של סדיגורא, בשיר הידוע 'לא ימושו מפיד'. והיו עוד תלמידים כאלה, כמו ארי היל ויענקל' לנדאו. עם כל אלה עשינו פרויקטים שונים וחיינו ביחד את המוזיקה. זה שכל אחד מהם פרץ והלך בדרך משלו, אני מאד שמח עם זה. זה מה שאנחנו רוצים, שכל אחד יגדל ויפרח. יענקל' לנדאו הוא ממשי 'תלמיד חבר' שלי, לימדתי אותו הכל, מהא'ב', והיום הוא מצליח מאד. כמוהו גם איציק פילמר ממקהלת נשמה. ב"ה, יש כל כך הרבה חבר'ה שעברו דרכי ופרצו לעולם. השקעתי בהם את הנשמה שלי. אני מאמין באמונה שלמה שאם אתה לא נותן לאחרים, אתה רק תנבול. אמר לי פעם הצדיק רבי אשר פריינד זצ"ל, הרב'ה שלי, שברגע שאתה משקיע בשני – אתה בונה את עצמך. וכשאתה משקיע רק בעצמך – אתה הורס לעצמך.

"אבל שאלת על פרויקטים, ואני נזכר באחד הפרויקטים היפים שעשיתי, עיבודים לאלבום 'המנגן' ששר שלמה שמחה מלחני ר' בנימין הרשקוביץ, מי שהלחין את השירים 'אין ערוך' ו'רזא דשבת' למיכאל שטרייכר. ר' בני היה איש מאד מיוחד. הוא היה ישראלי במקור, שירד לארה"ב להתפרנס, ובשביל הקלטות האלבום הזה, הוא הגיע במיוחד לארץ. זו היתה משאת חיו לעשות את הפרויקט הזה. הוא שמע אותי בארה"ב באיזו הופעה מנהל מקהלה, והתלהב מאד, ובסוף האירוע אמר לי: דודי, אף פעם לא

לדינרים והופעות, בהם לקחו תזמורת גדולה בניהולי. זכיתי לעשות במסגרת הזאת דברים גדולים מאד, למשל אירוע עם פילהרמונית שלמה בדינר בקנדה. היו לי בשנים האלה הרבה הזדמנויות לעבוד עם ילדים, ואז ראיתי שאתה יכול אמנם לעשות 'דיסק ילדים', עם מקהלת ילדים, אבל יכול ליצור גם אלבום שלא יהיה רק מקהלת ילדים, אלא כזה שהילדים יהיו חלק בלתי נפרד ואמיתי מהקונספט השלם. שהילדים ייקחו באלבום תפקידים מיוחדים להם, שמוטאמים לקולות ילדים, ולא שהם ישירו בכל האלבום. זה כמו בן דרש ממני עבודה רבה להתאים את הקולות שלהם ושלי, והייתי צריך לעשות כל מיני מודולציות בחלק מהשירים. ב"ה, זה יצא מרהיב".

"פחות אוהב את הלהיטים שיוצאים היום"

מה אתה חושב על הלהיטים של היום? אתה פותח רדיו, מקשיב ללהיטי הדור הזה, ומה אתה חושב?
"אני לא שומע את הדברים האלה. יש דברים יפים, ויש כאלה שלא. אני אישית פחות אוהב את הדברים שיוצאים היום, ולרוב, כשיש לי פנאי, אני ממשיך להאזין לחומרים של אז, כמו של מרדכי בן דוד ואברהם פריד, מהתקופה בה יצירות מטורפות עוד היו ללהיטים, כמו 'תניא', 'אדרבה' ו'דבריו חיים' של פריד, או האלבום המופתי 'משיח' של בן דוד. אלו שירים מיוחדים, ואני מתחבר אליהם יותר מאשר לכל להיט היסטרי שמנוגן היום".

וכשאתה יושב להלחין, אתה באמת מנסה להלחין יותר בסגנון של אז?

"אני מושפע מכל מה שאני שומע, מטבע הדברים. אני כבר לא ילד, אני בן 40, ומה שאני מלחין מושפע מאד מכל מה שאני סופג, ממה שאני לומד ומתפלל, וגם ממוזיקה קלאסית שאני מרבה לשמוע".

כעת, הוא עובד על עיבודים מיוחדים לאירוע סיום הש"ס באחת החסידויות, בתקווה שהוא כבר יוכל להתקיים

חל"ת?

כל חל"ת - יכול להפוך לדבש.
נתונים מהשנה האחרונה מצביעים:
בעלי תואר אקדמי פחות נפגועו
במשבר הקורונה ושמרו על יציבות כלכלית.
נצלו את הזמן והירשמו ללימודים לתואר אקדמי.
הצעד הראשון שלכם להצלחה
ולפרנסה מכובדת בסיעתא דשמיא.

B.A. בחינוך וחברה	B.A. במנהל עסקים	L.L.B. במשפטים
<ul style="list-style-type: none"> נוער בסיכון / שילוב והכלה אנשים עם מוגבלות מסכול השלמה מקוצר לבעלות תעודת מורה מוסמך בכי 	<ul style="list-style-type: none"> נדל"ן ותשתיות/שמואות ראיית חשבון פרסום ושיווק משאבי אנוש 	<ul style="list-style-type: none"> עריכת דין

מסלולי לימוד נפרדים לנבחרים ולנשים

מלגות וסיוע
בשכר לימוד

מערכת
תמיכה מקיפה

המכינות הקדם אקדמיות מתחילות בקרוב!

הקריה האקדמית אונו
Ono Academic College
ה ק ת פ ו ס

קמפוס ירושלים הגן הטכנולוגי בנין 8, מלחה | קמפוס אור יהודה רח' אריק איימשוביץ 3

לפרטים והרשמה: 072-333-4719

הוצאתי דיסק משלי, אבל אם אני מוציא דיסק - זה רק איתך. אתה תעבד את השירים שלי. ואז, כמה שנים לאחר מכן, הוא התקשר אליי ואמר שהגיע הזמן לעשות את הפרויקט הזה. הוא הגיע לארץ וישב איתי באולפן ב'גל קול' על כל תו. זה אלבום יחיד שהוא הוציא, שגם היה סוג של צוואה שלו, כי כבר אז הוא היה חולה. יש שם שירים עצומים".

קאליש, המתגורר בבני ברק, הוא כאמור חוליה אחת בשלשלת המוזיקלית ששמה "משפחת קאליש". דודי: "אחי ר' שלמה הוא בעצם המלחין המתחדש של בעלזא. לפניו, בבעלזא, היו רק הרב יוסף צבי ברייער המיתולוגי, והרב ירמיה דמן ששר. היו רק שניהם. ואז הגיע ר' שלמה קאליש והלחין את 'תהא השעה הזאת' לחתונת הרה"צ, בנו של האדמו"ר, ומאז - הוא פשוט לא הפסיק להלחין שירים לבעלזא, בכל הלל, בכל יום טוב ואפילו בכל שבת. אח אחר, ר' אלתר, הוא מנצח המקהלה של בעלזא. ויש לנו במשפחה גם את המלחין המוכשר ר' אליעזר, שהוא אחיני, הבן של ר' שלמה. בכל החתונות המשפחתיות אנחנו מלחינים ושרים ביחד שירים. בכל שמחות המשפחה, ובמיוחד בשבתות שבע ברכות ובשבתות אופור, אנחנו יושבים כולם ביחד, שרים שירים מיוחדים. אנשים רק מחכים להזדמנות הזו שנהיה שוב ביחד ונשיר את השירים שאף אחד אחר לא שר, כל מיני מארשים שהלחנו במשפחה. היצירה 'לכל קהלא קדישא', למשל, נוצרה באחת מהשמחות של משפחת קאליש".

קאליש הוא גם זה ש"אשם" בהוצאת הלהיט החסידי הענק "השבעתי", שהלחין ר' פנחס ברייער, לאור עולם, כמה שנים לאחר שהופיע באחד מאלבומי בעלזא ולא פרץ החוצה. "אף פעם אי אפשר לדעת מה יתפוס", הוא אומר. "כשהוצאתי את האלבום 'פארענטשעס', מרדכי בן דוד ויידל הבטיחו לי שהשיר 'שומרי מצוותיה' יהיה הלהיט של הדיסק. אבל זה לא קרה. הוא אמנם הצליח בדרכו ושרו אותו בחסידות שונות, אבל הוא לא כבש את העולם כמו 'השבעתי' שהופיע באותו אלבום".

מה באמת הסיפור שלך עם 'השבעתי', איך יצא שאתה חידשת אותו והפכת אותו למה שהוא?

"הייתי למעשה נוכח כשר' פנחס ברייער הלחין את 'השבעתי' באולפן, ואמרתי לו שאני רוצה לבצע את השיר הזה. בסוף, אחיו היה זה שביצע את השיר באלבום של בעלזא, אבל אמרתי שלפחות אני רוצה לקחת את השיר גם לדיסק שלי, והנה, רצה הבורא שדווקא הביצוע הזה יוציא אותו לציבור. אגב, זה גם היה עם השירים 'כי אתה הוא מלך' ו'תהא השעה הזאת'. הם הופיעו באלבומים מוקדמים יותר של בעלזא ועדיין אף אחד לא שר אותם, ודווקא כמה שנים לאחר מכן, כשהם יצאו, כל אחד בתורו, באיוו מחרחת באלבומים הבאים - כל העולם שר אותם. העיבוד המקורי של 'תהא השעה הזאת' הוא שלי. ישבתי אז עם ר' סוקי ברי וכתבתי את כל העיבוד, והוא ביצע אותה באולפן עם הנגנים".

ולסיום, תספר לנו על מופע זכור במיוחד.

"מכל המופעים שהיו, הכי התרגשתי ממופע בבגליה עבור ילדים מוגבלים, כשאחד הילדים צעק באמצע ביצוע השיר - שזכיתי להלחין - 'ריבוננו של עולם געב מיר א'ביסאלע כח!' (תן לי קצת כח). זה פשוט שבר אותי, וזו היתה ההופעה הכי מרגשת עבורי אישית. אבל כמוכן, אירוע מרגש בפני עצמו היה סיום הש"ס האחרון של אגודת ישראל בארנה, יחד עם זאנוויל ויינברגר ועוד אמנים, שם גם בוצעה יצירה שכתבתי במיוחד. זה לא סתם אירוע, אלא סיום הש"ס, עם עוצמה כל כך גדולה ומרגשת. לא אשכח את זה".

תרבות בימי קורונה

בימים בהם אסור להתכנס ואין אפשרות לקיים את מופעי ואירועי הענק המסורתיים, גייסו מנהלי אגפי תרבות תורנית ברחבי הארץ את היצירות שלם, כדי למצוא פתרונות כיצד להביא תרבות יהודית לבתי התושבים • כעת, מספרים מנהלי אגפי התרבות הבולטים בארץ, על האתגרים, הקשיים, הפתרונות והמיזמים – שגרמו לתושבים לשכוח לעוד שעה או שעותיים מהמצב, ולהיכנס לעולם שכולו תרבות יהודית אמתית

דניאל שטרן

הרב שמואל ג'מיל, חבר מועצת העיר ראשול"צ:

"נאלצנו לבצע תהליך חשיבה מחדש באגף החינוך והתרבות החרדי שותחת אחריות, כדי לתת לקהל הרחב מענה שגם יענה על סיפוקם וגם כזה שישמור על הוראות משרד הבריאות"

המשפחה, ובמקביל תכנים שעברו גם בקווי טלפון לשמיעה למי שאין מחשב בבית. את הדיסק און קי המיוחד הזה נתנו לתושבים במחיר מאד מסובסד, של עשרות שקלים בלבד."

הרב שמואל ג'מיל, חבר מועצת העיר ראשול"צ, ומחזיק תיק חינוך ותרבות חרדית ושירותי הדת: "בימים אלו, כשאנחנו נמצאים במאבק קשה ומתמודדים עם מציאות חדשה בשל המלחמה בגיף הקורונה, לא ניתן כמוכר לבקר באירועים, הרצאות ומופעים, כפי שהיינו רגילים עד כה, מחשש להתקהלות והדבקה, ולכן נאלצנו לבצע תהליך חשיבה מחדש באגף החינוך והתרבות החרדי שותחת אחריות, כדי לתת לקהל הרחב מענה שגם יענה על סיפוקם וגם כזה שישמור על הוראות משרד הבריאות. כחלק מתהליך החשיבה מחוץ לקופסה, ביצענו שיתופי פעולה עם מספר חברות הפקה, וחילקנו לתושבים דיסק און קי בעל 80 שעות צפייה לכל המשפחה, הכולל בתוכו סרטים, הצגות לילדים, מופעי שירה, מופעי קסמים, סרטים לנשים וכו'. בנוסף, שלחנו המון חומרי הסברה בימי הקורונה עבור כלל התושבים, וכל זה תוך שיתוף פעולה עם ראש העיר דו קינסטליך. בקיץ הקודם, על אף המגבלות, ערכנו בימי בין הזמנים טורניר 'קטרל חופים' לילדי המגור, וכל זה תוך שמירה על הוראות משרד הבריאות והתו הסגול. אנחנו מתאימים את עצמנו כל רגע ורגע תוך כדי תנועה למצב הקיים, ועושים כל מה שיכול לספק את המענה הראוי לתושבים."

הרב שלמה בניזמן, מנהל מחלקת תרבות קהילתית בעיריית בני ברק: "האתגר המרכזי היה למצוא דרך להנגיש לתושבים את עולם התרבות, בהיעדר אולמות ומפגשים פרונטליים. ב"ה, זכינו לעשות מהפכת ענק בתחום, באמצעות קווי התוכן שהנגישו לתושבים עשרות אירועים סביב השעון דרך הטלפון, וכן חוברות הסברה לסדנאות ביתיות. אפשר לומר שמבחינת ההשתתפות, עברנו את המאה אלף תושבים (!) שנכנסו למערכת בחודש אחד. זהו הישג אדיר. זה לא ייאמן, אבל למרות הקורונה, אפשר לומר שהשנה הייתה השנה העשירה ביותר בבני ברק בתחום התרבות."

הרב אברהם עשור סגן ראש העיר אשקלון, מחזיק תיק תרבות תורנית וממונה על החינוך החרדי בעיר: "שנת הקורונה הביאה איתה אתגרים רבים במגוון תחומי

זו לא שנה רגילה, את זה יודע כל ילד. כל הופעות הענק, האירועים, ההצגות, ההקרנות - הכל התבטל באחת, כאילו לא היה מעולם. אולם לא רק עבור הציבור ביטול כל האירועים הוא גזירה לא פשוטה, אלא אפילו למנהלי ואחראי מחלקות התרבות התורנית ברחבי הארץ. אלה שהיו רגילים למלא אולמות ענק בתושבים, לסגור אמנים, זמרים, נגנים וקוסמים, נותרו פתאום מול עציצה מוחלטת של כלל הפעילות הרגילה.

בשנה הזו, מהפיכת התרבות החרדית שמובילה בין השאר "קשת הפקות", הגיעה גם למחלקות המצטיינות ביותר בתרבות בתקופת הקורונה. בחברת קשת הפקות, העובדת כל השנה עם עשרות עיריות ורשויות, חשבו על פתרונות הנגשה מהירים לתרבות ללא שימוש באינטרנט ותחת כל גרדי ההלכה, ומצאו שלושה פתרונות יעילים שהוכחו כמהפכניים בתקופת הסגר: 1. חוברת אמנים - חוברת פעילויות, משחקים וסיפורים לכל המשפחה, שנכתבה על ידי האומנים המוכרים ביותר והאומניות האהובות ביותר. 2. דיסק און קי של 70 הופעות מוסרטות ברמה איכותית ביותר, ללא צורך באינטרנט, אונקי מלא וגדוש בתכנים מרתקים, סטנדרט אפ והרצאות, כשבכך הציבור מצליח לקיים את האירועים אצלו בבית. 3. קווי תוכן - מעל 50 רשויות פנו לקשת הפקות להקמת מרחב תוכן קולי הכולל 15 הופעות לילדים 15 הופעות לנשים, הופעות זמניות להאזנה חנים לתושבים, לאורך כל שעות היום.

כעת, שנה בדיוק לקורונה בישראל, ביקשנו ממחזיקי תיק ומנהלי אגף תרבות תורנית הבולטים בעשייה ברחבי הארץ, לספר לנו על "שנת הקורונה" מהמבט שלהם, ולשמוע על מאחורי הקלעים של המאמצים הכבירים שלהם דווקא בשנה הזו.

אתם ידועים כמי שדואגים לאירועים רבים סביב השנה לציבור החרדי. איך היתה נראית שנת הקורונה בהיבט הזה?

הרב אבנר אקוע, מחזיק תיק תרבות תורנית בעיריית רחובות: "פשוט התאמנו את כל הפעילות שלנו למצב הקיים. למשל, בימי בין הזמנים עשינו את פרויקט 'בני עליה' יחד עם המועצה הדתית, במסגרתו הוקצבו תקציבים עבור פעילות לכל הבחורים שנמצאים בבית, כמו הרצאות של רבנים ומרצים ידועים דרך ה'זום', ופרסים ומלגות לאלה שלמדו גם בבית, והקשיבו לקו התוכן התורני שלנו. יש לנו תוכנה מסודרת שדרכה ראינו כמה זמן כל אחד מהם היה בהאזנה. מדובר על אלפי בחורים, ועל פרויקט של עשרות אלפי שקלים.

"בסוכות עשינו את 'משאיות השמחה', 5 משאיות שכל ערב עברו בקהילות השונות כאן ברחובות ועשו שמח. בגלל הסגר, הגענו לתושבים עד הבית, והבאנו למשפחות החרדיות משחקי משפחה שמתאימים לציבור החרדי, כמו משחק טריוויה מיוחד בחנוכה. הוצאנו במיוחד לציבור חרדי חוברת לימוד, משחקים ופרסים, ועשינו עוד פעילויות רבות דרך הזום ודרך קו התוכן שלנו. את הכל דאגנו להביא לכל המגורים בעיר, בשיתוף פעולה של מחלקת תרבות תורנית ובסיועו של ראש העיר.

"כעת, בתקופת הסגר הנוכחי, עשינו מבצע במסגרתו חילקנו דיסק און קי 'תרבוטיק' עם עשרות שעות לצפייה של הצגות, מופעים והרצאות, וחוברות הנאה לכל

הפטרונות, בשל המצב. כעת למשל, בשיתוף פעולה עם אגף חינוך חרדי, הוצאנו חוברות הלכה לפורים ופסח שאנשים יכולים ללמוד בבית, ולהבדיל, חילקנו בחינם חוברת בת שבעים עמודים עם משחקים, שעשועונים, מתכונים לנשים, סיפורים על גדולי ישראל ותכנים לכל המשפחה. חילקנו 3,000 חוברות כאלה, לכלל המשפחות."

רועי חייבי, מנהל אגף חינוך ותרבות חרדית בראש"צ:
"בימים אלו אנחנו מוציאים חוברת תרבות לכל המשפחה, שכוללת תכנים לבנים ולבנות, תכנים לאימהות, אנימציה וקומיקס לילדים, תשבצים וחיידות לכל המשפחה, וגם סיפורים ושאלות עם המחנך חיים ולדר - ילדים מספרים על הפחדים אותם הם חווים בימים אלה, והוא עונה להם במתק שפתיו. בימים אלה אנחנו עובדים על מיזם חדש: משחק ייחודי וחוויתי לכל המשפחה שיחולק בקרוב. במהלך כל השנה הזאת עסקנו כמוזן גם בארגון שיעורי תורה בכל רחבי העיר. על אף הקורונה השגנו אישורים לשיעורי תורה ברחבי העיר - שהתקיימו עפ"י ההנחיות."

הרב בנימין: "הפעלנו קווי תוכן, יצרנו ומכרנו ערכות אומנות בתחומים שונים לעבודה בבית בעזרת הוראות כתובות או במרחב הטלפוני. במסגרת פעילות המחלקה בקהילה, יצרנו גם מעגלי תרבות קטנים, על פי הכללים, בכל זמן שניתן. האתגר המרכזי היה העלות הגבוהה של מפעלים לאנשים בודדים, במקום לקבוצות גדולות כמו בזמן שבשגרה, אבל התגברנו ב"ד" גם עליו. הפקנו חוברות משולבות בחוויה אינטראקטיבית, קווי תוכן ייחודיים, וסדנאות טלפונית לקשישים עם ערכות עד הבית. הפעלנו גם שיתופי פעולה בין כל ארגוני החסד לקידום ההתנדבות בעיר."

הרב עשור: "במסגרת הפעילויות הרבות שהעברנו במהלך השנה, התקיימו חידונים שונים נושאי פרסים בתחומי ידע כמו אודות גדולי ישראל, מרן הגר"ע יוסף זצ"ל, הבאבא סאלי זיע"א ועוד. בנוסף, התקיימו חידונים על התנ"ך, וחגים ומועדים. החידונים החלו מתוך הבנה ששנת הלימודים אכן נקטעה עבור התלמידים, אך זה לא אומר שעליהם להפסיק ללמוד. בתחום התרבות נתנו מענה למי שלא מחזיק באינטרנט, על ידי החזקת קווי תוכן, שם ניתנו משימות יומיות. ובנוסף, השקנו דיסק און קי בשתי הוצאות שונות, שכללו שלל אירועים, הרצאות והצגות לכל גיל ובכל נושא. הפריקט היווה את 'מדורת השבט' עבור משפחות רבות ותרם לגיבוש המשפחתי ולהעשרה התרבותית של המשתתפים.

"את חנוכה חגגנו ממש כאילו היה כמעט חג ללא קורונה. קיימנו מופע ענק עם שמונה זמרים ששודר בשידור ישיר בתחנות הרדיו החרדיות ובשידור אונליין באתרים השונים. ברחבי העיר התקיימו גם פעילויות רבות בהתאם למגבלות. חילקנו לילדים ערכות מיוחדות לחג, והתקיים גם מופע פרחי ירושלים לשישה בתי אבות ובתי חולים ברחבי העיר. גם במהלך הבידודים והסגרים השונים, נעשתה חשיבה על המבודדים והילדים, וחולקו מספר פעמים 'ערכות הפגה' מהמצב, בשכונות השונות. ארגנו גם הרצאות רבנים רבות ב'זום', ומשאיות שמחה עשו סבבים בשכונות בל"ג בעומר, שמחות בית השואבה, הקפות שניות, קבלות שבת, ובפסח וסוכות. כמו כן, נתנו מענה לתעסוקה עבור בני הנוער, והוקמה באשקלון מדרשה ולימוד לבני נוער שלא חזרו לשיבות.

חיים. הכי קל עבורנו היה להגיד שעיריית אשקלון תיתן מענה רק בתחומי הרווחה, הבריאות ושאר הדברים המובנים מאליהם בתקופה שכזו, אך לא יכולנו להתעלם מהתקופה הקשה שגם הנפש עוברת, ולא רק הגוף. כבר בתחילת הקורונה, כשעוד לא היה ברור לאן היא תיקח אותנו, התחלנו לקיים פגישות זום בנושאי 'סוף קורונה', וחשבנו שנוכל לחגוג את סיום הקורונה בקרוב בפעילויות רחבות היקף. לצערנו, מהר מאוד הבנו שהיא כאן בשביל להישאר והתחלנו לגבש פעילויות שיתאמו לרוח התקופה. לכן, בהתאם למדיניות ראש העיר תומר גלאם,

הוחלט שהתקופה תהיה מלאה בפעילויות עד כמה שניתן, על מנת שהתושבים שלנו יוכלו להעסיק את עצמם, את משפחותיהם וילדיהם, ולעבור את התקופה על הצד הטוב ביותר. ואכן, קיבלנו המון תגובות חיוביות על היקף הפעילות ואיכות הפעילויות ברחבי העיר עבור מגוון שכבות הגיל השונות."

הרב אילן כהן צדק מנהל מחלקת תרבות תורנית בעיריית חולון: "השנה הייתה שנת מבחן לכל מנהל תרבות בכל עיר ועיר. היינו צריכים לצאת מהקופסה, מהמחשבות הרגילות ומהאירועים אותם אנחנו מפיקים מידי שנה, ולתת לציבור משהו אחר. זה בהחלט לא היה פשוט, אבל התגברנו על זה והענקנו לציבור הדתי והחרדי תכנים שלא היה נחשף אליהם לולי הקורונה."

ערכות אמנות; חוויה אינטרקטיבית

אלו דברים מיוחדים עשיתם, במסגרת המגבלות המותרות, עבור התושבים השונה?

הרב אקו: "בשל המגבלות, עשינו לא מעט כנסים ב'זום', של רבנים ידועי שם, שהועברו לבתי התושבים בעיר. בחנוכה, סיענו לכמה ישיבות בעיר שפעולות לפי מתווה הקפסולות, כמו ישיבת 'מאור התלמוד', לקיים מסיבת חנוכה ראווה לשמה, עם זמרים ותזמורת. עשינו הכל כדי להקל על המצב. כמוזן שהיינו צריכים להיות מאד יצירתיים במציאת

הרב אילן כהן צדק, מנהל מחלקת תרבות תורנית בעיריית חולון:

"השנה הייתה שנת מבחן לכל מנהל תרבות בכל עיר ועיר. היינו צריכים לצאת מהקופסה, מהמחשבות הרגילות ומהאירועים אותם אנחנו מפיקים מידי שנה, ולתת לציבור משהו אחר."

הרב אברהם עשור סגן ראש העיר אשקלון:

"מתוך הבנה שענת הלימודים אכן נקטעה עבור התלמידים, אך זה לא אומר שעליהם להפסיק ללמוד. בתחום התרבות נתנו מענה למי שלא מחזיק באינטרנט, על ידי החזקת קווי תוכן, שם ניתנו משימות יומיות. ובנוסף, השקנו דיסק און קי בשתי הוצאות שונות, שכללו שלל אירועים, הרצאות והצגות לכל גיל ובכל נושא."

מהמיזמים שאנחנו עושים, עבורם. מה שחשוב לנו תמיד הוא לראות את הציבור שמח ואת ילדי המגור נהנים. כשאתה כל כך משקיע ומפיק אירועים, אתה מצפה לראות את הציבור מגיע לאירועים ונהנה, ואת זה מאוד קשה לראות בימי הקורונה".

הרב בנימין: "אני מתגעגע לפרסם פלאיר ולרשום אחרי שעה 'נגמרו הכרטיסים' לאירוע. אני מתגעגע לפשוטות הזו בה אין צורך בחיפוש מקומות 'לפי ההנחיות'; מתגעגע לעניין שניתן בכלל לתכנן אירוע; מתגעגע לאושר שהיה מנת חלקם של תושבי העיר כשיצאו מערב חוותי שהחזיר להם רגעים של רגע אישי".

הרב שלמה בנימין, מנהל מחלקת תרבות קהילתית בעיריית ב"ב:

"אני מתגעגע לפרסם פלאיר ולרשום אחרי שעה 'נגמרו הכרטיסים לאירוע'. אני מתגעגע לפשוטות הזו בה אין צורך בחיפוש מקומות 'לפי ההנחיות'".

הרב אבנר אקוע, מחזיק תיק תרבות תורנית בעיריית רחובות:

"היינו צריכים להיות מאוד יצירתיים במציאת הפתרונות, בשל המצב. הוצאנו חוברות הלכה לפורים ופסח שאנשים יכולים ללמוד בבית, ולהבדיל, חילקנו בחינם חוברת עם משחקים, שנעשו עונים, מתכונים וסיפורים לכל המשפחה".

הרב כהן צדק: "לא דומה אירוע ענק ככל שיהיה ב'זום', לאולם מלא ילדים צוחקים ושמחים. אני מתגעגע לאירוע סיום כתיבת חידושי תורה, לראות את בני התורה שמחים ורוקדים במעמד מרגש. לזה אני מתגעגע! אך כמובן שאין לי צל של ספק, שכל מה שה' עושה - לטובה הוא עושה".

הרב עשור: "גם אני מתגעגע כמובן למופעי הענק, לא מהסיבה הפשוטה, אלא כי אני הכי מתגעגע למבטי השמחה והאושר בעיניהם של הילדים למראה ההופעות הגדולות שהיינו עושים. תמיד הפקנו, ועוד נחזור להפיק בעזרת ה', מופעים גדולים ומכובדים שנותנים ערך מוסף לתושבים שלנו - החל מאירועי סליחות ברמה הגבוהה ביותר ועד להפקות החגים שמילאו את החגים בשמחה ובכיף. שבתות הקהילה שלנו, ההסעות הגדולות להילולות, מסעי שורשים לקברי אבות ופעילויות נוספות. כל אלו, היו מביאים שמחה אמיתית ללבבותיהם של התושבים שלנו, ולזה אני הכי מתגעגע".

"אני רוצה לנצל את הבמה כדי להודות לראש העיר שלנו, תומר גלאם. מאז כניסתו לתפקיד נעשה שינוי אדיר ביחס כלפי הקהילה שלנו בעיר והתושבים מרגישים זאת בכל יום ויום. כמו כן, אני רוצה להודות למנהל המחלקה לתרבות יהודית, שרון אלמליח, שפועל ימים כלילות על מנת להוציא לפועל את כלל התכניות. חריצות הורגשה בתקופה האחרונה באופן כה משמעותי, עד כדי שאנחנו יכולים לדבר על ההישגים שהבאנו גם השנה בתחום התרבות".

הרב כהן צדק: "אנחנו, בחולון, פתחנו קווי מידע טלפוניים. העמסנו אותם במגוון תכניות, שיעורים, הרצאות, מופעי שירה, מופעי סטנד אפ, חידונים ועוד. עשינו קו מיוחד לנשים בלבד, וקו לילדים וגברים. כמו כן הפקנו מזוודות משחקים ייחודיים, חוברות מגוונות וחוייתיות, משחקי קליקים טלפונים ועוד. לצד זאת, חילקנו לציבור במחיר מסובסד מאוד דיסק און קי של 'תיאטרון משמחי לב', עם 11 הצגות לכל המשפחה, ודיסק און קי 'תרבוטיק 2' של 'קשת הפקות', בצירוף חוברת מהודרת בת 82 עמודי תוכן איכותיים.

"עשינו הכל כדי להגיע לכל תושב: קיימנו הרצאות בזום, מופעי תרבות שעברו בלייב, וזה רק חלק מהדברים. הקפדנו שברוב האירועים לא יהיה צורך באינטרנט, וההשתתפות תהיה גם מטלפונים כשרים וממחשבים ללא צורך בחיבור אינטרנטי".

על אלו אתגרים "דילגתם" במסע למען התושב בנושא התרבות?

הרב בנימין: "אתגרי תקשורת. היינו צריכים לחשוב על פתרונות יצירתיים לדרכי תקשורת כשרים וקלים לתפעול. וכמו כן, ככל שהסגר התארכו, סף הגירוי של הנוער עלה. אז כל הזמן דאגנו להביא דברים חדשים לכלל האוכלוסייה, המצאנו את עצמנו כל פעם מחדש. כולם כל כך טרודים בהווה ולא יודעים מה יילד יום, כך שכל הפקת אירוע היתה משימה רצינית".

הרב כהן צדק: "השנה לא קיימנו את הפעילות המסורתית של בחורי הישיבות שאנחנו מקפידים לעשות מידי שנה - להוציא אותם ליום כיף אתגרי עם שלל פינוקים, כדי שיאגרו כוחות ויחזרו ללימוד התורה ביתר שאת ויתר עוז. זה דבר שכמובן לא יכול היה להתקיים, וכך גם לא המופעים לנשים, ההצגות לילדים, הבריכות וימי כיף לילדים, קורסי השחייה, קייטנות ועוד פעילויות רבה שמתקיימת בימים כסדרם. אני מקווה שבקרוב מאוד נוכל לחזור גם לכל זה".

הרב עשור: "קשה לי לחשוב על אתגר ש'דילגנו' או 'ויתרנו' עליו. אני רוצה להאמין שכל מחשבה שרק עלתה לנו בראש למען התושבים יצאה לפועל, כי על אף הקשיים הלוגיסטיים והארגוניים בתקופה כזו, התושבים נמצאים בראש סדר העדיפויות שלנו, ואנחנו כאן כדי לתת להם את השירות הטוב ביותר".

"מתגעגע לכידבק מהציבור"

לסיום, למה אתם הכי מתגעגעים מ"העולם הקודם", מהעשייה שלכם לפני ימי הקורונה?

הרב גמלי: "למגע עם הציבור, לראות את הציבור נהנה

בעין יהודית

צילום: מיקי שפיצר

תמונותיו הפכו למפורסמות
מאד בעולם, וצילום שלו בו
נראה יהודי עטור בטלית
ובתפילין בדיונות דובאי, עוד
לפני השלום עם ישראל,
הגיע עד לכלי התקשורת
הערביים • מיקי שפיצר
מטייל כבר שנתיים בעולם,
ומחפש זוויות צילום מיוחדות
– עם טוויסט יהודי • חנוכייה
בגיזר באיסלנד וטלית על
רקע נופים מרהיבים, הם רק
חלק מהעבודות הייחודיות
שלו • כעת הוא נזכר היכן
תפסה אותו הקורונה, מה קרה
כאשר "נתקע" באיסלנד ומה
עושים כאשר רחפן צילום
יקר ערך מחליט ליפול בדיוק
אל תוך מרכזו של הר געש

יונתן ריגלר

מיקי שפיצר לא האמין אי אז, לפני
שנתיים, כאשר התחיל את קריירת הצילום
שלו, שתוך זמן כל כך קצר התמונות שלו
יככבו בכל העולם. היום, שנתיים אחרי, כשחיפוש
אחר שמו באנגלית מעלה כתבות עליו ואתו
מהעיתונים הנחשבים ביותר, וכולל גם תוצאות
מאתרים מפורסמים בערבית, הוא יודע שב"ה הוא
כנראה הצליח להביא לעולם ז'אנר חדש, ז'אנר כזה
שפרסם אותו כצלם ייחודי.

לז'אנר הזה, בו הוא מתהדר כיום, אין עדיין שם
קצר וקליט, מאחר והוא עצמו – ככל הנראה –
המציא אותו, אבל ההגדרה שלו פשוטה: צילומי נוף
מרהיבים, עם טוויסט יהודי.

אחת התמונות הידועות ביותר שצילם, כנראה
אפילו הידועה ביותר, שזכתה לפרסום עצום, היא
תמונה שצילם בה נראה יהודי מעוטרי בטלית
ובתפילין – בדיונות החול האינוסופיות המקיפות
את דובאי. התמונה צולמה עוד הרבה לפני שנחתם
הסכם השלום עם ישראל, והיא קיבלה משמעות
כפולה ומכופלת, בכך שיהודי, ישראלי, נמצא
בדובאי, ועוד מפיץ שם תמונה כזאת עוצמתית.
התמונה הזו קיבלה הד עצום בעולם כולו, ופורסמה
כמעט בכל מגזין המחשיב את עצמו, כאשר – כאמור
– גם כלי תקשורת ערביים פרסמו אותה בהבלטה, לא
בהכרח בכתבות חיוביות על הצלם הישראלי...

בשנים האחרונות, מאז החל מיקי לאחוז במצלמה
המקצועית, ועוד לפני כן, החל לתייר את העולם,

תפילת שחרית
בדיונות שבאבו
דאבי, באיחוד
האמירויות

וביקר עד היום בעשרות מדינות באירופה, ארה"ב ועוד. בכל מקום הוא הקפיד לצלם תמונות שייחודיות רק לו, עם המגע המיוחד שלו, זה שאף אחד עוד לא ראה לפני, ובכן, שהוא נכנס לתמונה.

כעת, הוא גם חושף פן חדש ומסקרן באישיותו, כשהוא מוציא בימים אלה קליפ חדש לשיר שהוא מבצע, "רפאנו", המתאים כמובן לימי התקופה, כשצילומי הקליפ המרהיבים – שעוד לא היו כמותם במחזיקה החסידית – נערכו כולם באיסלנד, בה ביקר לאחרונה. הוא בן 29, תושב ביתר עלית, משם הוא יוצא תדיר לנתב"ג לנסיעות המרובות שלו, והוא בוגר הישיבות הליטאיות באר התורה ומיר.

מתי התחלת לצלם?

"תמיד אהבתי לטייל בחו"ל ולתעד את הנסיעות הללו באופן חובבני בסלולרי, כמו שכולם אוהבים לטייל בחו"ל ולצלם את עצמם בטלפון. לפני כשנתיים החלטתי לקחת את זה צעד אחד קדימה. זה היה בתקופה בה ניסיתי כמה דברים חדשים בחיי. למשל, במשך שנה שלמה למדתי קונדיטוריה, אבל בסוף לא התחברתי כל כך לעולם הזה. אחרי זה החלטתי ללמוד צילום, שכאמור אהבתי, והלכתי לקורס צילום. במהלך הקורס, ראיתי שיש לי ברוך ה' סיעתא דשמיא והולך לי שם טוב, אז המשכתי לקורס צילומי נוף, שזה כבר עולם שונה, טכניקות אחרות. ומיד התאהבתי בעולם הזה של צילום נוף.

"מאז ועד היום אני מקבל פידבקים מדהימים מאנשים על הצילומים שלי, וזה מדרבן. אנחנו בדור של מדיה, וכולם נחשפים יותר בקלות למה שצילמת, ואנשים מאד מתלהבים ב"ה ממה שאני עושה".

"הציונים משתלטים על דובאי"

את החשיפה הגדולה, כאמור, קיבל בעקבות הנסיעה לדובאי, שנה ויותר לפני שזו הפתיעה עם הסכם השלום עם ישראל. "יש לי דרכון אירופאי", מסביר מיקי, "כך שיכולתי לנסוע לדובאי עוד לפני שהיתה כניסה לישראלים, אז נסעתי וצילמתי שם תמונות מדהימות, וזה הביא לי את החשיפה. כי לפני, לא היה צלם ישראלי מקצועי שהיה בדובאי וצילם. חוץ מזה, גם הבאתי משם תמונה מעניינת שמאוחר יותר נהייתה לז'אנר שלי – צילום טליתות במקומות שונים בעולם – והתמונה הזאת, בה נראה יהודי, חבר שהצטרף אליי למסע, מתעטף בטלית ובתפילין בדיונות החול של איחוד האמירויות, עשתה רעש גדול, והגיעה לאל ג'זירה ולעיתונים ואתרים ירדניים וגם פלסטיניים".

איך העיתונים הערביים התייחסו לצילומים שלך בדובאי?

"מן הסתם, לא בדיוק בצורה חיובית. הם כתבו משהו כמו, 'תראו איך הציונים משתלטים גם על דובאי, תראו לאיפה הם הגיעו'".

אבל גם עם התייחסות מרגיזה מעט בכלי התקשורת הערביים, התמונה התפשטה כאש בשדה קוצים בכל העולם, ושפיצר הפך למרואיין מבוקש. "עם התמונה, הגיעה החשיפה הגדולה, ובכל מקום רצו לראיין

אותי, מכלי תקשורת ישראליים ועד לכלי תקשורת בינלאומיים. השתדלתי מאד לעשות קידוש שם שמים בכל ראיון וראיון, ולהביא את המקום שלי כאמן חרדי שמאמין בקב"ה ויודע שהכל בעזרתו. גם באמנות שלי זה מה שאני מנסה לעשות, תמיד מצלם כל מקום עם טלית או חפץ יהודי. מנסה להביא את היהדות לתמונות האמנות. זה גם מה שמייחד אותי, כי צלמי נוף יש מיליונים, אבל צלם שמביא את היהדות לאמנות, זה כבר כמעט ואין".

איפה התחלת לצלם?

"למעשה התחלתי לצלם בארץ. יש פה מקום מקסים - ים המלח, שהוא בין המקומות היפים והמעניינים בעולם לצילום. צלמי נוף 'משוגעים' על ים המלח, בעיקר כי הנוף שם משתנה כל הזמן, כי המים נסוגים וחושפים עוד חלקים, וכך יש כל הזמן חלקים אחרים לצלם, זאת למרות שהסיבה לכך כמובן עצובה, כי הים הולך וצמק. הייתי משקיע המון בצילומים שם, בשקיעות ובזריחות. זה המון עבודה. אני יכול לישון שעותיים בלילה, ולצאת מוקדם מאד כדי לצלם שם זריחה, ולפעמים אחרי כל ההכנות אתה מגיע, ומגלה שיש שם עננים וגשם. יש המון אכזבות, וכמובן גם הרבה הצלחות. שום דבר לא יוצא מהשרוול בקלות. היום אני אוהב לטייל בחו"ל, וביקרתי כבר בעשרות מדינות עד היום. מבחינת מקומות האסורים לישראלים, אז כאמור הייתי בזמנו בדובאי, עוד לפני הסכם השלום, וכעת יש לי תכניות להגיע לעוד מדינות כאלה אחרי הקורונה, כמו עומאן, קטאר ושאר מדינות המפרץ. יש לי קשרים עם חבר'ה משם".

וכשהיית בדובאי לפני שנפתחה לישראלים, לא פחדת?

"שאלו אותי הרבה על דובאי בזמנו, כי אכן נסעתי אליה כשהיא עוד היתה נקראת מדינת אויב, אבל האמת שהרגשתי מאד בטוח. בסוף זו מדינה שמחפשת תיירים, ואין להם בעיה איתנו, הישראלים. עובדה שעשו איתנו באמת הסכמי שלום. הם מעריכים את המדינה שלנו. נכון, לא הסתובבתי אז בראש חוצות עם כיפה וציצית ודגל ישראל, אבל כן דיברתי עברית חופשי. ההרגשה היתה שמאד בטוח להסתובב שם כתיירים, וב"ה הכל עבר נהדר.

"היה לי שם אנקדוטה מעניינת: כדי לצלם מלמעלה, רצינו לנסוע במסוק בשמי דובאי, וכששאלו אותי שם אז לפרטי, לא רציתי להגיד שאני מישראל, כי אז אולי לא ייתנו לי לעלות למסוק בכלל, אז אמרתי שאני הונגרי (כי הדרכון חזר שלי הוא הונגרי), אלא שאז הפקידה התחייכה ואמרה: יופי! גם פרנק, הטייס שלנו, הוא הונגרי... עליתי למסוק, הטייס חייך והתחיל לדבר לעברי בהונגרית, ואני לא הבנתי מה הוא רוצה... אמרתי לו: אני רק גר בהונגריה, אבל אני לא יודע הונגרית, והוא התאכזב. כשעלינו לאוויר, הוא שאל אותי: עכשיו תגיד מאיפה אתה באמת, אז אמרתי לו שאני ישראלי. כבר לא היה אכפת לי לומר את זה, כשאנחנו כבר למעלה. זה עבר בסדר גמור. החבר האמריקאי שהגיע איתי לדובאי, הוא טייס בעצמו, והלכנו שם לסימולטור טיסה, שאחד ממנהליו מלמד טייס את טייסי חברת התעופה האמירותית. סיפרתי למנהל ההוא שאני

אליו שוב ושוב, כי הנוף בו משתנה כל הזמן, הקרחונים משתנים, נמסים, זרים. בקיץ באיסלנד יש אור במשך 24 שעות, ואילו בחורף הלילה ארוך ויש רק שעות ספורות של אור ביום. איסלנד היא גם חגיגה לצלם, שכן היא ידועה בתופעת הטבע 'הזוהר הצפוני' בתחומה (תופעת טבע המאופיינת בהופעה של אור בצבעים שונים בשמי הלילה, הנקלטים היטב דווקא בעדשת המצלמה; י.ר.).

באיסלנד ביקר יחד עם החבר האמריקאי הקבוע שמצטרף אליו למסעות, מורדי סיגל. "בפעם הראשונה היינו שם במשך 5-4 ימים, כשעוד לא ידענו מה זה איסלנד. למרות הגודל של המדינה, צריך לזכור שאיסלנד היא אי בתוך האוקיינוס, מה שחושף אותך למזג אוויר מטורף. נסענו שם כשמסביבנו רוחות של 140 קמ"ש, והכביש מחליק בצורה מטורפת. בשלב מסוים הרכב שלנו אכן החליק בצורה מסוכנת. עבור מי שלא יודע להתכונן לנהיגה ולתנאים האלה, זו סכנת נפשות. היו משפחות שלמות שנהרגו בגלל פגעי הרוחות. כשהיינו שם, סיפרו לנו על משפחה שעפה מהגשר בגלל רוח, וכל בני המשפחה נהרגו".

אבל הרוחות ומזג האוויר ההפכפך רק הפכו את זה עבורך למאתגר יותר. אתה הרפתקן.

"זה נכון, אבל כמוכר עד גבול מסוים. בפעם הראשונה שהייתי שם, הייתה פעם שעמדתי על קרחון עצום, ואז הגיע גל ענק בגובה מטורף והעיף אותי לתוך עומק הים, עם המצלמה. ברגע האחרון ממש החבר הציל אותי. זה גם היה בחוף נוסף בו שהינו. הגלים נראים לך נחמדים, ופתאום מגיע גל ענק ומאיים לסחוף אותך. איסלנד היא מעניינת מאוד, אבל יש להיזהר בה. צריך להתעדכן בכל יום במזג האוויר המקומי, כי בכל יום הממשלה שם מוציאה אזהרות מסע על חלקים אחרים במדינה, לפי מזג האוויר. כעת, למשל, כשהיינו שם בחודש האחרון, היתה התמוטטות בוך ענקית באזור מסוים שם, והוצאה אזהרת מסע על אותו אזור".

ומה לגבי יהדות שם? איך הסתדרתם?

"אז בעיר הבירה של איסלנד, רייקיאויק, יש את בית חב"ד של הרב פלדמן שהתארח בו. בכלל, בכל העולם, בתי חב"ד עוזרים המון, בוודאי במקום שאין בו אוכל כשר או בית כנסת ובכלל יהדות ברדיוס של קילומטרים. הם נמצאים שם ומקרים את כולם, גם את הרוחקים ביותר. זה מדהים".

גם את חנוכה האחרון עשה מיקי שפיצר באיסלנד. "חיפשתי רעיון לצלם משהו יהודי, ומצאתי. יש באיסלנד גיזר מפורסם, שבכל 6 דקות מעיף גל ענק של קיטור ממעמקי האדמה. הבאתי לשם חנוכייה וצילמתי אותה בוידאו על רקע הגיזר המפורסם הזה, זה קטע שתפס מאוד והפך לויראלי. אפילו גויים התעניינו מה זה בדיוק".

במחנה ההשמדה אושוויץ, הוא צילם תמונה מצמררת: יהודי עטוף בטלית על רקע פסי הרכבת בכניסה למחנה. כביכול מכריז: ניצחנו אתכם. "זו תמונה שריגשה רבים, ו'יד ושם' פרסמו אותה גם הם. מישוה משיקו קנה את התמונה הזאת ממני עבור סבו, ניצול שואה, שהתרגש מאוד. אני אוהב מאוד לשלב את היהדות עם האמנות שלי, וגם לעשות קידוש ה'. בחנוכה בשנה שעברה, פרסמתי בכל יום תמונה של חנוכייה עם רקע נוף מדהים, כל יום על רקע נוף אחר".

מישראל, והוא אמר: יש לכם את חיל האוויר הכי טוב בעולם! אלוקים אוהב אתכם! היום זה מובן מאליו, אבל צריך לזכור שלפני שנה דובאי עוד היתה מדינת אויב, ולשמוע שם משפטים כאלה היה מדהים".

שפיצר הספיק להסתובב בשנים האחרונות ברחבי אירופה, ארה"ב והגיע אפילו לאיים הקאריביים. "כצלם", הוא מספר, "אני מחפש בכל מקום שאני טס אליו את המקומות הכי יפים שאפשר לצלם. עכשיו, לא בהכרח מה שמעניין אחרים יעניין אותי, כי הראייה שלי כצלם שונה מאנשים אחרים. אני למשל לא אצלם כל דבר. ייתכן שיהיה נוף משגע מולי, מקום שרואים ממנו את כל העמק מולך, אבל אני, כצלם, אבין שזה דווקא לא מתאים לצילום. צריך להבין שהעין האנושית תופסת מרחבית, ואילו המצלמה קולטת חלק קטן ממה שהעין רואה, ואני לא יכול להכניס בצילום את כל מה שהעין רואה. כשאתה מבין את זה, אתה כבר עושה חשבון בשטח מה כדאי לצלם ומה לא. אני מחשב את זה שאם ארד לאיזה חוף בווייט מסוימת ואתפוס את הצוק ההוא עם השמש, כל הראייה עליו תשתנה. אנשים לפעמים רואים תמונות שלי ושואלים: איך הבאת את זה? איך הצלחת? אבל צריך להבין שכדי להוציא כל תמונה ותמונה, צריך להגיע לשטח מוקדם, לערוך הכנות, ובכללי מדובר בהרבה עבודה".

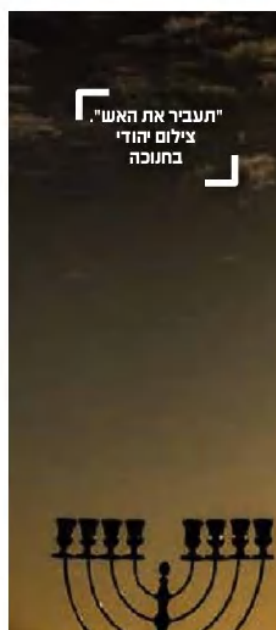
באיסלנד, ברוחות של 140 קמ"ש

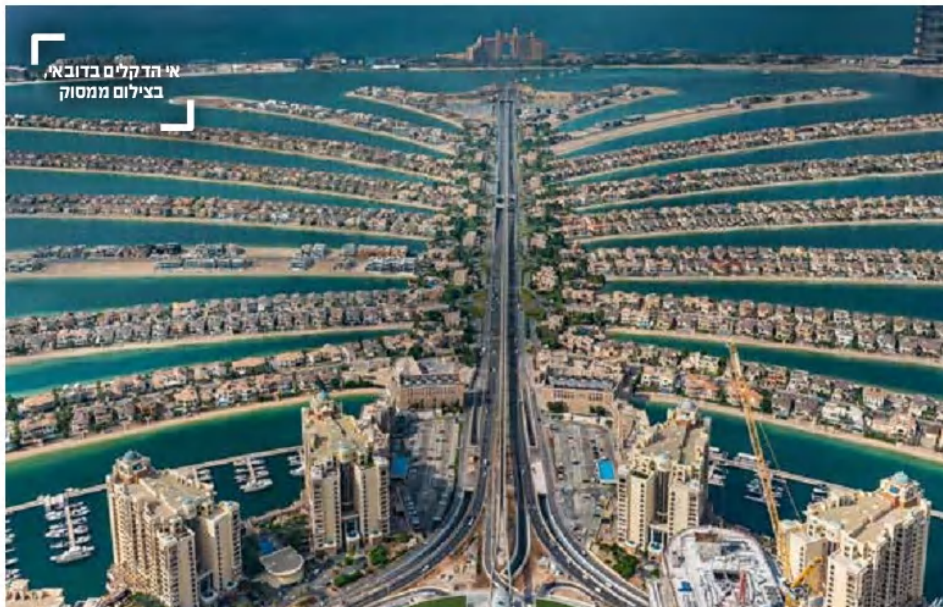
בשנה האחרונה, התחבר למדינה חדשה: איסלנד. הוא ביקר בה כבר 3 פעמים, רק השנה, ועוד היה נטויה. "בפעם הראשונה הייתי שם בטעות", מספר מיקי. "הייתי עם חבר בלונדון, והחלטנו לצאת מלונדון, לטייל ברחבי אנגליה. אבל מזג האוויר היה גורא, ובוודאי שלא התאים לצילום. אז בדקנו אם ניתן לנסוע כעת למקום אחר, וראינו שטיסה לאיסלנד מאנגליה עולה רק 20 דולר. אז נסענו, בלי שאנחנו בכלל יודעים מה זאת איסלנד".

ומה גיליתם?

"מדינה מעניינת ומסקרנת מאוד. לצורך המחשה, גודלה של איסלנד הוא פי 6 ממדינת ישראל, אבל גרים בה רק 300 אלף תושבים. כל המדינה מלאה בהרי געש, יש בה עשרות כאלה, כשב-2011 היתה שם ההתפרצות האחרונה בינתיים של הר געש. בקיצור, זו מדינה מדהימה, עם שדות לבה ונהרות ומפלים וקרחוני עד. 11 אחוז משטחה של איסלנד מכוסה בקרחוני עד, חלקם בעובי קילומטר, והם מכסים שטח של מאות קילומטרים! תחשוב, כל בני ברק וכל ירושלים ביחד - הכל קרחון ענק. בגלל ההתחממות הגלובלית, הקרחונים האלה נמסים לאיטם בשנים האחרונות, ויוצרים אגב כך מראות מרהיבים.

"למשל, אחד החופים היפים בעולם נמצא באיסלנד ונקרא 'חוף היהלומים'. הסיבה לשם הזה היא כי החוף שם שחור בשל האפר הוולקאני, והקרחונים נמסים על החוף, ושברי הקרח הקטנים נראים - יחד עם השתקפות השמש עליהם - כמו יהלומים. זה מקום שהגעתי אליו בוריתה ובשקיעה, והוא נראה בשעה הזו כמו בחלום. בכלל, כמו ים המלח, איסלנד זה מקום שמושך לבוא

אמורים לחזור משם לארץ דרך אנגליה, אלא שאנגליה דרשה בדיקת קורונה מכל מי שמגיע לתחומה, ומצד שני, איסלנד לא נתנה אז בדיקות קורונה, אלא רק למקומיים, כך שלא יכולנו לצאת מהמדינה. למזלנו, יומיים לאחר מכן כבר כן אפשרו גם לתיירים להיבדק, כך ש'הרווחתי' בינתיים עוד יומיים צילום של הזוהר הצפוני".

הקורונה, מספר שפיצר, גם חתכה בחצי ויותר את מחירי הנסיעות שלו, והפכה את הטיסות וגם את המלוונות לזולים ביותר, העיקר תבוא, בתקופה הכי ריקה ביוכל האחרון.

לפרנסתו, עובד שפיצר כעורך וידאו, מוכר את התמונות האמנותיות שלו, וגם מרצה לצילום במכללת "פרוג", המתמחה בלימודי יצירה ברוח חרדית. "אני מרצה שם היום, אחרי שאני משמש כצלם בסך הכל כשנתיים, צריך להודות על כך לה', הגעתי לזה עם המון סיעתא דשמיא. צילום, וודאי מהסוג שבו אני עוסק, הוא לא בהכרח תחום קל, אבל אני עוסק בו כי אני מאוד אוהב את זה. צריך מאוד לאהוב צילום כדי לעסוק בכך לאורך זמן. זה לא בא בקלות. צילום באיסלנד אומר לרוץ מזריחה לשקיעה במינס 14 מעלות, באגם קפוא כשהרוח צולפת בכך, וכל טיפת לחלוחית עליך נהיית לקרח. זו עבודה קשה. כיף, אבל קשה".

מקום שנהיית ותבקר בו שוב?

"מעבר לאיסלנד, גם איטליה. זו מדינה מיוחדת, עם המון נופים מיוחדים, גם בצפון וגם דרום. איטליה ואיסלנד הן לחלוטין המדינות המועדפות עליי. בצרפת יש שדה לוונדר מיוחד שרק בזמן מסוים בקיץ צומח יפה ומצטלם נהדר, ותכנתי להיות בו בתקופה הזו, אבל בשנה שעברה כבר הכל היה סגור בגלל הקורונה, וגם הרבה טיסות התבטלו, אז זה לא היה שייך".

בימים אלה, כמו שפתחנו בתחילת הכתבה, מגלה שפיצר לציבור צד חדש באישיותו, והוא משיק קליפ מוזיקלי, בו הוא מחדש את השיר "רפאנו" ששרים במקור פרחי מיאמי, על רקע הנופים המדהימים של איסלנד.

"למדתי פיתוח קול, ואני שר פה ושם. בזמנו אפילו נכנסתי מעט לתחום השירה באופן מקצועי. אני שר למשל באלבום 'שמעה בקולי', מלחני ר' יוסף לוונבראון, אלבום בו שרים גם לוי פאלקוביץ', שולם למר ואחרים, עם מקהלת 'דידים', דיסק שהפיק שרולי וינברגר. למה לא שומעים ממני יותר בפן הזה? כי בסוף, אני יותר צלם טבע ונוף. אבל אני אוהב לשיר, וחשבתי לעשות חיבור יפה בין העולמות. לקחתי את המפיק המוזיקלי שימי סקלאר והוא הפיק את השיר 'רפאנו' מבחינה

ימי הקורונה? חגיגה לצלמים

הקורונה אולי האטה קצת את המסע שלו, אבל לא עצרה אותו. מתי פגשה אותך הקורונה לראשונה? שאלנו. "זה התחיל בטיול מאד גדול שעשיתי באנגליה לפני חצי שנה, אז שהיתי באנגליה במשך שבועיים. אנשים חושבים שאנגליה זו רק לונדון, אבל יש בה עוד הרבה מקומות יפים. זה היה בתחילת המגפה, וכצלם הרגשתי את זה על בשרי, מאחר ופתאום היה לי קל מאד לטייל - ובעיקר לצלם, כי אין כמעט תיירים, ואין לך אנשים ש'נתקעים' בתמונות ואין עוד צלמים שרבים איתך על השטח, אלא אתה יכול לצלם נוף 'נקי'. אז עם כמה שהיה עצוב שהכל ריק, לי כצלם היה קל לצלם. כשחזרתי, הייתי צריך להיכנס לבידוד, לפי ההנחיות.

"הקורונה גם הגיעה לבקר אותי אישית, לאחר שחזרתי מאיסלנד בפעם השנייה, בקיץ האחרון. היינו שם שבועיים, ואז תפסה אותנו סערת רוחות מטורפת, שלא אפשרה לנו אפילו לצאת מהבתים, אז נסענו לאיטליה לשבוע. גם שם היו אותם מראות מאנגליה: אף תייר לא נמצא במקומות הכי מתוריינים בדרך כלל. הכל פרוס לפניך ואתה יכול לצלם. שבוע וחצי לאחר שחזרתי לארץ מאיטליה, התברר שאני חולה קורונה, אז הלכתי למלונית לימי ההחלמה. אבל ב"ה עברתי את זה בקלות".

בעצם היית באיטליה, בזמן שהיא היתה המדינה המסוקרת ביותר מבחינת מספר הקרבנות.

"ולא רק זה, עוד היינו באזור שהיה הכי מסוכן מבחינת הקורונה - בצפון איטליה, בהרי הדולומיטים. למען האמת, הרחובות שם לא היו ריקים ואנשים לא בדיקו הלכו שם עם מסכות. אני לא אומר שהרחובות היו מלאים בהמון אדם, אבל הם גם לא היו ריקים. מהבחינה הזאת, לא הרגשתי את מה שסיפרו בחדשות. אבל כמוכן, זה פגש אותנו בעובדה שרוב המלוונות היו סגורים והיה לנו קשה למצוא מקום לישון. באופן כללי, בכל המקומות בהם אנחנו מטיילים, אנחנו מאד ספונטניים בדרך כלל: מסתובבים ביום, ולקראת הלילה מחפשים היכן אפשר לישון. ופתאום הגענו למצב בו הכל סגור, זה קצת מלחיץ".

ומה עשיתם?

"אז לא היה פשוט למצוא מקום לישון, אבל ב"ה תמיד הסתדרנו. אמנם באחד הימים לא הייתה ברירה, כי באמת לא מצאנו מקום לינה במקום אליו הגענו, והיינו צריכים לחזור אחורה על עקבותינו כדי לישון בנקודה הקודמת. באיסלנד גם קרה לנו שממש 'נתקענו'. היינו

כהשמש צובעת
את המפל בצבעים
של אש. איסלנד

צילום מרחפן מעל
גשר באיסלנד

יש מקום מאד חשוך ברדיוס של קילומטרים, כך שאתה יכול לראות וגם לצלם את שביל החלב. זה באמת מאד יפה. הסתכלנו, צילמנו וסיימנו, ואז חיפשנו את הדרך לרכב חזרה - ופשוט לא מצאנו. תבין, יש חושך מצרים מסביב, בלילה בלי ירח, ואנחנו הולכים על קצה האצבעות, חוששים שדורכים חלילה בשדה מוקשים. ופתאום, ראינו מרחוק פנס נדלק, ומישהו צועק לעברנו בערבית. אמרתי לחבר שלי: תעצור. הערבי עם הפנס התחיל לעקוב אחרינו ולצעוק, ואני פחדתי שעברנו בטעות את הגבול למצרים, ונתקלנו במברח גבול. ואנשים כאלה לא שואלים שאלות, אלא יורים בך. אמרנו פרקי תהלים, וב"ה פתאום, ממש משום מקום, מצאנו את עצמנו שוב ליד הרכב. זה היה מקרה שבאמת חשתי בו בסכנת חיים. אתה על הגבול, ורואה פנס רודף אחריך וצעקות בערבית. מפחיד."

מיקי שפיצר

לפני סיום, חשוב לשפיצר להדגיש שוב, שכל תמונה מרהיבה שלו שאתם רואים, מסתירה מאחוריה לא מעט שעות עבודה. "אני צלם טבע ונוף. לפעמים שואלים אותי למה אני לא מצלם חתונות, כי מי מרוויח כסף מלעמוד שעותיים ליד מפל ולצלם? אבל האמת שעבורי, הסיטואציות בטבע והצילומים המפרכים שם, הם הרבה יותר קלים מאשר לרוץ אחרי חתן וכלה, שזה לא הסגנון שלי, לא הטכניקה שבה אני משתמש וגם לא מה שאני רוצה לעשות. מאחורי כל תמונה שאתם רואים, יש השקעה של שעות, לעתים אפילו 5-4 שעות. בצילומים שלי המטרה היא להאדיר את 'מה רבו מעשיך ה', את יופי הבריאה. לעשות קידוש ה' בעולם."

והוא נזכר בעוד הרפתקה צילומית שהיתה לו באיסלנד. "העלינו שם רחפן כדי לצלם, והיו רוחות מאד חזקות. קיבלתי אזהרה על כך במסך הרחפן, אבל לא הקשבתי, והמשכתי לעלות את הרחפן עוד ועוד, לגובה 400 מטר, שזה גובה עצום. המשכתי לצלם, כשהרחפן במרחק של כשני קילומטר ממני, ואני רואה אצלי במכשיר שהבטרייה של הרחפן יורדת ויורדת במהירות. בגלל הקור והרוחות, הבטרייה נגמרה במהירות, ולא הצלחתי להציל את הרחפן לפני הנפילה. הוא נפל בדיוק בשדה הלבנה בהר געש, מרחק גדול מאיתנו. זה היה רחפן יקר מאד, אז חיפשנו אותו בעזרת ה-GPS שמותקן עליו. אחרי שעותיים שכללו הרבה פרקי תהלים, הצלחנו ב"ה למצוא אותו, בריא ושלם."

מוזיקלית, ומנגנים בו נגנים ידועים כמו אבי סינגולדה ודור אסרף. השיר גם מאד מתאים לתקופה, מדבר על רפואה שלמה, והוא שיר שביצעו במקור פרחי מיאמי, מקהלה שאני מאד אוהב. הבאתי לקליפ הזה את כל מה שמזוהה איתי, את צילומי הנוף באיסלנד, וגם את צילומי הטליתות והמוטיבים היהודיים בנוף, וב"ה יצא קליפ מושלם. שכרתי שם חברה מקומית לצילומים, שגם העלתה רחפן מקצועי מאד, ויחד עשינו צילומים ברמה הגבוהה ביותר. אני חושב שמדובר בקליפ שלא היה כמותו במוחיקה החסידית."

אם כבר אתה מוציא כזה סינגל וקליפ מושקע, למה לא לחתוך חדש לגמרי?

"האמת היא שכבר כמעט הוצאתי בעבר שיר חדש בעצמי, וכבר עבדתי עליו עם המעבד שוע פריד, שהוא חבר טוב. אבל דווקא השיר הזה, 'רפאנו', צלצל לי כל הזמן באוזניים כשיר שמתאים לתקופה ומאד כדאי לחדש, והתחבר לי גם עם הצילומים באיסלנד, אז החלטנו להתחיל אתו. אני מאמין שבקרב אוצאי גם סינגלים חדשים ממש משלי."

בנושא המוזיקה, מספר שפיצר, הוא גדל "כמו כולם. על פרחי מיאמי, שוואקי, פריד ובן דוד".

ומה עם שירה באירועים?

"אני פה ושם בחופות. כשהייתי ילד, שרתי במקלות ילדים."

כנס וצעקות בערבית, בגבול מצרים

סבו, מגלה מיקי שפיצר, הוא לא אחר מאשר הסופר החרדי הוותיק והידוע, שמואל ארגמן. סביר להניח שרבות מהרפתקאותיו של שפיצר, יכלו למצוא את עצמן בספרי המתח של הסב.

נתקלת באנטישמיות בניסיעות שלך?

"האמת שלא, ואני עוד הולך לרוב, כמעט בכל מקום, עם ציצית וכיפה גלויות."

היתה פעם שחששת סכנה?

"סכנת חיים ממש? כן, וזה דווקא היה בארץ. נסעתי אז עם חבר לצלם כוכבים במדבר יהודה, בדרום הארץ. נסענו עד גבול מצרים, שם

"יצרתי סוג של 'אורגן יהודי'"

עבר

הכל התחיל כשהרגשתי שיש דברים בעולם הקלידים שחסרים לי ופשוט התחלתי לבנות אותם בעצמי. תמיד הפריעה לי העובדה שהייתי רוצה להגיע לסאונד מסוים עם הקלידים - והחברות לא נתנו לכך מענה. למשל, תופים ברמת סאונד מסוימת. מאחר וראיתי שחסרים סאונדים ומקצבים כאלו, החלטתי ליישם את המאמר 'הדרך הטובה ביותר לחזות את העתיד היא פשוט להמציא אותו', וליצור אותם בעצמי.

זהו בעצם הרעיון של הדברים שפיתחתי. כולם נוצרו מהיעדר של משהו מסוים שחיפשתי, והחלטתי שאם יש מקצב מסוים או סאונד שלא קיים, אצור אותו. אחרי שדבר אחד הלך, בס"ד, כמו שרציתי, התקדמתי ופיתחתי עוד ועוד דגימות סאונד ומקצבים.

גדל הצורך שאהיה זמין לתמיכה טכנית ברוב שעות היממה. נגנים רבים, מכל רחבי העולם, יוצרים איתי קשר בכל שעה כאשר נתקלים בבעיה. לעיתים, דקות אחדות טרם תחילת האירוע, ולעיתים אף תוך כדי האירוע עצמו. קורה שציללים לא עולים על האורגן, ואני שולח באותו רגע חומרים לגנן כדי לטעון לקלידים, ובמידת הצורך אף משאיל אורגן חלופי תוך כדי אירוע.

תחום נוסף הוא העיבודים. לדעתי, העיבודים המבוצעים עם הדגימות מוזילים את העלויות, כיוון שניתן להפחית את כמות נגני הלייב בעיבוד ועדיין להישמע ברמה גבוהה מאוד.

גם הפקות מכובדות ביותר השתמשו בדגימות אלו. במיוחד בימי הקורונה, בהם נגנים נזהרים מלהתכנס, ניתן להחליף בקלות הרכבי נגנים בדגימות שלנו. לדוגמה, שימוש בדגימת הכינורות, הנשמעת הכי קרוב להפקת כינורות אמיתית. דגימה זו פותחה בשיתוף ידידי היקר יואלי דיקמן.

הווה

למעשה, כיום אני עוסק במספר תחומים: גם בונה מקצבים, אך בעיקר יוצר סאונדים שאיתם אני בונה את המקצבים. אפשר להגדיר את זה כ'יוצר סאונדים וצלילים'. זהו

תהליך פיתוח הצלילים המוקלטים מנגנים אמיתיים ומושתלים על קלידים. מתוך מאגר גדול של צלילים וסאונדים שיצרתי והקלטתי אני מתכנת את המקצבים שמשמעים הכי קרוב לסאונד של תזמורת המנגנת על במה, ומוזיקאים רוכשים את החבילות האלו עבורם. הסאונדים משמשים אותי גם בעיבודים, כתחליף לנגנים אמיתיים במקומות מסוימים.

כל סט דגימות המופק לאורגן מוצג לאחר מכן בקליפ הדגמה, וזאת כדי לאפשר למוזיקאים לחוות את הצלילים החדשים. ניתן לומר שנוצר סוג של "אורגן יהודי" - אורגן המתוכנת במיוחד למוזיקה היהודית, החסידית והמזרחית. ב"ה, רבים מהנגנים בציבור שלנו משתמשים בסטים שפיתחתי, מהנגנים המתחילים ועד למקצועיים ביותר.

תחום נוסף בו אני מתעסק זהו תחום אולפני ההקלטה. ברשותי שלושה אולפנים כאשר את התחביב שלי לעיצוב ואומנות ניתן לראות באולפנים אלו. האולפנים משמשים לתחומים שונים: הקלטות, עיבודים לזמרים, פיתוח סאונדים ועוד. לאחרונה הקמנו אולפן וידאו חדשני. האולפן משמש לצילומי קליפים על מסך ירוק, צילומי ראיונות ופודקאסטים, שידורי ZOOM ועוד. חלק מייעודו של אולפן זה הוא סיוע ביצירת סרטוני הדגמה לעולם הסאונדים שלנו, כאשר בעתיד הם יופקו בשפות שונות לטובת הלקוחות מרחבי העולם.

עד היום הקלטנו ועיבדנו לזמרים רבים ומפורסמים. תוכניות רדיו רבות מוקלטות אצלנו וגם הופעות חיות באולפן.

בעבר הייתי מנגן יותר באירועים, אך מכיוון שעסק הדגימות התרחב,

עתיד

יש הרבה שאיפות לעתיד. החלום שלי, בעז"ה, להפוך את סינטי מיוזיק למרכז פיתוח ישראלי מוכר בעולם בכל הקשור לסאונד ופיתוחים במוזיקה. לצורך כך נדרש להיות עם יד על הדופק ולהביא את החידושים העדכניים ביותר בכל הקשור לטכנולוגיה מוזיקלית. וכמובן - לזכות לסיים את הש"ס.

אתם כותבים
אנחנו מבצעים

מאזינים יקרים,
השנה ג'ינגל פורים של הישיבה הולך להישמע אחרת לגמרי

שלחו אלינו למייל <purim1076@gmail.com>
את מילות השיר והלחן בו תרצו להשתמש
ואנחנו נדאג לכל השאר

מסטינג ◀ קולות ▶ הקלטה ◀ עיבוד ▶

הפקה ◀ אולפני יענקי כהן Yanky cohen

KOL: PLAY 107.6 FM

קול פליי
תמיד צעיר

ובאו האובדים

יונתן ריגלר

מלחין הלהיטים

שהפך לר"מ בישיבה

אותם לכל מיני זמרים. אני מעולם לא עסקתי בזה בעצמי, רק כך זה עבד. בהמשך הכירו אותי יותר, והגיעו אליי כל מיני זמרים לביתי בירושלים, כשעוד גרתי שם, לשמוע שירים שהלחנתי. אבל בשלב מסוים החלטתי שאני רוצה להתמקד בתורה ובשליחות החינוכית. אחד הפרויקטים האחרונים שהייתי מעורב בהם היה האלבום 'אול סטאר' שהפיקו סוקי ודינג, שם הופיעו כמה לחנים שלי, ביניהם 'ויזכו' ששר מרדכי בן דוד.

"גם האלבומים שיצאו תחת שמי היו יחמה של המפיקים, שהפיקו את אלבומי של דקס. הם אהבו את הלחנים והציעו להוציא לי אלבום, אחרת לא הייתי עושה זאת. ב"ה, האלבום 'קווה אל ה'" זכה להצלחה, ומכר 28,000 עותקים רק בארה"ב. בהמשך רצו שאוציא אלבום נוסף כזה, אך המפיק, איזי טובנפלד ז"ל, נפטר באמצע העבודה, ולא הרגשתי צורך להמשיך עם זה, והמשכתי הלאה בחיים. כאמור, לכיוון שונה לחלוטין."

הפסקת להלחין מאז? או שנעדיין אתה מלחין פה ושם?

"אף פעם לא הפסקתי להלחין. יוצאים לי שירים ב"ה כל הזמן. וגם היום, אם יבוא מישהו ויבקש ממני שירים ויצא אותם, אין לי בעיה עם זה. זה לא שהפסקתי עם המוזיקה בחיי, אלא שאני לא יוזם פניות לזמרים. בזמנו, כאמור, היה מישהו שדחף את הלחנים שלי לזמרים שונים, והיום אין אחד כזה. אם מישהו ירצה דווקא לחן שלי, אסכים, כי זה כבר לא דבר שאפשר לקיים על ידי אחרים, אך ברגע שלא מבקשים - הכל בסדר..."

"יש לי באמתחתי בהחלט המון שירים, אני מלחין שירים כל שני וחמישי, אבל אין לי את הזמן והפנאי ללכת ולשלוח אותם, אז השירים הללו נשארים בבית, בחיק המשפחה, ואנחנו שרים אותם בשולחן שבת או בחגים, יחד עם המשפחה. אבל אם יפנה זמר, אין סיבה שלא אתן לו שירים ואלחין עבורו. אגב, מרדכי בן דוד היה אצלי בבית כמה פעמים, שאלחין עבורו שירים. בפעם האחרונה אני חושב שהוא היה אצלי בערך לפני כשמונה שנים, כאן בביתר. אם יבוא זמר ויבקש שיר, אני יכול להלחין לו משהו על המקום, אבל פחות יש לי את הפנאי היום לשלוח ולעבוד על זה, והלחן חוזר. אני כבר לא נמצא שם."

ואתה שומע דברים שיוצאים היום? מאזין? מעורב?

"היום אני לא מתעניין בכלל. לא חי את העולם הזה של המוזיקה של ימינו."

מה הלהיט הכי גדול שהלחנת? שאלנו. הרב בורוכוב: "אני חושב ש'המלאך הגואל' ששר שלומי דקס, הוא הכי מוכר, ונשאר עד היום."

ישראל בורוכוב היה אחד המלחינים והזמרים הפוריים ביותר לפני כ-20 שנה, בעודו בחור צעיר למדי. הוא הלחין לשלומי דקס שירים רבים, כמו הלהיט המושר עד היום "קומה ה'", שיר הרגש "המלאך הגואל" ועוד רבים; הלחין חלק גדול מהאלבום "אול סטאר", ובין השאר את "ויזכו לראות בנים" ששר שם מרדכי בן דוד, וכמובן עוד שני אלבומים בשירתו הוא, ביניהם האלבום "קווה אל ה'" שהיה נחשב למתקדם בזמנו, מלא במקצב הדאנס, וכלל את הלהיטים "קווה אל ה'", "הכל יודוך", והשיר שמנוגן מידי חנוכה עד היום, "יונים נקצו עליי", שזכה גם לאינספור גרסאות כיסוי.

אלא שמאז, ודי באחת, בורוכוב נעלם. לבד משני האלבומים שהוציא, והלחנים הרבים שהלחין בזמנו, הוא עזב הכל, וירד מאור הזרקורים. בשנים אחר שנות ההלחנה והשירה, המשיך בורוכוב לנגן כקלידן פה ושם באירועים בארץ, אבל בשנים האחרונות עזב גם את זה, כמעט כליל. היום, המלחין ישראל בורוכוב מאז, הפך לרב ישראל בורוכוב (כיום בן 47), תושב ביתר עילית, והוא משמש כר"מ בישיבת "תורת ישראל" השוכנת בישיבת התפוצות שבהר ציון בירושלים, ומיועדת לבחורים שלא מצאו את מקומם בעולם הישיבות הסטנדרטי.

לאן נעלמת בעצם מאז? נדמה שהשארית את כל נושא המוזיקה מאחוריך.

הרב בורוכוב: "יש את המשחק הקטן בעולם הזה, והוא הצליח, ושיהיה לך כסף וכבוד, ומי שמצליח בכל זה יהיו לו לכאורה חיים טובים. אבל אני תמיד ראיתי מול עיניי את המשחק הגדול, שזה הנצח, ואם אני רוצה לנצח במשחק הגדול - אני צריך לדעת לא להשתמש בזמן שלי יותר מידי עבור המוזיקה. ומוזיקה, מה לעשות, היא עיסוק שלוקח הרבה זמן. לשמח אנשים דרך מוזיקה זו מצווה, אבל זו מצווה שיכולה להיעשות על ידי אחרים."

כאמור, היום הוא משמש כמגיד שיעור בישיבת "תורת ישראל" בירושלים. "זהו ישיבה שנפתחה לפני כשלוש שנים, והיום לומדים בה כ-50 בחורים. אני מוסר שם שיעור בכל יום, ונמצא שם בבוקר ובצהריים. זו ישיבה המיועדת לבחורי ישיבות שעזבו מסיבות כאלה או אחרות ישיבות טובות, כאלה שיוצאים ללמוד, אבל לא הסתדרו בישיבות הקיימות, ואצלנו הם מקבלים אהבה ואחון קשבת."

המבטא שלו היום - ישראלי לגמרי, אבל הרב בורוכוב הוא אמריקאי במקור. "עשיתי עלייה לארץ בגיל 23. אחרי הנישואין למדתי בכולל, וכל עניין המוזיקה בחיי התחיל אז, רק אחרי הנישואין. הייתי מלחין לעצמי כל מיני שירים, והיה מישהו ששמע את השירים שלי ודאג לשלוח

studiomiroca@gmail.com

ג'ואיש מיוזיק .FM

האפליקציה
הראשונה
למוזיקה יהודית

Download on the
App Store

GET IT ON
Google Play

... עדכון חדש לאפליקציה ...

שיעורי
תורה

ערוצי
רדיו

שיתוף בן
משתמשים

פלייליסטים
ללא הגבלה

חיפוש
מתקדם

פופל
איש

ממשק
חדש

זמין להורדה גם במכשירים מסוגנים

בקרו באתר: www.jewishmusic.fm

■ **התכנון.** משמאל, התכנון הראשוני של הקבלן. מימין, התכנון הסופי והמלא שלי. הדירה אתגרה מאוד בקונטור המבנה את תכנון הפנים שלה. המטרה הייתה לייצר חלל נעים ומזמין שלא יבזבז שטח, ושיכיל פרקטיקת מגורים יומיומית, עם אופציית אירוח נאותה.

■ **פינת אירוח.** בכדי לאפשר חלל אירוח מרשים וגדול שלא יופרע מהמעברים השונים, תוכנן קיר כוח ארוך ועצמתי מפורניר אגוז המכיל בתוכו 2 דלתות נסתרות לשני האזורים הפרטים של הבית. כך, סלון הדירה נשאר תחום ומוגדר, והנראות של פתחי המעבר לא מורגשת.

■ **החלל הציבורי.** החלל הציבורי כולו, יחסית צר וארוך. בכדי לייצר תחושה של רחבות, הפנקציות השונות מוקמו בזו אחר זו, והעמדת הריהוט יצרה אשליית נפח רחבה יותר.

■ **סלון.** הנוף הנשקף מוטריות הסלון לעת ערב. מיקום הדירה הפונה ללב הסיטי האורבני של גוש דן, וחלונות הענק, משרים תחושה של לופט רחב ידיים.

■ **פינת האוכל.** לבקשת בעלת הבית, תוכננה מחיצת הפרדה מברזל שחור, שתייצר את האינטימיות הנדרשת בין המטבח לפינת האוכל ושכמקביל לא תייצר עומס בחלל.

■ **המטבח.** המטבח תוכנן כך שישמש את בני הבית באופן פרקטי ויומיומי. לחומרי הגמר נבחרה פורמייקה בהירה (בכל זאת - בית עם ילדים!) בגווי אפור-שנהב, ולהשלמת המראה הוספנו ידיות חיצוניות בצבע שחור. בכדי לשבור את הניקיון הוויזואלי נבחרו כסאות בר בגווי ירוק תפוח ואקססוריו בגוונים תואמים.

בט"ד

שרון דניאל הפקות מציגים:

שוואקי לייב פארק

SHWEKEY
LIVE PARK

יעקב שוואקי | לייב פארק

**אלבום המופע החדש
לצפיה בוידאו / להאזנה**

עכשיו בחנויות ב-USB ולהורדה דיגיטלית

WWW.SHWEKEY.LIVE

DanielPro

שנקיס
SHANKY'S
מוזיקה • קונצרטים • תוכניות • אירועים • שיתופי

אירועי החודש אירועי החודש אירועי החודש אירועי החודש אירועי החודש אירועי החודש

בחב"ד חגגו י' בשבט

חסידי חב"ד מכל העולם ציינו את תאריך י' בשבט, יום הילולת האדמו"ר הקודם. מופע מיוחד בשידור לייב לכל העולם נערך על ידי "כולל תורה". באירוע שר נמואל הרוש, וליוו עמי כהן ונחמן צוקר. הפקה: צבעים הפקות

קורונה טיש

התכנית "לילה מנצח" עם יואלי דיקמן, העבירה מופע חי בשידור ישיר מהמלונית לחולי קורונה "דן" בירושלים. שרו: שלמה כהן, שימי סקלאר, יהודה רושגלד, משה דוד ויסמנדל ויענקי הל. צילום: אלי קובין

איתן כ"ץ במופע ט"ו בשבט

הזמר איתן כ"ץ, שעלה לאחרונה מארה"ב לארץ, ערך מופע ט"ו בשבט מיוחד בשידור חי, עם מבחר משיריו. הופיעו ושרו לצדו: אהרן רזאל והמלחין הרב הלל פלאי. הנחה: ידידיה מאיר. הפקה וייזום: יהודה קלמן. עיצוב מסכים ותוכן: מדיה פרו

פרס יקר ערך יהודי

הרב יהודה רפאל יו"ר מוסד הרב קוק, העניק ארון ספרים מלא בספרי "מוסד הרב קוק" לשיבת "עבודת ה'" בהר שמואל שבגבעת זאב. הישיבה זכתה בפרס במסגרת התוכנית מאסטר פליי עם יואלי דיקמן, המשודרת מדי צהריים בין 14 ל-16 ברדיו קול פליי

ישראל שומע ומדווח

ישראל כהן

בתמונות: בנצי שטיין אצל מרן שר התורה « פריד, אלבז וכהן באוהל הרבי » נרננה וישראל אדלר נחתים בארה"ב « עוגת הימולדת של יידל ורדיגר » אבישי אשל ומידד טסה באולפן «

הוקלטה, והשירה לכל האלבום מוקלטת ומופקת בימים אלה ואמורה להסתיים ממש בשבועות הקרובים.

למרות ה"פרישה", מסתבר שהזמר **מיכה גמרמן** צפוי לשחרר סינגל חדש בעיבודו של **בני לאופר**.

המעבד **שוע פריד** הקליט עשרות כלי נשיפה עבור פרויקט חדש משירי מודז'ץ.

בימים אלו יוצא שיר חדש באנגלית בשם "כי הם חיינו" אותו שרים **ברוך לוין, אבישי בראדט, ר' שלמה טויסיג ואורי דויד**, לרגל שנה לסיום הש"ס.

הכנר **שימי וייצנהדלר** הפתיע את חבריו ועשה רילוקיישן מביתו שבביתר – ללונדון.

אברהם פריד הפתיע עם קליפ חדש ומיוחד עבור ארגון "שפרה ופועה" מככר חב"ד.

הזמר **טל וענקין** צילם קליפ במיאמי לשיר חדש. מדובר בלחן חדש וקצבי למילים "כנפי רוח", שכתב הראי"ה קוק. השיר ייקרא: "עלה".

מזל טוב לזמר **בערי וובר** לרגל שמחת בר המצווה לבנו, שהתקיימה ימים ספורים לאחר ה"שער" במגזין קול פליי הקודם, בו כיכב. התייצבו, בין השאר: **ליפא שמעלצר, גרשי שוורץ, הרשי וינברגר ונפתלי שניצלר**. במהלך האירוע אף עלה האב לדואט מיוחד עם הבן.

הזמרים **אבישי אשל ומידד טסה** מבשלים באולפנים בימים אלה דואט חדש.

בשיר האחדות של **שוקי סלומון**, צפויים להשתתף כ־20 זמרים, ביניהם **עמירן ואריק דביר, משה דוויק, אברמי רוט, רולי דיקמן, חיים ישראל, ישי לפידות, קובי ברומר** ועוד ועוד. הקליפ – יצולם כולו בסלולרי (!).

הלהיט השלישי בסדרה של **אברמי רוט ויוסי גרין** (אחרי "חסד שבחסד" ו"מצוא חן בניגונם"), ייקרא "ונזכה ונחיה ונראה" והוא עתיד לצאת בעוד כשבועיים. לאחר מכן, כך נודע, ייצא הסינגל הרביעי והמפתיע שיעסוק בנושא ד"אטה.

עוד לפני כן, ייצא סינגל חדש בדואט בין **אודי אולמן לאברמי רוט**, בו מחדשים השניים את השיר "ישימך

מופע "האסק" הולך ומתקרב. לראשונה בהיסטוריה, מופע האסק ניו יורק יעודר השנה בשידור חי לכל העולם, כמעט ללא קהל. מי יופיע? זהו סוד כמון, אולם למדור נודע כי השנה יופיעו ככל הנראה גם **יעקב שוואקי וגם אברהם פריד**, לצד גלריית זמרים נרחבת. מלכתחילה, תוכנן כי שוואקי יופיע בהאסק דובאי ואילו פריד בהאסק ניו יורק, אלא שבשל סגירות השמים הנרחבות ומצב התחלואה בדובאי, עתידו של האסק דובאי (שהיה אמור להיערך ב"ט באדר באולם "דובאי אופרה"), כרגע לוט בערפל. המעבד והמנצח **יואלי דיקמן** היה אמור לנסוע למופע בניו יורק, וכבר החל לעבוד על התזמורים, אלא שסגירת השמים אילצה אותו להודיע כי לא יוכל להגיע. למדור נודע כי תוכנן "דואט ניצוח" מיוחד בינו לבין המעבד הוותיק **ישראל לאם**. יש דיבור כי גם גדול המלחינים **יוסי גרין** יופיע במופע בדובאי, ואולי גם בניו יורק. למדור נודע כי מופע ניו יורק יצולם כבר כעת, בכ"ו בשבט, בלוקיישן מפתיע בניו ג'רזי בהשתתפות כ־200 תורמים קו שיהנו ממופע פרטי, ובתאריך ב' באדר המופע יעודר לכל העולם.

ישי לפידות לנסות? למדור נודע כי הזמר המצליח קיבל פנייה מאחת המפלגות. ככל הנראה, הוא עתיד להשיב בשלילה. ועוד מלפידות: רגע לפני הסגר, אחיינו **יהודה אהרני** (שגם שר הוציא בעצמו כמה שירים שכתב והלחין), התחתן בשעה טובה ומוצלחת. הדוד הידוע התכבד בברכה.

מעורר השראה: זמרים רבים וטובים השתתפו באלבום "שיר 3" של המלחין והנדיב **ר' שלמה יהודה רכניץ**. למדור נודע, כי לאות תודה על השתתפותם של הזמרים בשיריו, הודיע המליארדר מלוס אנג'לס כי יתרום סכומים נכבדים לארגונים הקרובים ללבם של הזמרים, כל אחד והארגון שהוא מקושר אליו. גם ההכנסות ממכירת האלבום נתרמות כולן. ועוד מרכניץ: באלבום תפגשו בין השאר את השיר "מרגישין", שכבר הולחן ובוצע על ידי **ברוך לוין** באלבומו הוא, ויוצא הפעם מחדש עם שינוי קל בלחן, ובביצועם של **איתן כץ ויהודה גרין**.

בקרב: שיר וקליפ חדש של הזמר **אבי אילסון** בלחן של **אלחנן אלחדד**, מי שהלחין עבורו את "יתן לי אור".

המלחין הצעיר **בנצי שטיין** נכנס אל מרן הגר"ח קניבסקי שליט"א, להתברך לקראת פרויקט מוזיקלי עליו הוא עובד בימים אלו.

לשאלת רבים על האלבום של **זאנוויל וינברגר** (שמגיע לו תנחומים על פטירת אביו ז"ל): כל המוזיקה כבר

בערי וובר ובעי בבר המצוה << ריבו ואדלר בנתביג

דמותו של יידל עם זקן ארוך. גם גדול הנגנים **אבי סינגולדה** נסע לארה"ב, והקליט גיטרו לאלבום.

הזמר **יעקב שוואקי** לא מפסיק להפתיע והפעם הזמין את כל חתני הבר מצווה שחגגו בצמצום בעקבות מגבלות הקורונה, להשתתף בוידיאו קליפ חדש שמוקדש להם. השיר, "המלאך הגואל אותי" שהלחין **איצי וולדנר**, ייצא בקרוב בשילוב קליפ מעניין. ואם בא לכם לקחת חלק, זה הזמן לשלוח מייל: HamalachCampaign@gmail.com. ועוד משוואקי: מקורבים למר מספרים כי אלבום חדש מתחמם לו, וייצא אולי אפילו בקיץ הקרוב. מעורב חזק באלבום: המלחין **הרשי ויינברגר**.

חיים שלמה מאינס הגיע לצפת, לצילומים לקליפ חדש.

באין אירועים בארץ, מקהלת **"נרנה"** יצאה לארה"ב, והספיקה להופיע בבר מצווה במונסי עם ילדי הפלא **מוטי ויהודה זילברברג**, וגם בבורו פארק עם **ישראל אדלר**, בזיץ ט"ו בשבט עם הקלידן **יענקי לעווי**.

בקרב מאד, לוח השידורים ברדיו "קול פליי" בסופ"ש הולך לשנות את פניו עם אמנים ומגישים מרעננים ומפתיעים ותכניות סוערות, מהן כמה מפתיעות במיוחד...

האלבום של **אברהם מרדכי שוורץ**, עתיד לצאת אחרי שבועות.

הזמיר הצעיר משיקו (בן 20 בלבד) **דוד הולשטיין**, אותו חשפנו במגזין הקודם, יוציא בקרוב סינגל בשם "מנוחה ושמחה" בסגנון בלוז, מהאלבום החדש. על העיבוד: **יואלי דיקמן**.

גם הזמר **ברק כהן** עובד על סינגל שייצא בימים הקרובים, בלחן של **בריו חקשור** (ההוא מ"ברשות" של **יעקב שוואקי**).

אלוקים", אתו זכה לפני עשרות שנים האב, החזן **דוד אולמן**, בתחרות "המצעד החסידי" של ד"ר **מרדכי סובול** ז"ל. על העיבוד: **דייוויד טויב**.

אמרו מזל טוב יפה לזמר **מרדכי שפירא**, לרגל הולדת הבת.

בורחים מהסגר: הזמר והיוצר **ישי ריבו** והגראמער **ישראל אדלר** יצאו לארה"ב - ריבו למופע פרטי במיאמי ואדלר לשורת אירועים בניו יורק - ונפגשו בנתביג.

האב הטרי **זלמן שוטוב** עובד על סינגל חדש, "נשמת כל חי", שייראה אור בקרוב. הלחן שלו, והעיבוד של יפתח דקל. השיר צפוי לצאת השבוע, לכבוד הברית לבן החדש.

מפגש פסגה באוהל הרבי מליובאוויטש, בין **אברהם פריד**, **גד אלבז** והמפיק **שלומי כהן**, נערך כאשר הגיעו אלבז וכהן לשאת תפילה לרפואת האב, **בני אלבז**, שנדבק בקורונה.

הזמר **אבי מן** אוסף חומרים לאלבום הבכורה. במקביל, עקב הסגר והקורונה, הוא ישיק עם הקלידן **משה אברהם (מושמוש)** פרויקט של "שיר לשבת": כל שבוע בערב שבת, ביצוע מיוחד.

הזמר **מוטי אילוביץ'** מוציא בימים אלה גרסה ב...ידיש לשיר "שבור לב" ששר **חנן בן ארי** וחיידש **אברהם פריד**.

בימים אלה יוצא אלבום פרויקט x חדש של **יוחי בריסקמן** שעיבד **יהודה גילי**. שרים: **ארי היל ואלי מרקוס**. למדור נודע כי כדי לשמור על חשאיות ככל הניתן, אפילו המעבד לא ידע עד השלבים המאוחרים של ההקלטות מי ישיר באלבום.

ועוד מהיל: ארי והמלחין הצעיר **בנצי שטיין** עמלים בימים אלו על שיר מרגש חדש: "יהודי הוא קודש קודשים".

לוי פאלקוביץ' מסיים בימים אלה עבודה על אלבום חדש. בין המעבדים: **יהודה גילי**.

גם **רולי דיקמן** עובד בימים אלה בקצב באולפנים על חומרים חדשים. בקיץ ייצא בעז"ה להיט חדש עם קליפ מרהיב, והפעם בסגנון קומיצי בלחן של **אלי קליין**, על המילים "מה רבו".

אבי דרור נסע לנו יורק לעזור ל**יידל ורדיגר** וליוסי טיברג בהפקת האלבום למלחין **חיזקי וייס** שישיר **מרדכי בן דוד**, וחגג ל**יידל** יומולדת 50 באולפן, עם עוגה מיוחדת במינה, עם

מחוץ לבודפשט: מזרח הונגריה

דודי רובינשטיין יועץ תיירות ומנהל "חול" מהודר

תעודת זהות: הונגריה | **עיר הבירה:** בודפשט | **שפה:** הונגרית | **מטבע:** פורנט | **כביש אגרה:** בדרך לקערסטיר הכביש המהיר הינו כביש אגרה, נדרשת מדבקה לרכב | **מצב קורות:** המדינה סגורה לזרים למעט בעלי אישורים ספציפיים | **חברות תעופה:** אלעל, וויזאיר, ריינאיר, בלובירד

הקדוש. במקום, חדרי לימוד, חדרי תפילה, אירוח, מקווה וכמובן הארוחות המפורסמות לעילוי נשמת רבי ישעיה בן רבי משה. לשובע ולא לרזון.

אזור היין של מזרח הונגריה

בנסיעה קצרה של 10-15 דקות מקערסטיר, נגיע לטוקאי, עיירת חבל היין של הונגריה. בעבר ייצרו כאן גם יין הונגרי משובח כשר למהדרין. כיום, נוכל לבקר בעיירה ביקבים עתיקים יפהפיים, לראות את תהליך ייצור היין המסורתי, את היישון בחביות. מרשים, בריח של פעם.

ממרכז העיירה נוכל לשוט על גבי רפסודות חדישות לשיט ציורי בנהר הדנובה ותעלותיו. מומלץ ביותר.

איעהל

במרחק של 20-30 דקות מזרחה מקערסטיר נגיע לאיעהל, לציון של ה"ישמוח משה", ממפיצי החסידות בהונגריה, ממנו יצאה שושלת סאטמר המעטירה. כיאה לחסידי סאטמר מארה"ב, גם בציון הזה יש מקווה והכנסת אורחים מרשימה על בסיס שירות עצמי.

פארק ההרפתקאות זאמפלן - Zemplén Adventure Park

מעל העיירה איעהל נמצא אחד מפארקי ההרפתקאות השווים ביותר של הונגריה. הפארק בנוי על צלע החר, בכמה מפלסים של ההר. למפלסי ההר עולים ברכבל פתוח עם נוף יפהפה.

בהר תמצאו אומנות, מגלשות הרים, מתקני שעשועים, קיר טיפוס, החלקה על הקרח, שבילי הליכה בטבע והמון נוף משגע. לא יקר!

ליליפורד Lillafüred – שמורת הטבע ביק

באמצע הדרך בין בודפשט לקערסטיר, נמצאת אחת משמורות הטבע הגדולות ביותר של הונגריה. נרד מהכביש המהיר לכיוון לילפורד, סטייה מהכביש המהיר של כחצי שעה לכיוון, ונגיע לאחת משכיות

בימי שגרה רבים מהמגזר טסים לבודפשט. מדובר באחד היעדים האהובים והמבוקשים ביותר במגזר.

במגזין הראשון של "קול פליי", כבר הרחבנו בהסבר מדוע בודפשט כל כך נוחה ומזמינה את התייר המהודר. מקווה ששמרתם את גירי העיתון.

הפעם, נשדרג לכם את הטיול - שנקווה שיתאפשר בקרוב, עם הדרכונים הירוקים - ונעסוק במה שיש להונגריה להציע מחוץ לבודפשט.

בדרך לקערסטיר: צביטת התרגשות בלב

נצא מבודפשט מזרחה לכיוון אוקראינה, כ-2.5 שעות על האוטוסטרדה, כביש מס' M3. נגיע לאזור הכפרי של מזרח הונגריה. הכפרים נראים כמו לפני 100 שנה, כשאלפי יהודים חיו שם, עד לשואה הארורה.

השמות של הכפרים עושים צביטת התרגשות בלב. איעל, דאראג, ראצפערט, קאליב. כמה חיים יהודים טהורים היו בכפרים האלה נגיע לקערסטיר, נעלה עם הרכב לבית העלמין שנמצא בגבעה מעל הכפר. הציון נמצא בראש הגבעה.

תמיד, בכל יום בשנה, נמצא שם יהודים שמגיעים להתפלל, לבקש, לשפוך את צקון לחשם. רבי ישעיה בן רבי מושה. יש משהו מאגי במקום הזה. הלב נפתח העיניים דומעות.

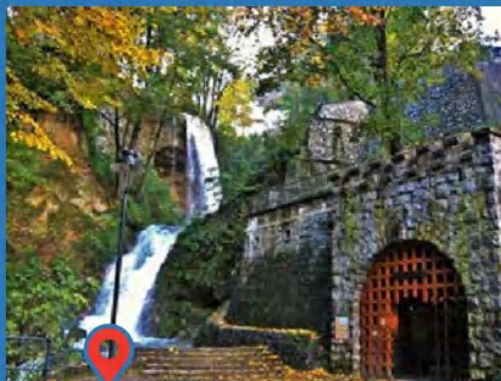
נחזור לכפר, ונבקר בהכנסת אורחים המרשימות שהוקמו שם.

ניכנס לר' ישעיה הויז. כיום נכדיו, משפחת רובין, מפעילים שם הכנסת אורחים, בבית שבו הוא חי, ערך את הטישים, את המלווה מלכה המפורסמים ואת הישועות לרוב. ניכנס ל"קוויטל צימר", ונכתוב פתקה לבקשה וישועה.

נמשיך לר' ישעיה גאסט הויז, הכנסת האורחים הגדולה המופעלת על ידי ר' משה יוסף פרידלנדר וממוקמת על הגבעה בדרך לציון

מראה אופייני בטוקאי

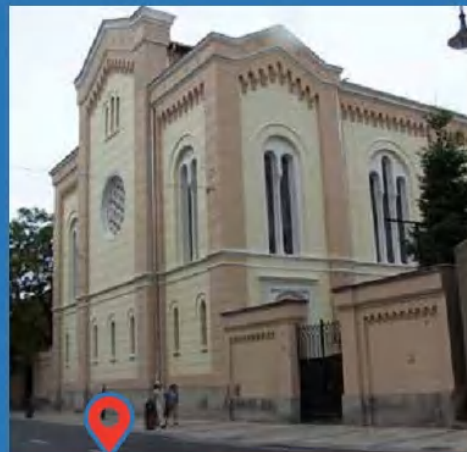
המפל בשמורת הטבע

פארק ההרפתקאות זאמפלן

שמורת הטבע בליפורד

בית הכנסת במישקולץ

בית כנסת מישקולץ (בין שמורת הטבע ביק לקערסטיר)

כתובת: Kazinczy Ferenc u. 7 Miskolc. בית הכנסת היחיד במזרח הונגריה ששרד את השואה בשלמותו. כיום, בשל חיסול הקהילה בידי הנאצים, הוא פעיל בעיקר בחגים. בית הכנסת, שהיה מפואר גם לפני השואה, עבר לאחרונה שיפוץ על ידי ממשלת הונגריה, והוא מרשים מאד גם מבחוץ. בית הכנסת נשאר בתפארתו כמו לפני השואה, כולל 3,000 שמות על המושבים! מרגש.

טלפון לתיאום מישקולץ: +36209217373, +3646344884. פיטר צלוקבינקי, מישקולץ.

החמדה של הונגריה. שמורת טבע במזרח הונגריה הכוללת הרים (ורכבל), אגמים, מפלים, שבילי הליכה ומה לא. נעצור ליד הטיירה שהפכה למלון מפואר, ומהגנים היפים נצפה לעבר האגם ה"כלוא" בין ההרים. מרגיע את הלב.

לא רחוק משם, יש את המפל של השמורה. נלך לפי השילוט Lillafüredi vízesés.

רכבל Lillafüredi Libegő: נתקדם קצת בתוך היער לרכבל הפתוח שעולה עד לראש הפארק הלאומי. למעלה בפסגה שבילי הליכה נעימים ונוף משגע, רק להתלבש חם!

חוויה ייחודית! ניתן לשכור אופניים, סאגוויי, לעלות איתם ברכבל ולרדת את כל ההר. מסלול של 3 ק"מ באופניים.

טוקאי

תעודת זהות איציק קדוש

גיל: 47. נשוי ואב לארבעה. תושב ירושלים.
עיר מוצא: ירושלים. שכונה אהבה: נחלת שבעה,
השכונה בה גדלתי. אם לא היית גר בירושלים איפה
היית גר? הייתי מתגורר במשק חקלאי בצפון הארץ.

יצאנו לאכול

יוסי אטינגר & אלי הלמן

הסוד: "לחשוב קדימה ולהיות יצירתיים"

ז"ל, הכין עוגת רולדה קלאסית שמאוד אהבתי. ביקשתי לטעום ממנה וקיבלתי בקטע של צחוק את העוגה לפני עם כל הקצפת..."

כמה שנים אתה כבר בתחום האוכל?

"מאז שאני זוכר את עצמי אני בתחום האוכל. מאז שאני זוכר את עצמי אני בקונדיטוריה של קדוש. האפייה, זו אהבה מיוחדת שלי, אהבה שרק הולכת ומתעצמת עם השנים."

מה מרגש אותך בעבודה עם אוכל?

"היצירה, החדשנות, ושהלקוחות ואני שבעי רצון מהתוצאה הסופית."

איך אתה מתמודד עם משבר הקורונה, והטראומה הגדולה שהיא גרם לענף המסעדות?

"ממשיכים לעבוד כרגיל, לפי ההנחיות ולפי מה שמאפשרים לנו. חושבים מחוץ לקופסא וממציאים רעיונות חדשים. אסור לעצור ולהיכנס לשאננות ודכאון. חייבים לחשוב קדימה ולהיות יצירתיים."

לסיים טיפ למבשל/אופה:

"לבלש בהנאה, ורק מתוך אהבה ולא מתוך אילוצים. רק ככה האוכל יוצא טעים, ותמיד לחקור וללמוד ולהבין אוכל על כל גווניו."

הכותבים הם מנהלי "דחילשם", קהילת הקולינריה הכשרה הגדולה בישראל

אופן ההכנה והרכבת המנה:

מכינים את הבצק: שמרים, קמח, ביצים וסוכר בקערת מיקסר עם וו לישה ולשים 5 דקות עד לקבלת בצק אחיד. מוסיפים חמאה בהדרגה ולשים עד שהיא נטמעת לחלוטין. מוסיפים מלח ולשים עוד 6 דקות עד שהבצק נפרד מדפנות המיקסר. מכסים ומעבירים למקרר למשך הלילה. מכינים את המלית: מערבבים בקערה את כל החומרים למעט הדבליים ושומרים במקרר עד השימוש. מכינים את השטריוזל: מעבדים את החומרים במעבד מזון בפולסים רק עד לקבלת פיזורים גדולים. שומרים במקרר עד השימוש.

ממלאים, מעצבים ומתפיחים: מרדדים את הבצק על משטח מקומח למלבן בעובי 1/2 ס"מ. מורחים מעל את המלית בשכבה אחידה בעובי 1/2 ס"מ ומפזרים את הדבליים. מגלגלים מאחת הפאות הארוכות לרולדה לא הדוקה ומעבירים למקפיא ל-30 דקות בכדי שיהיה קל לחתוך. חותכים את הרולדה לפרוסות בעובי 3 ס"מ ומשכיכים אותן בתבניות הרינגים (קוטר 8) מכסים במגבת ומתפיחים כשעה עד להכפלת הנפח. מחממים תנור ל-180 מעלות במצב טורבו. מצפים בשטריוזל ואופים: מרססים את העוגות בשמן פאם בטעם חמאה ומפזרים שטריוזל. אופים 18 דקות עד שהעוגות והובות מאוד. מצננים ומפזרים באבקת סוכר. שומרים עד יומיים בטמפר' החדר או עד 4 ימים במקרר. מחממים בתנור חם לפני ההגשה. בתיאבון.

צילום: אילן שניידר

"שוקולד. הוא מגיע בהמון סוגים, טעמים וצורות. שוקולד אהוב על כולם - תינוקות, ילדים, בני נוער ומבוגרים. כל הזמן מחדשים אותו, מביאים טעמים חדשים ומענגים."

מהו סוג האוכל שמאפיין אותך?

"אני עובד במטבח החלבי, ויחד עם זאת אני קרניבור מלידה, מתענג על נתחי בשר, על הרעש של הצלייה, על הטעמים העזים של נתחים במעשנת ועל כל מה שמסביב. בקיצור, אני אוהב לאכול."

מה הזיכרון הראשון שלך מהמטבח?

"בתור ילד, הגעתי לקונדיטוריה, ואבי, מאיר

פינת המתכון בריוש ריקוטה וחמוציות

מצרכים:

אינסטנט מודיע
זבלים
אבקת סוכר
סוכר דמררה
תמצית ונל

חומרים לבצק:

500 גרם (3/4 כוסות + כף) קמח
25 גרם שמרים טריים
6 ביצים גדולות (300 גרם)

80 גרם (1/3 כוס + כף גדושה) סוכר
300 גרם חמאה קרה חתוכה לקוביות קטנות
10 גרם מלח

למלית:

2 מיכלים (500 גרם) גבינת ריקוטה
100 גרם (1/2 כוס) סוכר
20 גרם אינסטנט מודיע
1 כפית תמצית ונל
קליפה מגוררת מלימון אחד 1 כף קורנפלור
1/2 כוס חמוציות

לשטריוזל:

140 גרם (1 כוס) קמח
100 גרם (1/2 כוס) סוכר חום
100 גרם חמאה קרה מאוד חתוכה לקוביות

להברשה:

בצח טרופה.

להגשה:

אבקת סוכר

lechaimb2@gmail.com

ישראל ברגמן & יואב שוורץ

לחיים בשניים

ישן משתבח עם השנים. אז הפעם אשמח לספר בגאווה על שלושה יינות ישראליים מתיישנים שטעמתי ונפעמתי מהם. לחיים בשניים, חברים, ותודה ליואב שוורץ על התשבי (☺).

הפעם, ברוח חודש שבט, מעט אחרי שחגגנו את ט"ו בשבט במסגרת מצומצמת ולכבוד ראש השנה לאילנות, החלטתי להקדיש את הטור לפירות שנשתבחה בהם ארץ ישראל, וכידוע - יין

ובכן, 20 דקות ערבוב בכוס וההפתעה הגיעה: הריח התאזן, ריח הטחב נעלם כמעט לגמרי, ובמקומו הופיע ריח של פרי שחור. הצבע נותר כהה יחסית. בטעם, הייתה הפתעה גדולה עוד יותר: ליין נוספו טאנינים שלא הורגשו קודם לכן. המתקנות גם היא נסוגה הרבה, אך עדיין הייתה מורגשת. מזגתי עוד כוס והותרתי את הבקבוק פתוח. לקראת סוף סעודת ליל שבת, כבר "חיסלתי" כשני שלישי מהבקבוק, והיין בהחלט התקדם יפה, אך גילו הורגש היטב בכל לגימה. אין ספק שהוא עבר את שיאו, אך עדיין היה ראוי לשתיה ומרתק בדרכו.

לשם הסקרנות, השארתי שלישי מהבקבוק לסעודת שבת בבוקר, ומסתבר שזה כבר היה מוגזם: היין לא שרד, ובבוקר כבר לא היה ראוי לשתיה. אם למישהו מכס יש בקבוק כזה במקרר, שיידע שעוד לא אבדה תקוותו. הייתי ממליץ לפתוח ומיד להעביר לדקנטר ולתת לו לנוח שם כחצי שעה ישעה, ואז לשתות.

והמלצה נוספת ממני: תכינו בקבוק נוסף ליד, כי לא בהכרח היין שרד. אבל אם כן, זה יהיה מרתק למדי. כשרות: בד"צ בית יוסף, ציון טעימה 7 מתוך 10

לפני תקופה קיבלתי מחבר טוב בקבוק מאוד לא שגרתי לבדיקה, **תשבי - יונתן מרלו בציר 2002**.

בכדי לא לקחת סיכונים מיותרים, פתחתי את הבקבוק בליל שבת, דקות ספורות לפני הקידוש. למרות גילו המבוגר חילצתי את הפקק בקלות, והוא יצא בשלמות כשהוא ספוג עד חציו ביין, מה שמעיד על כך שהיין נשמר ללא מגע חמצן.

צבע היין היה חום אדמדם בעל גוון ענברי, והיה נראה סמיך יחסית. באף, היו ריח פרי חמצמץ לצד ריחות טחב, ומתקתקות כלשהי. האמת, די חששתי. יין ממש זקן, בן כ-19 שנים, וכשאלו הצבעים והריחות - הסיכויים נמוכים.

אבל כחובב יין, תמיד מרתק אותי לבדוק את תהליך ההתפתחות שעובר היין בכוס, ולכן גם הפעם, למרות הצבע והריח, לגמתי מהכוס כמעט מיידית, כדי לחוות את הטעמים. ואכן, היין הרגיש "מת" כמעט לגמרי. הטעמים לא היו מאוזנים, והיו טעמי לוואי מרגיזים. הייתי די בטוח שהיין כבר ז"ל וחבל על המאמץ, אבל מכיוון שלפני כחודש היה לי ניסיון דומה ומעולה עם בציר 2004, החלטתי לתת לו צ'אנס בכוס, כשאת הבקבוק אני משאיר פתוח כדי להמשיך את החמצון.

השני היה ברקן אלטיטוד 624 - קברנה סוביניון בציר 2007, מגנום.

בשונה מהספרברג, הפקק כאן לא יצא בשלימותו אבל כאן באה ההפתעה הגדולה: היין שנמוג לכוסות היה בצבע בהיר יחסית עם גוונים ענבריים משהו ולא צלול במיוחד, מה שהעלה חשש לשלומי, אך גלו אליו ריחות משגעים של דובדבנים שחורים ופירות יער. כבר בלגימה הראשונה הבנתי שמדובר בשחקן בשיא כוחו. היין היה במיטבו, עם טעמי פרי עשירים וטאנינים מעולים, ולאחר כחצי שעה בכוס, היין, הצבעים והריחות התעדנו, והייתה חוויה מדהימה.

כשרות: בד"צ העדה החרדית, ציון טעימה: 9 מתוך 10

והנה עוד חוויה שהגיעה זמנה להתפרסם: צמד מגנומים (1.5 ליטר) בני אותו הגיל, שנשמרו במקרר היינות שלי ונפתחו יחד. הראשון היה ספרברגרזוב - קברנה סוביניון בציר 2007, מגנום.

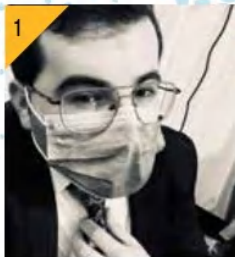
הפקק יצא בשלימות ובקלות מהבקבוק שנשמר היטב במקרר. לגימה ראשונה כרגיל מיד עם פתיחת הבקבוק, מתוך מטרה לחוות את ההתפתחות מרגע הפתיחה. הצבע היה אדום שחרחר, צלול כמעט לחלוטין, בצורה אפילו קצת מפתיעה. הריח היה פלאטי יחסית, והטעם בלגימות הראשונות היה די אנמי.

לאחר כחצי שעה בכוסות, היין נפתח, ואיתו באו ריחות של פרי חמצמץ וער טחוב. היין אמנם כבר היה מעט אחרי שיאו. הטעמים היו טובים עם חמיצות גבוהה יחסית וטעמי פרי שחור, אבל לא הצליח להתעלות הרבה מעבר לזה.

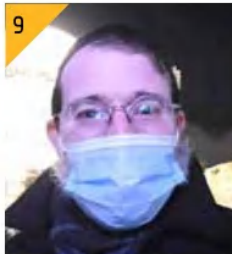
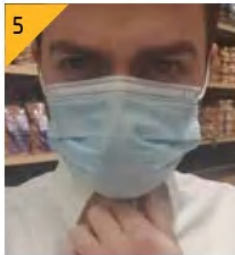
כשרות: בד"צ העדה החרדית, ציון טעימה: 6.5 מתוך 10

אז אם אתם אוהבים יין ומסוגלים להתאפק, שמרו במקרר יינות, ותזכרו שהאזשר לא בהכרח נמצא ביינות היוקרתיים!

ביקשנו מעשרה זמרים להצטלם עם המסכה – השומרת עליהם ועלינו מלהידבק בקורונה – על פניהם. האם תוכלו לזהות מי מתחבא מאחורי כל מסכה ומסכה?

			ד	ח	א	ב	ל	1											
			א	ו	י	ב	א	ו	ה	מ	ו	י	ה	2					
		ת	ו	ג	ר	י	מ	ד	3										
					ה	נ	ש	מ	4										
ך	ל	ה	מ																
				ם	י	ש	מ	ש	מ	ל	5								
						פ	ש	ר	ל	ת	ק	ו							
				ם	ל	ש	ו	ר	י	7									
								י	נ	י									
										ה	ת	ו	ה	8					
										כ	ל	ה	ד	9					

הלחן הראשון: השיר "ענבי הגפן" שמופיע באלבום "תנו שבח", הוא הלחן הראשון שהלחין משה לאופר לאברהם פריד.

השיר המפתיע: יוסי גרין הלחין לגדי אלבז את השיר "התנערי", והוא מופיע באלבום "בין הטיפות" של גדי.

@

כתרונות ניתן לשלוח למייל: magazine@kol-play.co.il

בולש

דוליק

דוליק מאתר עובדות לא ידועות במוזיקה היהודית, וגם משיב לכם לשאלות

הידעתם? השיר "אלוקי נשמה" שחיבר משה לאופר, בוצע לפחות 4 פעמים, ב-4 ביצועי אולפן מלאים (מערב לאלבומי מחרוזות וכדו'): ראשון המבצעים היה לייבלה השל ז"ל, באלבום "מטל השמים". אחריו חידש את השיר, בביצוע שהקנה לו פרסום אדיר בכל הקהלים, דודו פישר, באלבום שאף נשא את השם "אלוקי נשמה". לאחר מכן, חידש זאת המלחין משה לאופר בעצמו, באלבומו "מתוך שמחה" (בביצוע של משה וינטרוב). אחרון אחרון חביב, הוא אברהם פריד, ששר את השיר בעיבוד מחודש באלבום "רצוננו לראות את מלכנו".

אני מחפש כבר הרבה זמן את השיר "קה ריבון עלם", במנגינה של השיר "קדושה אני מבקש". אשמח לעזרתכם. (אבי) השיר "קה ריבון עלם", שאכן הולחן במקור על ידי הרב הלל פלאי למילים "קדושה אני מבקש" (ומבוצע במקור על ידי דודי קאליש), מופיע באלבום "אבי מילר שר ר' הלל".

רציתי לברר לגבי ישראל בורוכוב. הבנתי שהוא הלחין את המנגינה של "המלאך הגואל". האם יש לו עוד מנגינות שהלחין? והאם הוא עוסק היום במוזיקה? (רחלי) תשובות לכל שאלותיך תמצאי במדור "ובאו האובדים", אם תדפדי כמה עמודים אחורה.

ממתי התחילו הצמד קליין וברי לעבוד ביחד, ומהו הקשר ביניהם? (יצחק) אלי קליין ואיצי ברי הכירו כחברותא בשיבת "קול תורה" בירושלים. בהפקות בין הסדרים היו מדברים על מוזיקה, ומשם הכל התפתח לשותפות מוזיקלית שנמשכת עד היום.

הידעתם? באלבום "מונה 3" מופיע השיר המפורסם "לא סזו מכאן" ששר מרדכי בן דוד למילותיו של מונה רוזנבלום. אלא שלא רבים יודעים שבגרסת האלבום שיצאה בארה"ב, הופיע אותו שיר של בן דוד – אך בגרסה באנגלית, בשם We Wont Be Left Alone, כשהפעם כתב את המילים באנגלית קן ברגיס.

הידעתם? את השיר "תזכה למצוות", בו מונה ליפא שמעלצר שמות של עשרות ארגוני צדקה וחסד, הוציא ליפא בשתי גרסאות: בגרסה הישראלית הוא מונה שמות ארגוני חסד ישראליים, ואילו בגרסה שיצאה בארה"ב – שמות ארגונים אמריקניים.

הידעתם? מסיבות השמורות עמו, נוהג שמעלצר להחליף

מספר סלולרי לעתים תכופות מאד, לפעמים – אפילו פעם בחודש.

האם זה נכון שלהקת "מיאמי ישראל" זו להקת "שירה חדשה" שביניהול נחמן סלצר? האם שירה חדשה עדיין קיימת? ומי שר את השיר בפתיחה ל"חבורת תרי"ג"? (אורן) על "מיאמי ישראל" לא שמענו, אבל כנראה הכוונה היא לאלבום "מיאמי מזרח", שהורכב מילדים ישראלים, והופק על ידי ירחמיאל ביגון מפרחי מיאמי ובנו חנניה, יחד עם מנחם קליין. אין קשר ל"שירה חדשה". לגבי שירה חדשה של סלצר, היא בהחלט עדיין קיימת ומופיעה באירועים. הם הוציאו עד היום 5 אלבומים, כשהאחרון מביניהם, יצא לפני כ-6 שנים, ואת חלקו עיבד איצי ברי. ולשאלתך, את הפתיחה של תרי"ג, שרה "שירה חדשה".

הידעתם? השיר "אילן" שהלחין הרב עקיבא המניק ומבצע יידל ורדיגר, הוצע בתחילה ליידל, שהתמהמה מלהגיב, והועבר לישראל פרנס, שאכן החליט לקנות את השיר. אלא שבדיוק אז, נזכר יידל להגיב בחיוב, וכששמע שהשיר כבר נמכר לפרנס, ביקש מאד מפרנס ש"ישחרר" לו את השיר, ואכן הצליח לקנות את השיר בחזרה. סוף טוב הכל טוב. זה גם הזמן לתקן טעות שנכתבה בגיליון הקודם: השיר "יחדשהו" ששר פרנס, הולחן על ידי הרב המניק, ולא כפי שנכתב בגיליון שעבר.

יש זמר בשם ינון צדוק שבזמנו הופיע הרבה, וגם הוציא אלבום בעיבודו של יובל סטופל. מה אתו? (יונתן) ובכן, הזמר ינון צדוק מאז, יענה לכם כיום יפה אם תפנו אליו בתואר: עו"ד ינון צדקיהו.

הידעתם? ברוך דים, אביו של הזמר יהודה דים, הלחין את השיר "עץ חיים" שמופיע באלבומו הראשון של דדי גראוכר, "ותחזנה עינינו".

הידעתם? את השיר הראשון שהלחין אלי לאופר ופורסם, הוא הלחין בגיל 5! זהו השיר "ואני בחסדך", המופיע באלבום ישן בשם "אשירה", שאף קשה היום להשיגו, של הזמר יואל שרעבי.

שואלים את דוליק יש לכם עובדה לא ידועה על המוזיקה היהודית? שאלות בנושאי מוזיקה? מעוניינים לדעת מי הלחין שיר נשכח? איפה מרדכי בן דוד ביצע את השיר ההוא, ומי עיבד את השיר הזה והזהר של חיים ישראלי? דוליק יבלוש עבורכם ויענה בשמחה. שאלות, בקשות ותהיות, יתקבלו בחיבת המייל שלנו (לציין: עבור מדור "דוליק בולש"), ודוליק יענה על הנבחרות שבהן בע"ה במדור הבא

magazine@kol-play.co.il

קול פליי: שבט תשפ"א 67

67/68

חדש! ביסלי שום בצל וביסלי זעתר טעמים חדשים לחגוג

בהשגחת הברזן
ירושלם
העיר החדשה

